

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Gorlice – Cieszyn, 2016 r.

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie.....	5
1. Podstawa prawna	6
2. Zgodność dokumentu	8
2.1 Spójność dokumentu w skali makro	8
2.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi miasta	10
3. Analiza porównawcza	13
3.1 Metodologia	13
3.1.1 Analiza GRID.....	13
3.1.2 Funkcjonalno-terytorialne jednostki statystyczne	13
3.2 Analiza sfery społecznej.....	15
3.2.1 Podsumowanie analizy czynników społecznych – wyznaczenie obszarów zdegradowanych	29
3.3 Analiza pozostałych czynników rozwojowych.....	30
3.3.1 Analiza sfery gospodarczej.....	30
3.3.2 Analiza sfery środowiskowej	32
3.3.3 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej	36
3.3.4 Analiza sfery technicznej.....	42
3.3.5 Podsumowanie	45
3.4 Wnioski i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.....	47
4. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji	49
4.1 Podobszar Centrum	49
4.1.1 Charakterystyka i rys historyczny	49
4.1.2 Sfera społeczna	49
4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	52
4.1.4 Sfera gospodarcza.....	53
4.1.5 Sfera środowiskowa	54
4.1.6 Sfera techniczna.....	55
4.1.7 Analiza stanu kryzysowego	55
4.1.8 Potencjały obszaru Centrum	56
4.2 Obszar Glinik.....	58
4.2.1 Charakterystyka i rys historyczny	58
4.2.2 Sfera społeczna	58
4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	60
4.2.4 Sfera gospodarcza.....	61
4.2.5 Sfera środowiskowa	61
4.2.6 Sfera techniczna.....	62
4.2.7 Analiza stanu kryzysowego	62
4.2.8 Potencjały obszaru Glinik	63
4.3 Podsumowanie diagnozy obszaru przewidzianego do rewitalizacji.....	65

4.3.1 Obszar rewitalizacji na tle Miasta Gorlice	65
4.3.2 Analiza SWOT.....	66
5. Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych.....	68
6. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań	69
7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	72
7.1 Projekty samorządowe	72
7.2 Projekty zgłoszone przez organizacje społeczne, mieszkańców i przedsiębiorców	98
7.3 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	102
8. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	103
8.1 Komplementarność przestrzenna.....	103
8.2 Komplementarność problemowa	103
8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	104
8.4 Komplementarność międzyokresowa.....	104
8.5 Komplementarność źródeł finansowania	104
8.6 Podsumowanie komplementarności	105
8.7 Mechanizmy integracji.....	124
9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	126
10. Struktura zarządzania	128
10.1 Opis struktury zarządzania i wdrażania GPR.....	129
11. System monitoringu i ewaluacji	132
11.1 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów realizacji Programu.....	132
11.2 Wskaźniki.....	132
11.3 Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu Programu Rewitalizacji.....	133
11.4 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Programu Rewitalizacji ..	134
12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	135
Spis grafik.....	137
Spis tabel.....	137

Wprowadzenie

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023” został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.). Niniejsze opracowanie zawiera szczegółową analizę miasta Gorlice z uwzględnieniem obszaru zdegradowanego i kryzysowego oraz wyznacza cele strategiczne wraz z przypisanymi kierunkami planowanych działań. W związku z zapisami ustawy o rewitalizacji konieczne jest podkreślenie czynników mających kluczowe znaczenie dla procesu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz planowanego procesu rewitalizacji, a w szczególności przyczyn, dla których ten proces jest niezbędnym dla rozwoju Gorlic.

Prace diagnostyczne prowadzone na terenie Gorlic wykazały kilka podstawowych problemów dotyczących miasta. Pierwszym z nich jest struktura przestrzenna miasta zdeterminowana rozwojem dużych zakładów przemysłowych związanych z rafinacją ropy i przemysłem maszynowym, które w znacznym stopniu zmieniły swój charakter, czyniąc tym samym ten obszar terenem poprzemysłowym, mało funkcjonalnym i atrakcyjnym dla współczesnych potrzeb gospodarczych. Brak interwencji związanej z rewaloryzacją tego obszaru miasta niesie ze sobą szereg negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i środowiskowych, które wymagają zdecydowanych działań. Drugim problemem są problemy w sferze społecznej – między innymi niska aktywność społeczna mieszkańców oraz przeciętna jakość usług społecznych kierowanych do mieszkańców. W poprzedniej perspektywie finansowej Gorlice realizowały działania rewitalizacyjne w obszarze ścisłego centrum (na podstawie Programu Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005-2006 oraz 2007-2015). Biorąc pod uwagę głównie wymiar infrastrukturalny wdrażanych programów, koniecznym wydaje ich kontynuacja, która będzie zmierzała także do odnowy w wymiarze społecznym. Kolejnym obszarem problemowym jest wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego. Gorlice posiadają interesującą historię i tradycje jednak wciąż ten kapitał wydaje się słabo zagospodarowany. Wzmocnienie lokalnych organizacji, centrów kultury i szkół (zarówno w wymiarze infrastrukturalnym jak i organizacyjnym) wpłynie pozytywnie na tak istotną sferę społeczną, a także przyczyni się do rozwoju atrakcyjności turystycznej. Wszystkie z zarysowanych obszarów problemowych pozostawione bez interwencji mogą pogłębiać takie negatywne zjawiska jak odpływ ludności wynikający z niskiej atrakcyjności osiedleńczej, zwiększanie nakładów finansowych na opiekę społeczną, w końcu wzrost bezrobocia i zwiększające się rozwarstwienie społeczne. Podsumowując, wyzwania przed którymi stoi lokalny samorząd wiążą się z szeregiem wzajemnie ze sobą powiązanych problemów.

1. Podstawa prawna

Dokumentem, który wyznaczał kierunki działań w zakresie rewitalizacji w Mieście Gorlice, był „Program Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005-2006 oraz 2007-2015”. W dniu 24 listopada 2016 r. podjęto Uchwałę nr 329/XXVIII/2016 Rady Miasta Gorlice w sprawie przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 (na podstawie art.18. ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579).

Według definicji rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR).

Pierwszym etapem opracowania gminnego programu rewitalizacji jest delimitacja, czyli wyznaczenie (ograniczenie przestrzenne) obszaru zdegradowanego. Obszar zdegradowany został wyznaczony na podstawie szczegółowych badań czynników rozwojowych, wizyt studyjnych oraz spotkań konsultacyjnych (szczegółowe informacje w tym zakresie zostały przedstawione w rozdziale 12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej).

Proces delimitacji obszaru kryzysowego rozpoczęto poprzez przeprowadzenie szczegółowych badań czynników mających wpływ na rozwój poszczególnych części miasta. Dla skutecznego przeprowadzenia tego procesu wykorzystano podział miasta na osiedla, częściowo je modyfikując ze względu na występujące powiązania funkcjonalne części obszarów, jak również identyfikowane zjawiska kryzysowe. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek statystycznych, co umożliwiło wskazanie obszarów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne. Przyjęte założenia metodologiczne pozwoliły na delimitację dwóch podobszarów kryzysowych. Ich liczba i wielkość wynikała z jednej strony z przeprowadzonej diagnozy, z drugiej była efektem ograniczeń określonych w ustawie precyzujących maksymalną liczbę ludności (30%) i powierzchni miasta (20%), które mogą zostać objęte GPR. W efekcie przeprowadzonych prac analitycznych oraz konsultacji społecznych prowadzonych od 23.09 do 24.10, ogłoszonych przez Burmistrza w trybie obwieszczenia dokonano ostatecznej delimitacji podobszarów przewidzianych do rewitalizacji i następnie potwierdzono ich wybór Uchwałą Rady Miasta Gorlice z dnia 27.10.2016 w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Miasta Gorlice (Nr. 296/XXVII/2016)

Zwrócić tu należy uwagę na fakt, iż proces konsultacji społecznych prowadzonych w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 uwzględnił

szereg spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami sektora prywatnego oraz organizacjami pozarządowymi. W rezultacie powyższych działań wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji, które zostały nazwane: obszar Centrum oraz obszar Glinik. Następnie przeprowadzono proces naboru projektów do GPR otwartego dla wszystkich interesariuszy rewitalizacji w Gorlicach.

2. Zgodność dokumentu

2.1 Spójność dokumentu w skali makro

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest dokumentem strategicznym, wynikającym z potrzeb społeczności lokalnej. Przedmiotowe Program poddano analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o wymiarze regionalnym oraz lokalnym. W związku z tym, iż proces rewitalizacji co do zasady ma wymiar lokalny porównanie opracowania celowo ograniczono do poziomu regionalnego. Planowa działania rewitalizacyjne powinny kreować rozwój na poziomie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu. Niniejsze opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

W ramach analizy **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego do roku 2020** stwierdza się zgodność w następujących obszarach i celach:

Cel główny: Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

- Obszar I Gospodarka wiedzy i aktywność

Cel strategiczny: Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.

1.3 Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii

1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości

Uzasadnienie: planowane działania rewitalizacyjne mają przyczynić się do wsparcia rozwoju gospodarczego obszarów i szerzej całego miasta, w tym zwłaszcza w zakresie wsparcia osób bezrobotnych oraz aktywnie prowadzących działalność gospodarczą.

- Obszar II Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.

2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej

Uzasadnienie: Miasto Gorlice posiada unikatową historię związaną między innymi z rafinacją ropy naftowej oraz wynalezieniem pierwszej na świecie ulicznej latarni naftowej. Zasób ten wydaje się istotnym czynnikiem, który posłuży stymulacji życia społeczno-gospodarczego i turystycznego w ramach działań rewitalizacyjnych.

– Obszar V Rozwój miast i terenów wiejskich

Cel strategiczny: Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich

5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych

5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich

5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym

Uzasadnienie: Usytuowanie Gorlic w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego czyni z niego ważne centrum społeczno-gospodarcze dla pobliskich mniejszych gmin i sołectw, a przede wszystkim ważnego pracodawcę. W Strategii Województwa Małopolskiego Gorlice zaliczone zostały do subregionu sądeckiego, który charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem i dynamiką rozwoju. Proponowane w niniejszym dokumencie działania winny doprowadzić do wzrostu jakości i dostępności usług publicznych oraz wzmocnić i rozwinąć lokalną gospodarkę.

– Obszar VI Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne

Cel strategiczny: Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym.

6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski

6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna

Uzasadnienie: Projekty proponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 zakładają szereg działań zmierzających do zwiększenia efektywności energetycznej budynków co w znacznej mierze powinno ograniczyć niską emisję spalin oraz zmniejszyć zużycie energii i tym samym emisję gazów cieplarnianych.

Inne działania takie jak włączenie i aktywizacja osób wykluczonych, powstanie centrum aktywności społecznej, centrum wsparcia rodziny oraz zapewnienie opieki senioralnej realizują postulat prowadzenia integrującej polityki społecznej, a także **Programu Strategicznego Włączenie Społeczne na lata 2015-2020** (cel strategiczny 2,3,4) województwa małopolskiego.

Na poziomie **Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego. Realizacja i modyfikacja działań na lata 2014-2020** niniejszy dokument wpisuje się w następujące działania:

– Priorytet I. Podnoszenie poziomu jakości życia w powiecie gorlickim

Uzasadnienie: Zadania prezentowane w Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego związane są przede wszystkim z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa publicznego, poprawą jakości i dostępność usług publicznych (w tym z zakresu ochrony zdrowia i edukacji), wzmocnieniem kapitału społecznego przez aktywne wsparcie organizacji pozarządowych. Proponowane projekty rewitalizacyjne – między innymi: utworzenie centrum aktywności społecznej, wzmocnienie placówek opieki senioralnej czy włączenie

osób wykluczonych poprzez edukacje zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 wpisują się w strategiczne działania powiatu.

- Priorytet II. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Uzasadnienie: Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości czy działania infrastrukturalne związane z przywróceniem i zmianą funkcji obszaru Glinik, który ma typowy charakter przemysłowy pozytywnie wpłynie na sferę gospodarczą Miasta Gorlice i tym samym realizuje zadania wyznaczone w priorytecie II Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego

- Priorytet III. Ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodności.

Uzasadnienie: Termomodernizacja obiektów, remont ciągów komunikacyjnych i podniesienie jakości infrastruktury drogowej, to tylko niektóre z planowanych działań rewitalizacyjnych. Zadania te w wymierny sposób powinny przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego dzięki wyeliminowaniu niskiej efektywności energetycznej budynków, ograniczeniu emisji spalin oraz poprawie klimatu akustycznego miasta.

2.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi miasta

W wymiarze mikro, Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 jest zgodny z następującymi dokumentami:

Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice w perspektywie 2020+, w zakresie:

Misji: Gorlice są Bramą Beskidu Niskiego - subregionalnym centrum administracji, turystyki i nowoczesnego przemysłu, liderem współpracy na rzecz rozwoju ziemi gorlickiej. To Miasto Nowej Energii, które dzięki dobrym warunkom dla inwestycji, rozwijającej się lokalnej przedsiębiorczości i docenianiu społecznej aktywności stwarza mieszkańcom przyjazną przestrzeń do dobrego życia.

Obszar I: – „Nowa energia w Gorlicach” – konkurencyjna lokalizacja oraz wiarygodny partner dla biznesu;

Obszar II: „W Gorlicach dobrze w każdym wieku” – przyjazne i konkurencyjne miejsce zamieszkania;

Obszar III: – „Beskid Niski bez granic” - Gorlice jako nowoczesny transgraniczny węzeł obsługi ruchu turystycznego i centrum sportowe.

Uzasadnienie: Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice widoczna jest na poziomie misji, obszarów oraz celów strategicznych. GPR jest dokumentem w pełni wynikającym z zapisów Strategii i realizuje znaczącą liczbę celów strategicznych, wskazanych w dokumencie.

Podkreślić tu należy, przede wszystkim następujące aspekty:

1. Gorlice są ważnym ośrodkiem gospodarczym a zakłady zlokalizowane na terenie miasta jednymi z większych pracodawców w regionie. Planowany rozwój w obszarze gospodarczym uwzględnia m.in. przywrócenie funkcji podobszaru Glinik, a także inne, tradycyjnie działające w Gorlicach branże.

2. Działania rewitalizacyjne zmierzają do poprawy jakości życia mieszkańców. Zakłada się, iż uzyskanie pozytywnych zmian w dwóch podobszarach rewitalizowanych będzie miało również bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji w pozostałych częściach miasta. Modernizacja tkanki mieszkaniowej oraz poprawa dostępności i jakości usług publicznych realizuje założenia Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice w perspektywie 2020+.
3. Projekty w GPR mają na celu wsparcie Gorlic w dążeniu do stania się miastem atrakcyjnym pod względem turystycznym. Proponowane w dokumencie rozwiązania związane z przebudową infrastruktury i towarzyszące działania społeczne winny prowadzić do realizacji celów strategicznych miasta.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gorlice z 1999 roku w następujących obszarach:

Priorytetu rozwojowego:

1.1 Znaczące zmniejszenie bezrobocia

1.2 Specjalizację funkcji w poszczególnych wydzielonych rejonach w nawiązaniu do naturalnych predyspozycji środowiska i aktualnego potencjału.

Uzasadnienie: W GPR uwzględniono działania związane z dążeniem do aktywizacji osób pozostających długotrwale bez pracy a także znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto wskazano działania związane z dostosowaniem obiektów i przestrzeni do zmieniających się funkcji terenu.

Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Gorlice (PGN) z 2015 roku w zakresie:

Celu głównego PGN:

- Poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gorlic przy założeniu niskoemisyjności realizowanych działań

Celu strategicznego 1:

- Zwiększenie efektywności wykorzystania i wytwarzania energii,

Celu strategicznego 3:

- Zarządzanie infrastrukturą miasta ukierunkowane na niskoemisyjny rozwój

Uzasadnienie: Ważnym elementem zaplanowanych działań rewitalizacyjnych jest poprawa stanu środowiska naturalnego, zwłaszcza w zakresie ograniczenia niskiej emisji, jak również racjonalnego zużycia energii. Charakter zabudowy obszarów rewitalizowanych i jej wiek zmusza do podjęcia działań termomodernizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie celów zaplanowanych w PGN.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorlice na lata 2014-2020 deklaruje na poziomie misji następujące wyzwania stojące przed lokalnym samorządem:

Miasto Gorlice wspiera rodzinę i osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Misją jest realizowana poprzez następujące cele, do których bezpośrednio nawiązuje GPR:

- Cel strategiczny 1: Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży
Cel szczegółowy 1: Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego
Cel szczegółowy 2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
Cel szczegółowy 3: Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.
- Cel strategiczny 2: Integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, ubogich i bezdomnych.
Cel szczegółowy 2: Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale i kobietom
- Cel strategiczny 3: Rozwijanie systemu pomocy służącego zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym ludzi starszych i chorych
Cel operacyjny 2: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym.

Uzasadnienie: Przedmiotowy dokument koncentruje się na działaniach zmierzających do realizacji rewitalizacji społecznej. Zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorlice na lata 2014-2020 stanowiły ważne wytyczne przy opracowywaniu GPR, wskazując z jednej strony na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, z drugiej pokazując te obszary interwencji, które powinny mieć charakter pierwszoplanowy. Ważnym aspektem, podkreślanym w Strategii, a tym samym w GPR, jest zwrócenie uwagi na włączenie w proces odnowy społecznej organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, jak również inne podmioty działające na rzecz lokalnej społeczności. Ponadto projekty proponowane w GPR nakierowane są na udzielenie szczególnego wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym.

3. Analiza porównawcza

3.1 Metodologia

Analizę stanu kryzysowego w mieście Gorlice oparto o dwie podstawowe metody. Jedną z nich, to przedstawiona poniżej analiza GRID ujmująca miasto w podziale na równe jednostki statystyczne. Innym zastosowanym sposobem diagnozy było wyłonienie jednostek statystycznych w oparciu o ich funkcjonalne i terytorialne powiązanie.

3.1.1 Analiza GRID

Metoda GRID koncentruje się na prezentacji przestrzennego rozkładu wskaźników, co ma istotne znaczenie dla delimitacji obszarów zdegradowanych, gdyż w warstwie opisowej nie zawsze czynnik kumulacji jest łatwy do zaprezentowania. Koncentracja zjawisk negatywnych występująca na danym obszarze nie zawsze obejmuje w całości ulice czy dzielnice, dlatego „mapowanie” wskaźników ułatwia obserwację nasilania się zjawiska i jego tendencji przestrzennych.

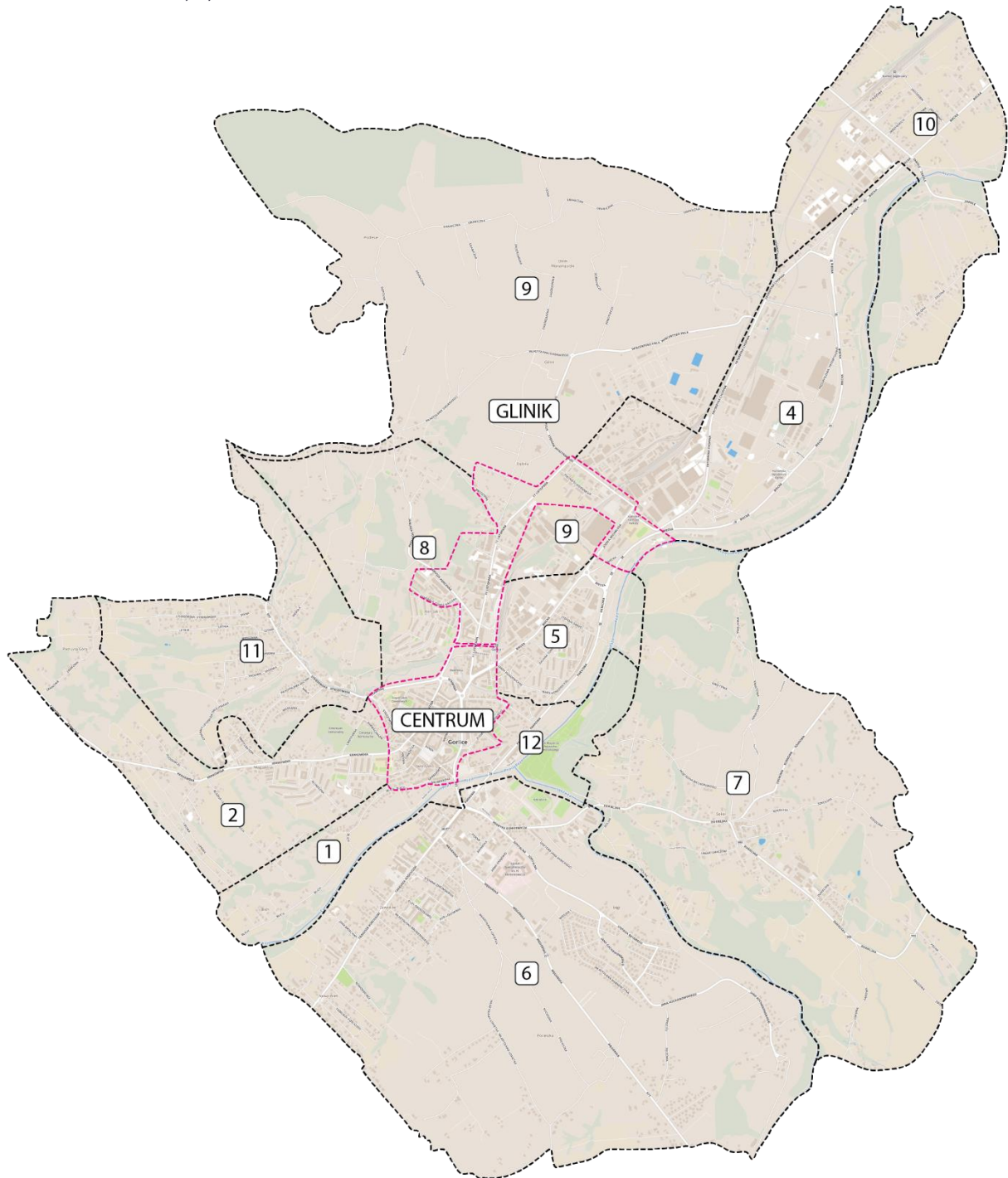
3.1.2 Funkcjonalno-terytorialne jednostki statystyczne

Dla poprawnej analizy czynników społecznych oraz pozostałych czynników rozwojowych, istotnych z perspektywy rewitalizacji, zdecydowano się na wyznaczenie dodatkowych jednostek statystycznych w oparciu o ich funkcjonalno-terytorialne powiązania. Jako jednostki statystyczne przyjęto jednostki pomocnicze funkcjonujące w mieście Gorlice, czyli osiedla. Obszary Centrum i Glinik uwzględniają terytorialnie funkcjonujące w Gorlicach osiedla. Zatem jednostkami statystycznymi dla analizy czynników społecznych, sfery gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej są:

- Osiedle Nr 1 „Starówka”
- Osiedle Nr 2 „Magdalena”,
- Osiedle Nr 4 „Mariampol”,
- Osiedle Nr 5 „Młodych”,
- Osiedle Nr 6 „Zawodzie”,
- Osiedle Nr 7 „Sokół”,
- Osiedle Nr 8 „Korczak”,
- Osiedle Nr 9 „Górne”,
- Osiedle Nr 10 „Skrzyńskich”,
- Osiedle Nr 11 „Łysogórskie”,
- Osiedle Nr 12 „Krańskiego”,
- Obszar Centrum,
- Obszar Glinik.

Poniższa grafika prezentuje podział miasta Gorlice na wskazane jednostki statystyczne.

Tabela 1 Jednostki statystyczne w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

3.2 Analiza sfery społecznej

Kluczowa z punktu widzenia rewitalizacji sfera społeczna została poddana analizie, dzięki której wyprowadzono wskaźniki pokazujące kondycję wyznaczonych jednostek statystycznych. Analiza dostępnych danych pozwoliła zdefiniować 9 czynników społecznych uznanych jako kryteria umożliwiające delimitację obszarów zdegradowanych w mieście Gorlice.

Tabela 2 Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych – czynniki społeczne

	Wskaźnik	Opis	Uzasadnienie wyboru
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP	Wskaźnik pozwala ocenić poziom bezrobocia, które stanowi podstawowe źródło problemów o charakterze społecznym.
2	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy uwzględniający grupę długotrwale bezrobotnych, czyli będącą w sytuacji szczególnej na rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP	Wskaźnik pozwala ocenić poziom bezrobocia długotrwałego (powyżej 2 lat), które stanowi podstawowe źródło problemów o charakterze społecznym.
3	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę udzielonych świadczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	Wskaźnik ten pozwala wstępnie ocenić jak duży odsetek lokalnej społeczności znajduje się w trudnej sytuacji materialnej wymagającej wsparcia
4	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom finansowy udzielanej pomocy w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający średnią kwotę świadczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	Wskaźnik ten pozwala wstępnie ocenić, jak kształtują się kwoty wypłacanych świadczeń pomocowych, które stanowią istotny element gminnego budżetu.
5	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę osób, którym przyznawane są zasiłki stałe. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	Wskaźnik pozwala ocenić skalę długotrwałych działań pomocowych, których konieczność wynika z utrwalonej niskiej kondycji społecznej.
6	Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej udział przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji	Wskaźnik ujawnia poziom odczuwanego bezpieczeństwa na danym terenie, co wpływa na jego wizerunek i potencjał społeczny terenu
7	Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących wykroczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej udział przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji	Wskaźnik ujawnia poziom odczuwanego bezpieczeństwa na danym terenie, co wpływa na jego wizerunek i potencjał społeczny terenu
8	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik opisujący poziom aktywności społecznej. Ze względu na sposób agregacji danych zmienna prezentowana w postaci mapy z naniesionymi lokalami wyborczymi. Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza	Wskaźnik ujawnia poziom aktywności społecznej mieszkańców, pozwala ocenić potencjał społeczny.

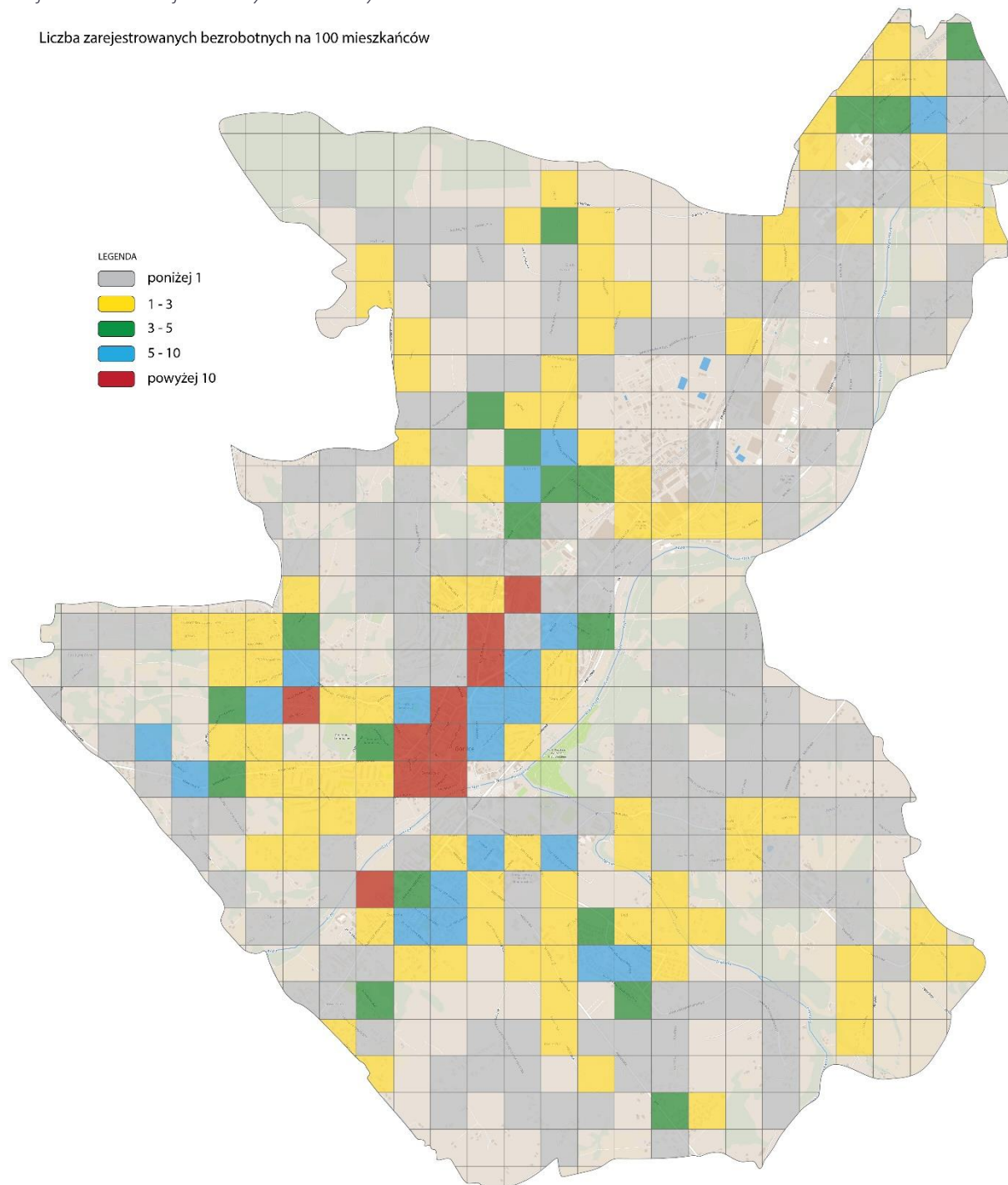
Wskaźnik		Opis	Uzasadnienie wyboru
9	Sprawdzian 6-klasisty	Wskaźnik opisujący jakość usług publicznych. Ze względu na sposób agregacji danych zmienna prezentowana w postaci mapy z naniesionymi szkołami podstawowymi i uzyskanymi średnimi wynikami. Źródło danych: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	Wskaźnik ujawnia jakość usług publicznych a przede wszystkim edukacji, która może rzutować na kształtowanie odpowiednich postaw.

Źródło: opracowanie własne

Wysoki poziom zdegradowania sfery społecznej danego obszaru stanowi podstawowy czynnik wskazujący konieczność działań rewitalizacyjnych. Kluczowym problemem w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. W roku 2015 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorlicach zarejestrowanych było 1 336 osób bezrobotnych, co stanowi 4,87% mieszkańców miasta. Poniższa grafika obrazuje rozkład przestrzenny wskaźnika: liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Największa liczba bezrobotnych (wartość wskaźnika powyżej 10 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców), skupiona jest w centralnej części miasta, gdzie zlokalizowany jest Rynek oraz m.in. ulice: Garbarska, Nadbrzeżna, Krzywa, Strażacka, Kołtątaja, 3 Maja, Wróblewskiego, Stawiska, 11 Listopada, Bardiowska. Wskazane ulice stanowią jeden zwarty obszar kumulacji wysokiej wartości analizowanego wskaźnika.

Grafika 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców

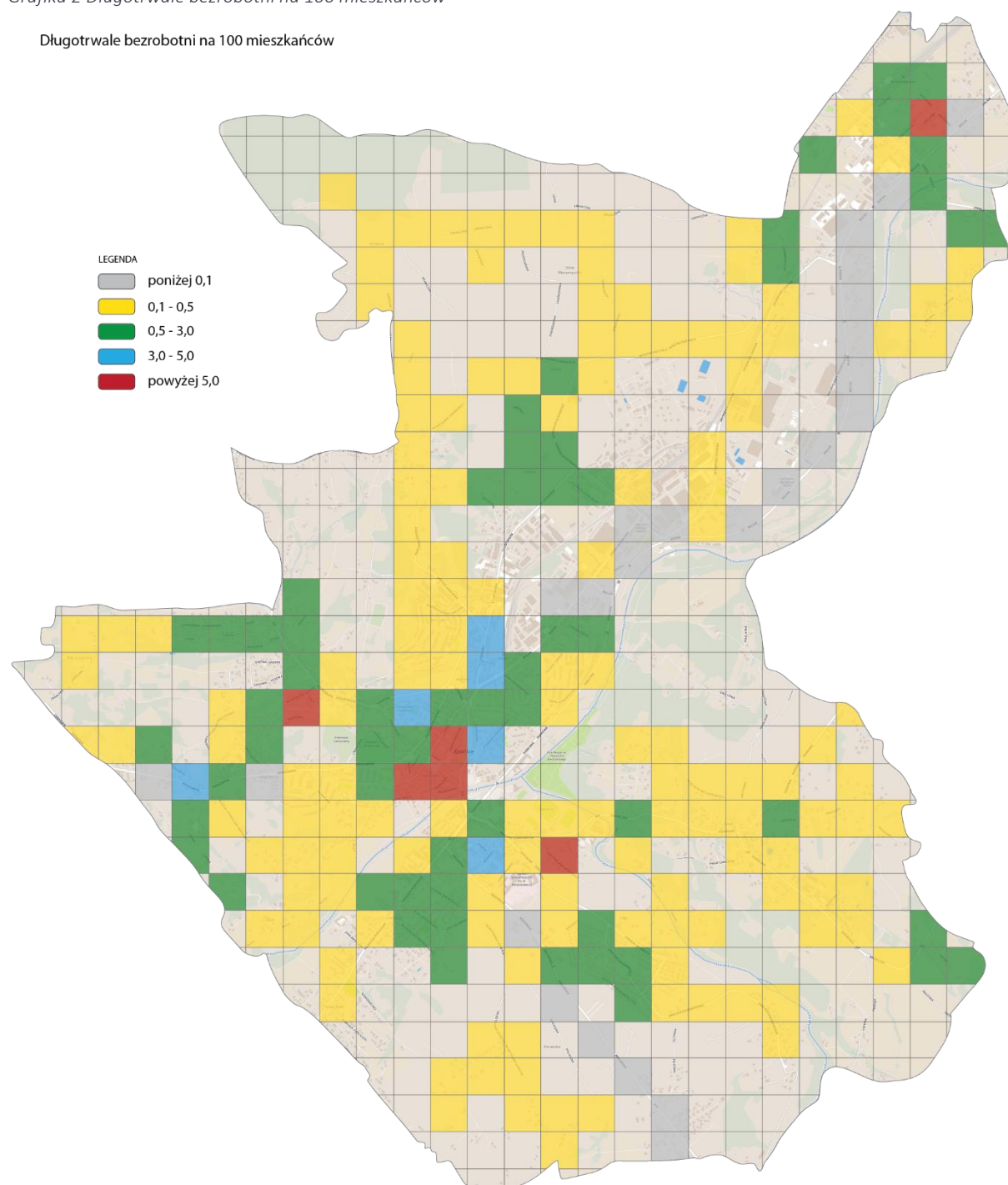

Źródło: opracowanie własne

Długotrwałe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodziny. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia częściowo kompensujące płacę. Zgodnie z danymi PUP, w roku 2015 w Gorlicach odnotowano 370 osób, które pozostawały bez zatrudnienia powyżej 2 lat, co stanowi 27,69% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Długotrwałe bezrobocie

z wszystkimi jego konsekwencjami należy do grupy wiodących problemów społecznych. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika: Długotrwanie bezrobotni na 100 mieszkańców. Najwyższa wartość wskaźnika, powyżej 5 osób długotrwanie bezrobotnych na 100 mieszkańców skupiona jest w centralnej części miasta Gorlice, w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Strażackiej i Rynku. Obszar ten rozciąga się w kierunku zachodnim i północno-wschodnim, osiągając wprawdzie nieco niższe wartości wskaźnika, ale wciąż na niezadowalającym poziomie.

Grafika 2 Długotrwanie bezrobotni na 100 mieszkańców

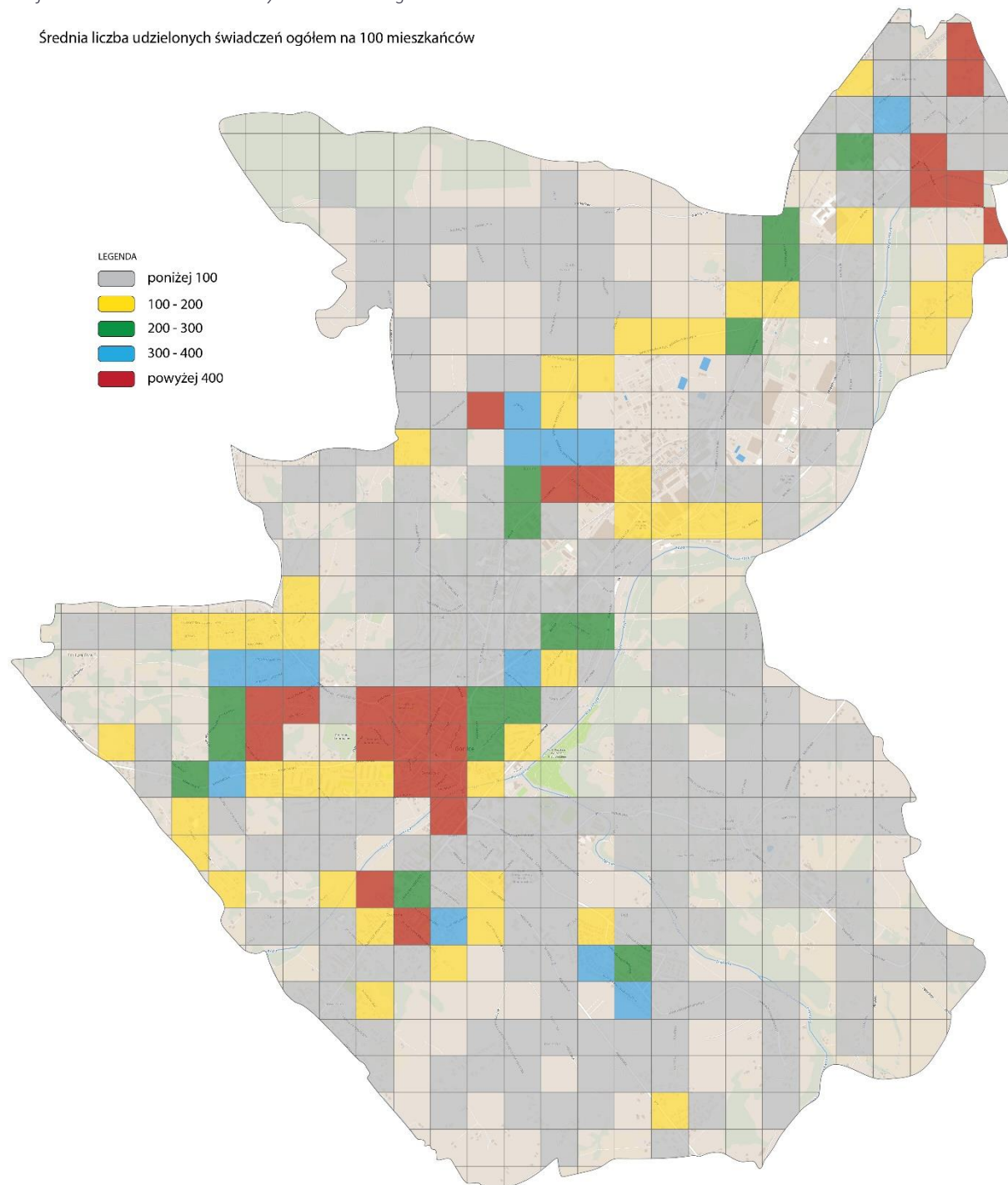

Źródło: opracowanie własne

Osoby będące klientami pomocy społecznej, świadczonej w mieście Gorlice przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Właśnie tę grupę uznaje się za kluczową z punktu widzenia rewitalizacji, która ma mieć głównie wymiar społeczny. Kluczowym dla potrzeb delimitacji obszarów kryzysowych jest ocena, czy ogniska kryzysu obejmują większe, zwarte fragmenty miasta. Obszary takie w pierwszej kolejności wskazane powinny być do objęcia monitoringiem i podjęcia działań zaradczych.

Rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców, zaprezentowany na poniższej grafice ujawnia, że najwięcej świadczeń udzielanych jest mieszkańcom obszaru, gdzie zlokalizowane są m.in. ulice: Nadbrzeźna, Blich, Garbarska, Krzywa, Strażacka, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Karwacjanów, Cmentarna, Stróżowska, Stawiska oraz Rynek. Obszar ten stanowi zwarte centrum miasta Gorlice. Ponadto wysokie wartości analizowanego wskaźnika obserwuje się na zachód od ścisłego centrum, w okolicach ulic Michny, Milenijnej, Partyzantów, a także w kierunku południowym: okolice ulic Broniewskiego i Orzeszkowej oraz na północno-wschodnim krańcu miasta w okolicach skrzyżowania ulic Zakole i Bieckiej. Jednak przestrzennie obszary te obejmują znacznie mniejszą liczbę jednostek statystycznych (GRID), więc nie mamy tam do czynienia z dużym rozlewem przestrzennym zjawiska.

Grafika 3 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców, obrazującego poziom finansowy udzielanej pomocy w mieście Gorlice prezentuje poniższa grafika. W dużym stopniu wartości wskaźnika determinowane są liczbą udzielonych świadczeń, dlatego obszarem, gdzie są one najwyższe znowu jest rejon Rynku i ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stawiska, Stróżowskiej, Milenijnej, Michny. Obszar przestrzennie objęty najwyższą wartością analizowanego wskaźnika jest zwarty. Nieco niższą wartość

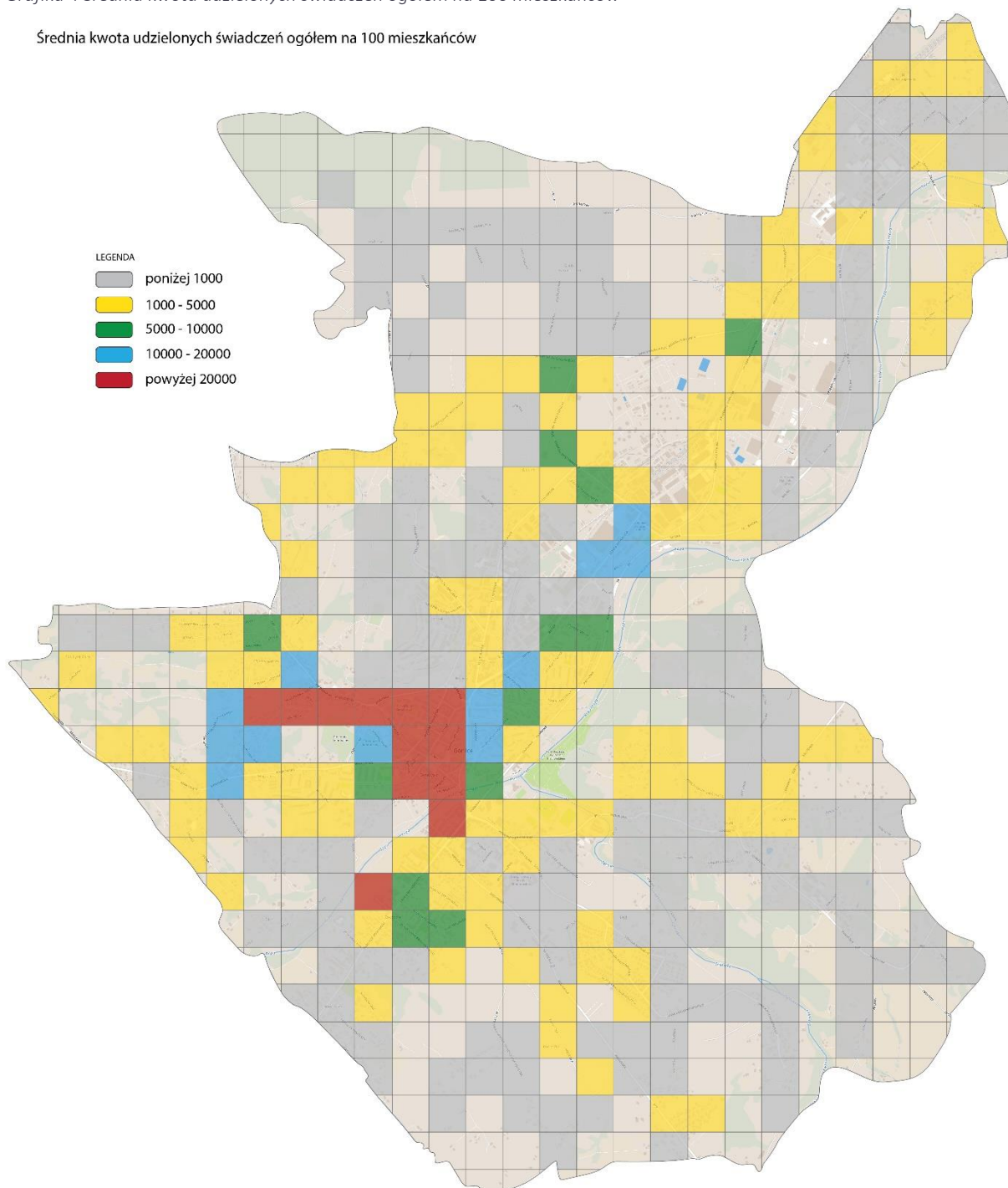

wskaźnika obserwuje się na terenie przyległym od strony wschodniej - w okolicach ulicy Karwacjanów oraz od strony zachodniej w obszarze ulic Ogrodowej i Krasińskiego.

Na terenie miasta obserwuje się także pojedyncze jednostki statystyczne (GRID) o wysokich wartościach wskaźnika, jednak nie są to obszary zwarte i nie charakteryzują się przestrzennym rozlewem zjawiska.

Grafika 4 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców

Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców

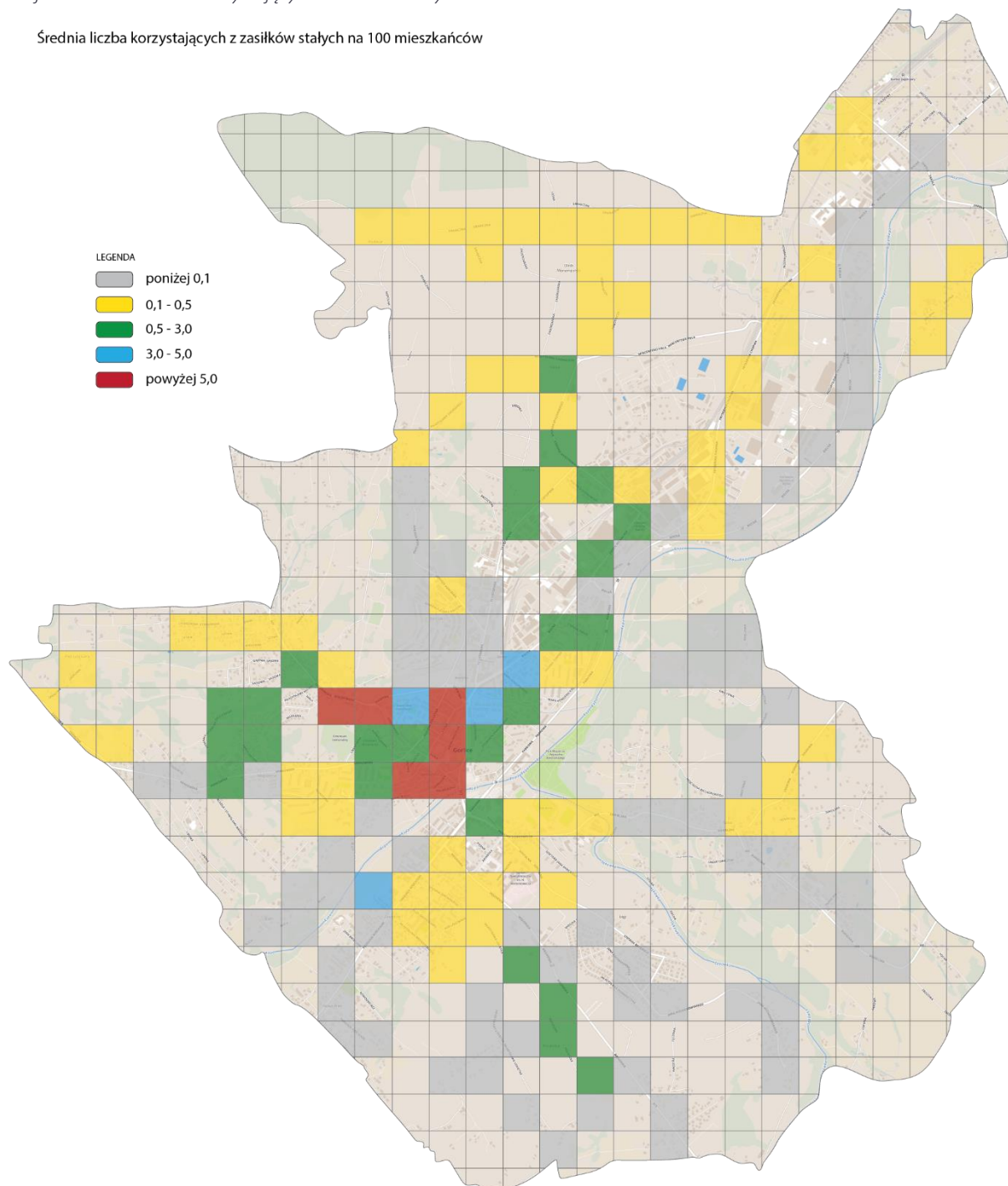

Źródło: opracowanie własne

Decyzje MOPS o przyznaniu zasiłków stałych podyktowane są ustawowymi progami dochodowymi, jednak sam fakt ich przyznawania i długotrwała forma ujawniają niekorzystną sytuację w kontekście jakości życia społeczności korzystającej z tej formy pomocy. Poniżej przedstawiono rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców. Analiza ujawnia, że problem skoncentrowany jest analogicznie do wcześniej omawianych wskaźników, w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stawiska, Krzywej, Strażackiej i Rynku. Jest to centralna część miasta Gorlice. Zjawisko ma tendencję do rozlewania się i nieco niższe, jednak niepokojące wartości wskaźnika obserwuje się w okolicach ulic: Krasieńskiego, Ogrodowej, Konopnickiej, Karwacjanów i Cmentarnej.

Grafika 5 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców

Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców

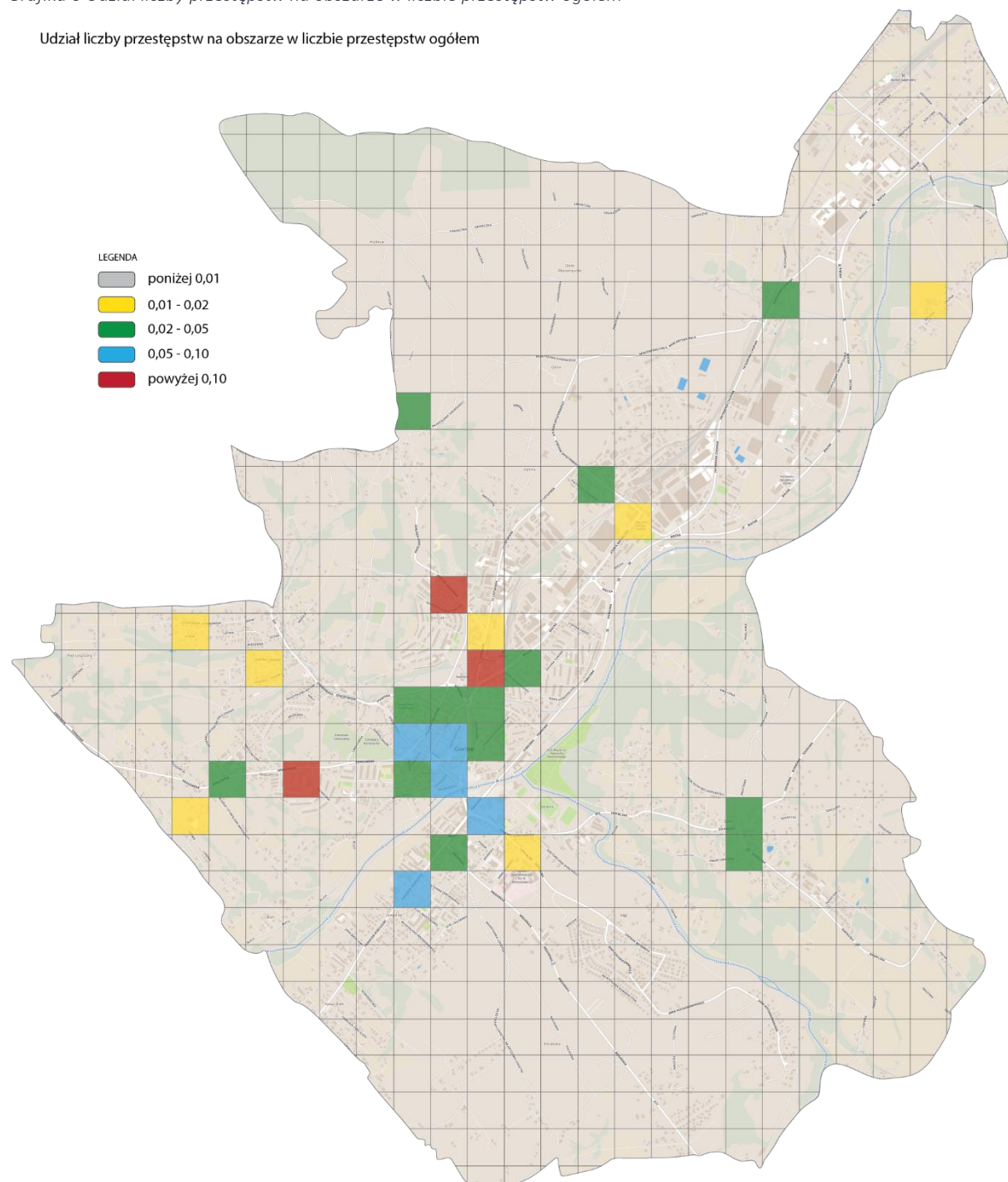

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik: udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem ujawnia poziom zagrożenia przestępczością na danym terenie. Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji, wśród czynów przestępczych odnotowanych w Gorlicach, najczęściej pojawiają się kradzieże, kradzieże z włamaniem i rozboje oraz bójki. Na terenie całego miasta najwyższe wartości wskaźnika pojawiają się sporadycznie. Jednak w kontekście analizowanych wcześniej wskaźników duże znaczenie

ma odnotowanie najwyższego poziomu przestępczości w rejonie ulicy 11 Listopada od skrzyżowania z ulicą Biecką. Koncentracja zjawiska przestępczości o nieco niższej, jednak zwracającej uwagę wartości, która obejmuje większy i zwarty teren zlokalizowana jest w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stróżowskiej i Rynku.

Grafika 6 Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem

Źródło: opracowanie własne

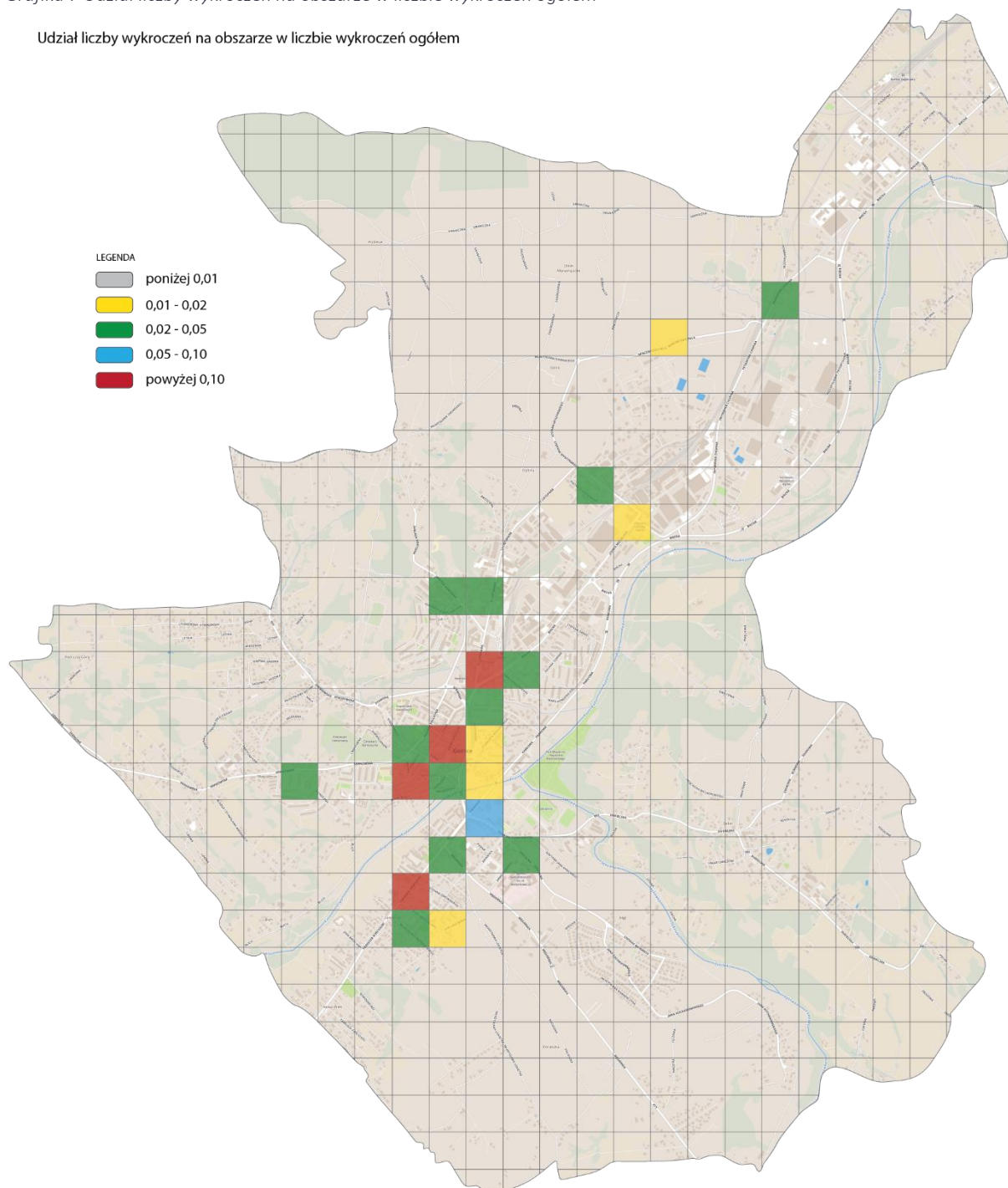
Odczuwany przez społeczność Gorlic poziom bezpieczeństwa uzależniony jest także od liczby wykroczeń, jakie odnotowuje się na terenie miasta. Wykroczenia pojawiają się częściej na terenie miasta

niż przestępstwa, a ich największe nasilenie lokalizuje się w centrum Gorlic, w rejonie ulic: Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Rynku, a także w okolicach zbiegu ulic 11 Listopada i Bieckiej. Nieco niższa wartość wskaźnika, jednak niezmnijająca poczucia zagrożenia mieszkańców, odnotowana została w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Strażackiej, Kołtątaja, Konopnickiej.

Grafika 7 Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem

Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym paragrafie przedstawiono dodatkowy czynnik kształtujący sferę społeczną. Przedstawiono frekwencję wyborczą odnotowaną w poszczególnych lokalach wyborczych na terenie Gorlic podczas wyborów samorządowych w 2014 roku. Zmienna ta obrazuje poziom aktywności społecznej i tym samym zdolność społeczności lokalnej do przeprowadzania zmian i samoorganizacji. W poniższej tabeli przedstawiono frekwencję wyborczą w poszczególnych jednostkach terytorialnych. Należy zwrócić uwagę, iż najniższy udział w wyborach odnotowano na obszarze Miasta Gorlice.

Tabela 3 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 roku na tle powiatu i województwa

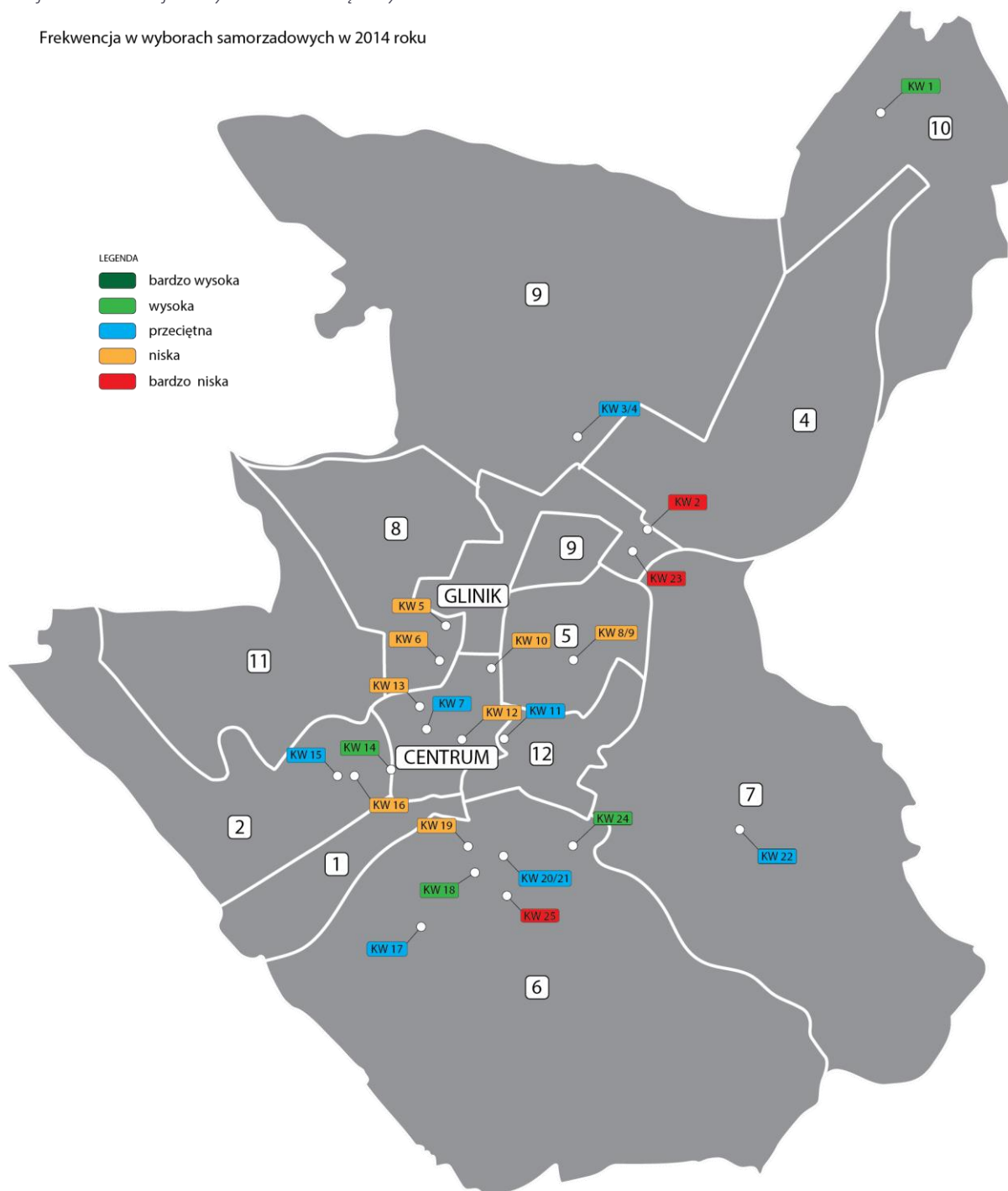
frekwencja wyborcza	
województwo małopolskie	48,45%
powiat gorlicki	47,29%
Miasto Gorlice	43,91%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Następna grafika prezentuje uczestnictwo w wyborach, w poszczególnych Obwodowych Komisjach Wyborczych zlokalizowanych na terenie Miasta Gorlice. Najniższą frekwencję wyborczą odnotowano w Obwodowych Komisjach Wyborczych zlokalizowanych na terenie Zawodzia (jednostka 6) oraz jednostki Glinik – frekwencja w tych lokalizacjach nie przekroczyła 39%.

Grafika 8 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku.

Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku

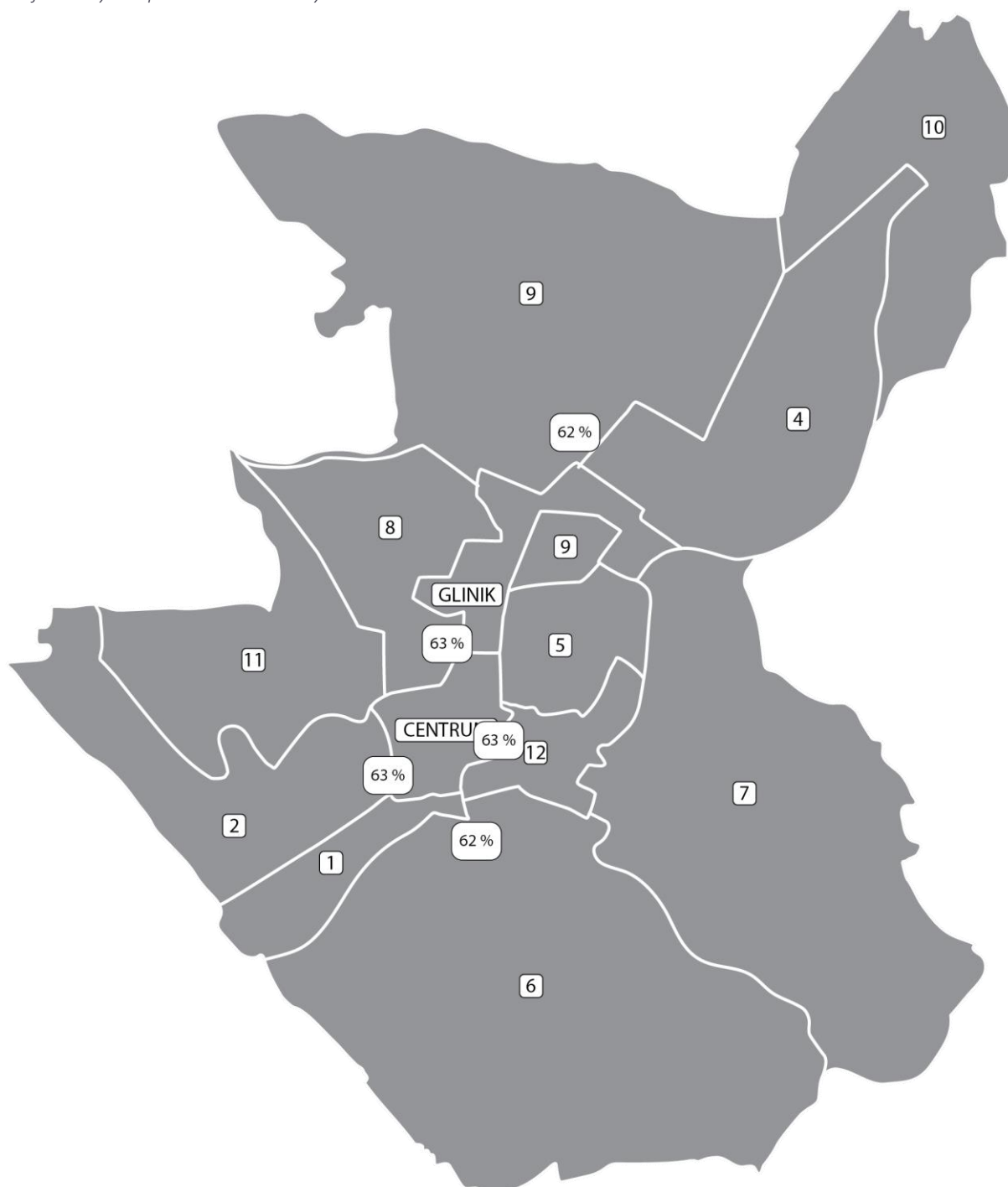

Źródło: opracowanie własne

Kolejną analizowaną zmienną były wyniki sprawdzianu 6-klasisty jako obiektywnego wskaźnika jakości usług publicznych. Na terenie Gorlic zlokalizowane jest 5 szkół podstawowych będących jednostkami organizacyjnymi miasta. Wyniki gorlickich uczniów nieznacznie różnicują wskazane jednostki statystyczne a wynik procentowy sprawdzianu w 2016 roku uczniów wyniósł w poszczególnych szkołach 62%-63%. Należy jednak podkreślić, że wyniki uczniów w Gorlicach są niższe niż średnia w województwie

małopolskim, która wyniosła 66%. Na kolejnej grafice przedstawiono poszczególne szkoły wraz z wynikami.

Grafika 9 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty

Źródło: opracowanie własne

3.2.1 Podsumowanie analizy czynników społecznych – wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Analiza sfery społecznej określonego obszaru, z punktu widzenia rewitalizacji uwzględnia zasadnicze problemy, jakie dotyczą społeczności i które mają wpływ na jej niski status społeczny, ubóstwo, bezrobocie, konieczność korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, zachowania niepożądane społecznie, często implikujące niski poziom bezpieczeństwa.

Powyższa analiza czynników ukazujących kondycję społeczną miasta Gorlice (GRID) oraz doboru jednostek statystycznych ukazuje, gdzie przestrzennie koncentrują się zjawiska kryzysowe. Wybrane do analizy wskaźniki, omówione i zaprezentowane na mapach, jednoznacznie wskazują tereny w mieście Gorlice, których kondycja społeczna jest niska, co oznacza, że zamieszkująca je społeczność jest już dotknięta wykluczeniem społecznym, a na pewno jest tym zjawiskiem zagrożona. Poniżej zestawiono zmienne z zakresu sfery społecznej oraz obszary, gdzie zlokalizowano występowanie najwyższej wartości wskaźników obrazujących degradację społeczną terenów.

Tabela 4 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice

Wskaźnik		Obszary występowania wysokich wartości wskaźnika
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Garbarskiej, Nadbrzeżnej, Krzywej, Strażackiej, Kołtątaja, 3 Maja, Wróblewskiego, Stawiska, 11 Listopada, Bardowskiej oraz Rynek.
2	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Strażackiej i Rynek
3	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Blich, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Karwacjanów, Cmentarnej, Stróżowskiej, Stawiska oraz Rynek.
4	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stawiska, Stróżowskiej, Milenijnej, Michny oraz Rynek.
5	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stawiska, Krzywej, Strażackiej i Rynek.
6	Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stróżowskiej i Rynku
7	Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem	Rejon ulic: Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, 11 Listopada, Bieckiej, Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Strażackiej, Kołtątaja, Konopnickiej oraz Rynek.
8	Frekwencja wyborcza	Jednostki statystyczne: Osiedle Nr 2 „Magdalena” Osiedle Nr 4 „Mariampol” Osiedle Nr 5 „Młodych” Osiedle Nr 6 „Zawodzie” Osiedle Nr 8 „Korczak”, Osiedle Nr 11 „Łysogórskie” Obszar Centrum, Obszar Glinik
9	Jakość edukacji	Jednostki statystyczne: Osiedle Nr 1 „Starówka” Osiedle Nr 2 „Magdalena” Osiedle Nr 4 „Mariampol” Osiedle Nr 5 „Młodych” Osiedle Nr 6 „Zawodzie” Osiedle Nr 7 „Sokół” Osiedle Nr 8 „Korczak”, Osiedle Nr 9 „Górne” Osiedle Nr 10 „Skrzyńskich” Osiedle Nr 11 „Łysogórskie” Osiedle Nr 12 „Kraśnińskiego” Obszar Centrum Obszar Glinik

Źródło: opracowanie własne

Analiza czynników społecznych determinujących konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że terenami szczególnie problemowymi, gdzie koncentrują się negatywne zjawiska społeczne i występuje tam zagrożenie ich nasilania się i rozprzestrzeniania, są rejon centralny miasta i rejon

usytuowane w kierunku północno-wschodnim od centrum Gorlic. Społeczność tam zamieszkująca szczególnie dotknięta jest problemem bezrobocia i w konsekwencji koniecznością korzystania z pomocy świadczonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach. Ponadto obszary te charakteryzuje wysoki poziom przestępczości i popełnianych wykroczeń, co również determinuje jakość życia i wizerunek tych terenów.

Ponieważ czynniki społeczne ułożone są przestrzennie, a określone rejony ulic zdeterminowane są funkcjonalnie (co wykazuje analiza tych czynników przedstawiona w kolejnych rozdziałach) zdecydowano się na wyznaczenie dwóch obszarów zdegradowanych w mieście Gorlice i przyjęto dla nich nazwy: obszar Centrum i obszar Glinik. Problemy społeczne jakimi dotknięte są osoby zamieszkujące te dwa zdegradowane obszary w Gorlicach są zasadniczo te same, jednak charakter przestrzenno-funkcyjny terenów jest zróżnicowany, co stanowi argument dla zróżnicowania tych obszarów.

Natomiast wykazany negatywny wymiar społeczny zarekomendowanych obszarów wskazuje, że wymagają one analizy porównawczej w kontekście pozostałych czynników rozwojowych, tj. kondycji gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcyjnej i technicznej.

3.3 Analiza pozostałych czynników rozwojowych

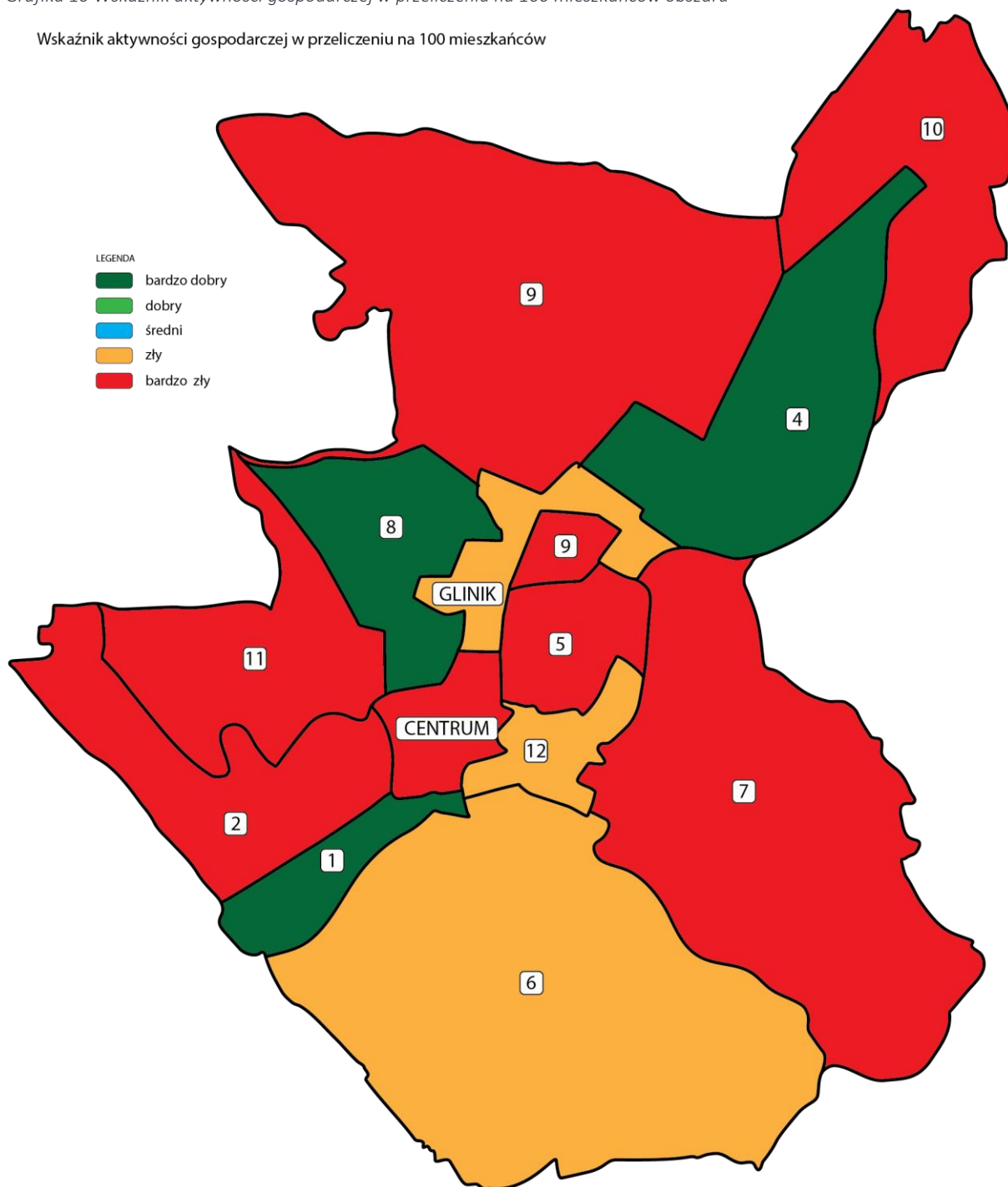
3.3.1 Analiza sfery gospodarczej

Rozwój gospodarczy poszczególnych jednostek statystycznych został zobrazowany poziomem rozwoju przedsiębiorczości prezentowanym w formie przeliczeniowej, wyrażanej liczbą zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców (wskaźnik aktywności gospodarczej). Bazowano tu na danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego (rejestr przedsiębiorców). Ujęto zatem w analizie wszystkie podmioty gospodarcze aktywnie działające w mieście Gorlice.

Rozkład zmiennej podlega dużemu wpływowi struktury demograficznej i przestrzennej miasta. Wartość wskaźnika w obszarze Centrum determinowana zlokalizowaną tutaj drobną przedsiębiorczością (punkty handlowe i usługowe) wskazuje również na charakter centrotwórczy obszaru licznie odwiedzanego przez mieszkańców, co oznacza konieczność działań podtrzymujących ten potencjał. Najkorzystniejsza sytuacja w tym względzie występuje na osiedlach: „Korczak” i „Mariampol”. Najniższe wartości wskaźnika osiągają: obszar Glinik oraz osiedla: „Łysogórskie”, „Skrzyńskich”, „Górne”, „Sokół”, „Młodych”, „Magdalena”.

Grafika 10 Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

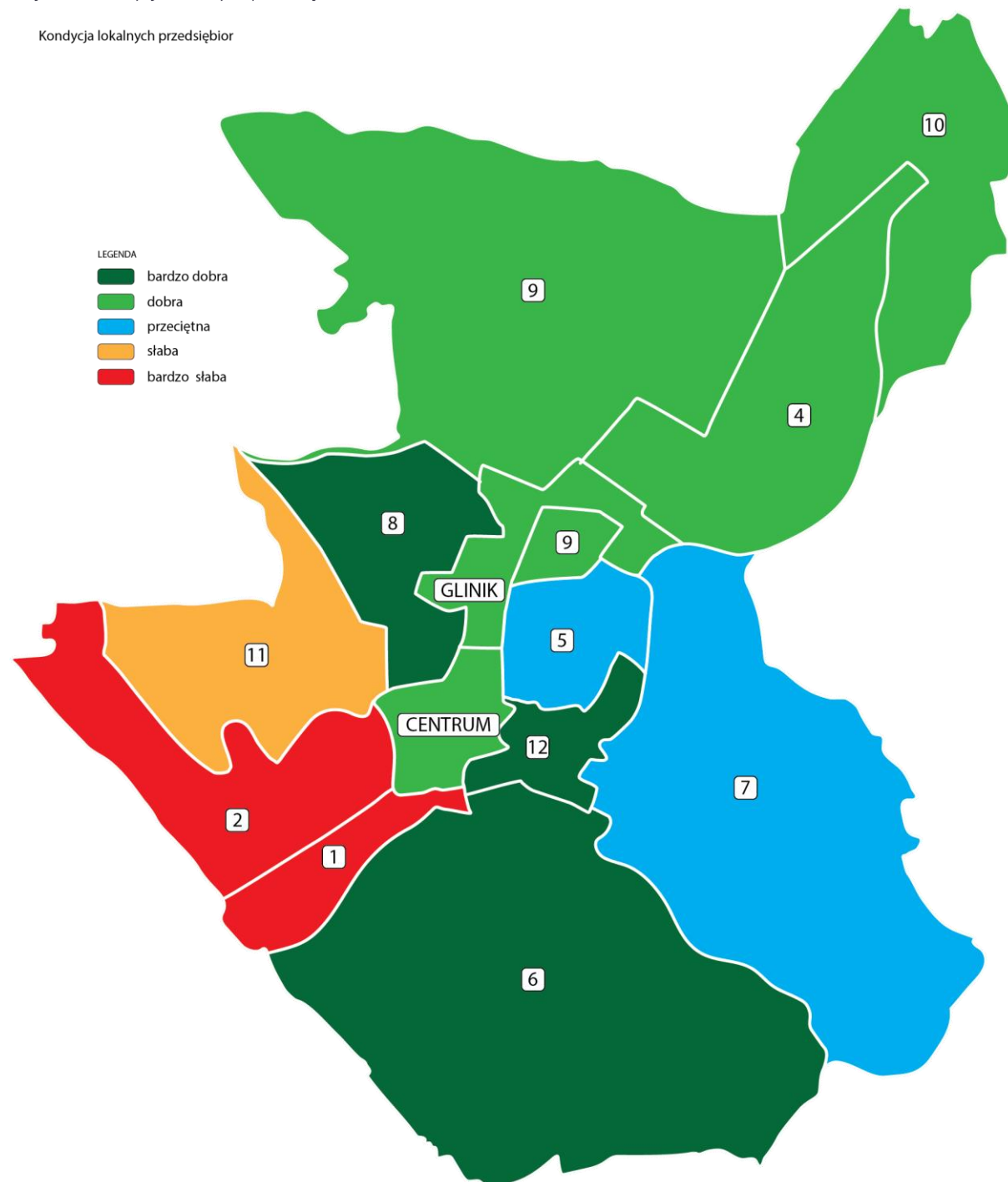

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym czynnikiem z zakresu sfery gospodarczej, który umożliwia zobrazowanie poziomu przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach statystycznych jest stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych, który świadczy o kondycji gorlickich przedsiębiorstw. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika.

Grafika 11 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw

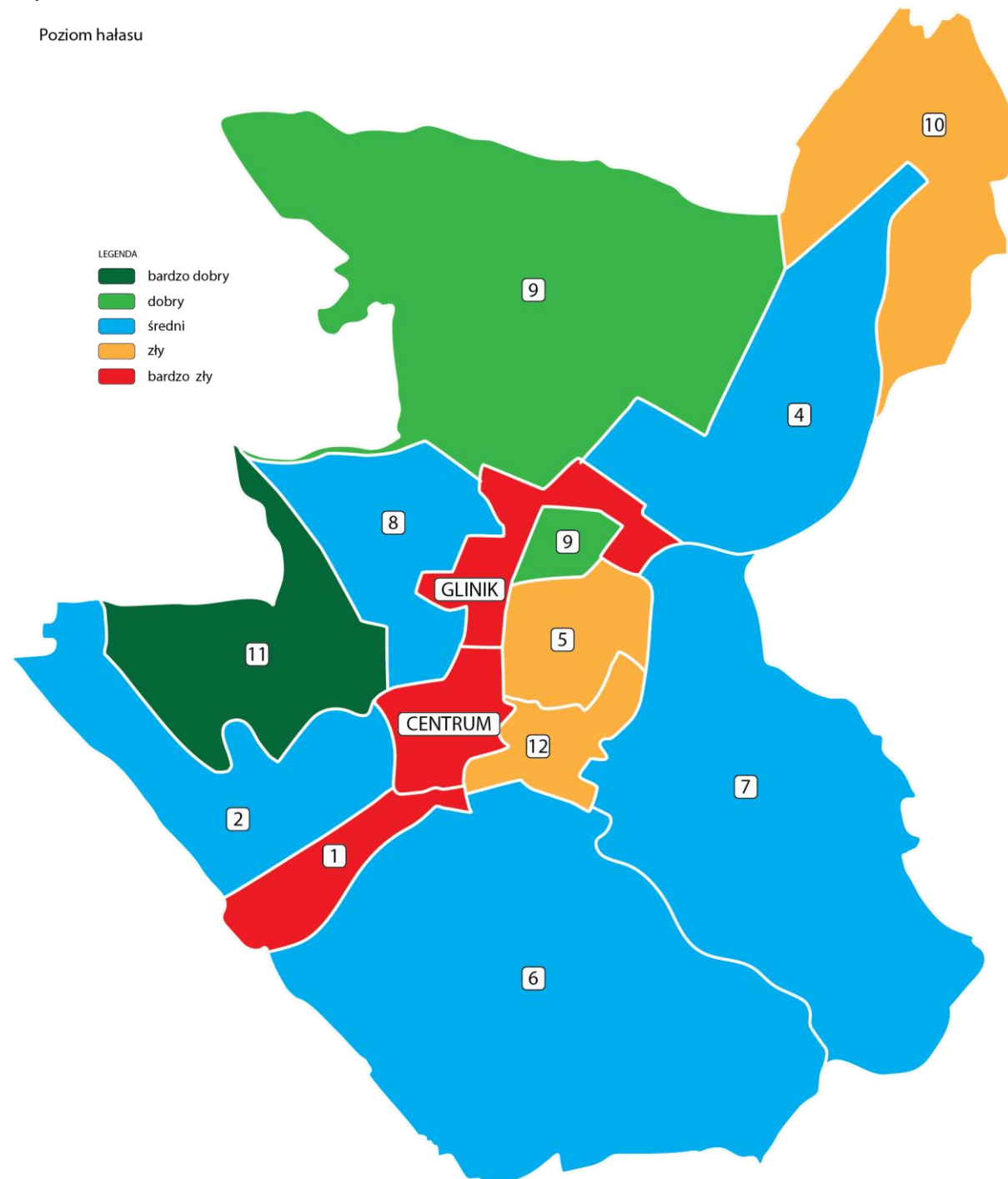
Źródło: opracowanie własne

3.3.2 Analiza sfery środowiskowej

W kontekście jakości życia na określonym obszarze istotne znaczenie ma poziom hałasu, który zwykle generowany jest przez ruch drogowy i uciążliwą działalność przemysłową. Poniższa grafika prezentuje rozkład przestrzenny wskaźnika: poziom hałasu w mieście Gorlice. Zarówno obszar Centrum jak obszar Glinik charakteryzuje wysoka wartość wskaźnika.

Grafika 12 Poziom hałasu w mieście Gorlice

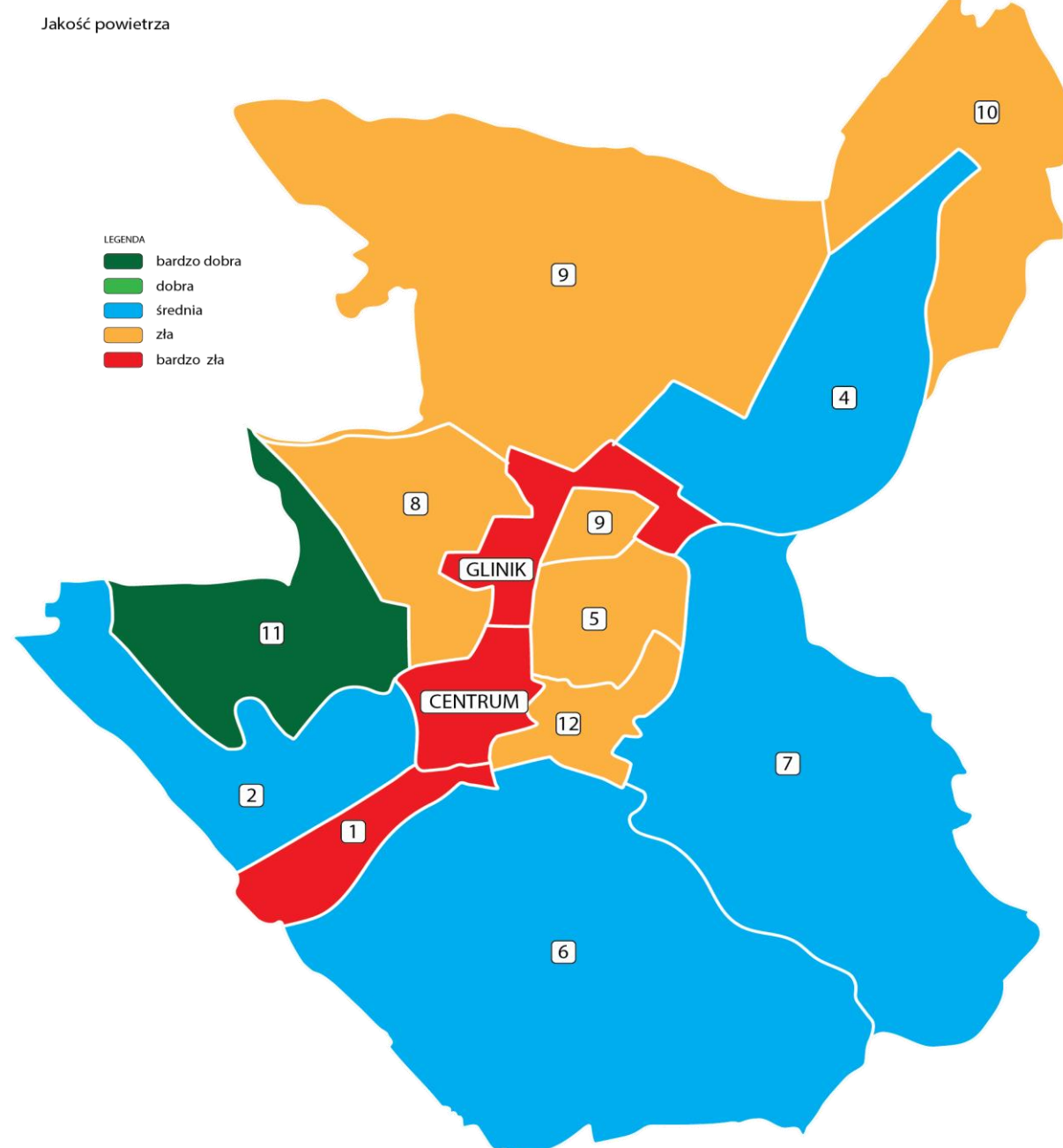

Źródło: opracowanie własne

Jakość powietrza na danym terenie bezpośrednio świadczy o jego uwarunkowaniach środowiskowych. Dlatego istotna dla analizy sfery środowiskowej obszaru Gorlic jest analiza poszczególnych jednostek statystycznych w kontekście jakości powietrza. Rozkład przestrzenny wskaźnika ujawnia, że sytuacja w tym zakresie w obszarze Centrum i w obszarze Glinik nie jest korzystna, co jest wynikiem przede wszystkim emisji zanieczyszczeń z transportu i źródeł przemysłowych. Głównymi kierunkami działań

w zakresie ochrony powietrza jest m.in.: wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych, realizacja gminnych programów ograniczania niskiej emisji – eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych i sieci gazowych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników, termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej, ograniczenie emisji z transportu i emisji przemysłowej, a także edukacja ekologiczna mieszkańców i ochrona terenów zielonych.

Grafika 13 Jakość powietrza w mieście Gorlice

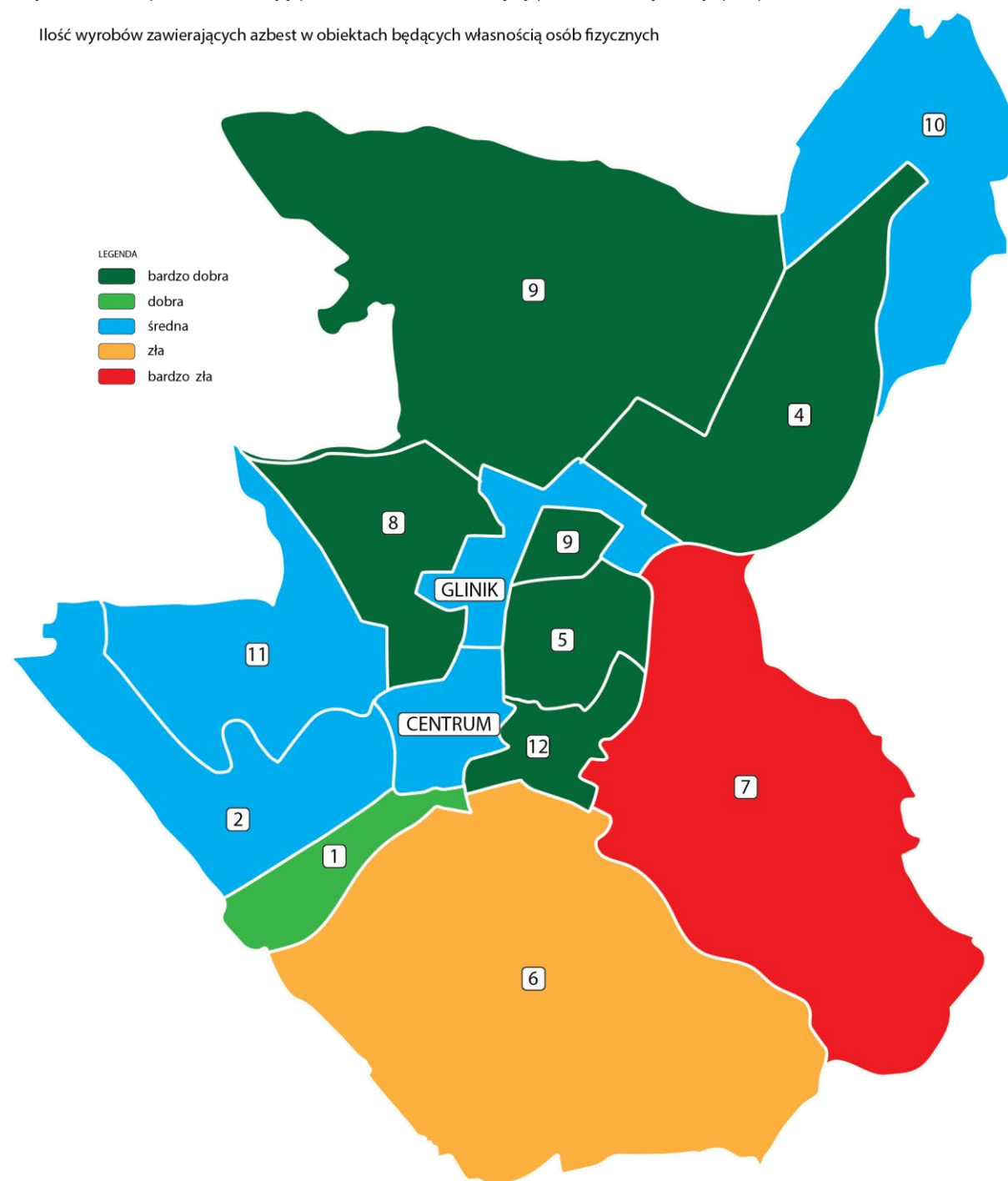

Źródło: opracowanie własne

Na kolejnej grafice zamieszczono przestrzenny rozkład wyrobów zawierających azbest, który jest substancją wyjątkową groźną dla zdrowia i życia człowieka. Jednym z zadań samorządu przewidzianych przez *Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032* jest przygotowanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na szczeblu gminnym. Ogólną rolą takiego programu jest określenie planu działań dla osiągnięcia właściwego tempa usuwania użytkowanych wyrobów zawierających azbest. Miasto Gorlice posiada opracowany *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*. Jego realizacja przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na minimalizacji przedostawaniu się włókien azbestu, podniesieniu jakości życia mieszkańców, jak również poprawie wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

Na terenie miasta Gorlice, w ramach prac nad *Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*, została przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest zarówno na budynkach należących do osób fizycznych jak i na budynkach należących do osób prawnych oraz w budynkach będących w administracji osób prawnych. Działania te umożliwiły wypracowanie wskaźnika: Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, którego rozkład przestrzenny prezentuje grafika poniżej. Najgorsza sytuacja w omawianym aspekcie występuje na osiedlach „Sokół” i „Zawodzie”. Na obszarach Centrum i Glinik, sytuacja jest umiarkowana, obiekty wymagają działań oczyszczających. Jednak znaczna część miasta Gorlice jest w sytuacji bardzo dobrej i dobrej. Jest to efektem sukcesywnych działań wynikających z wdrażania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*.

Grafika 14 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych

Źródło: opracowanie własne

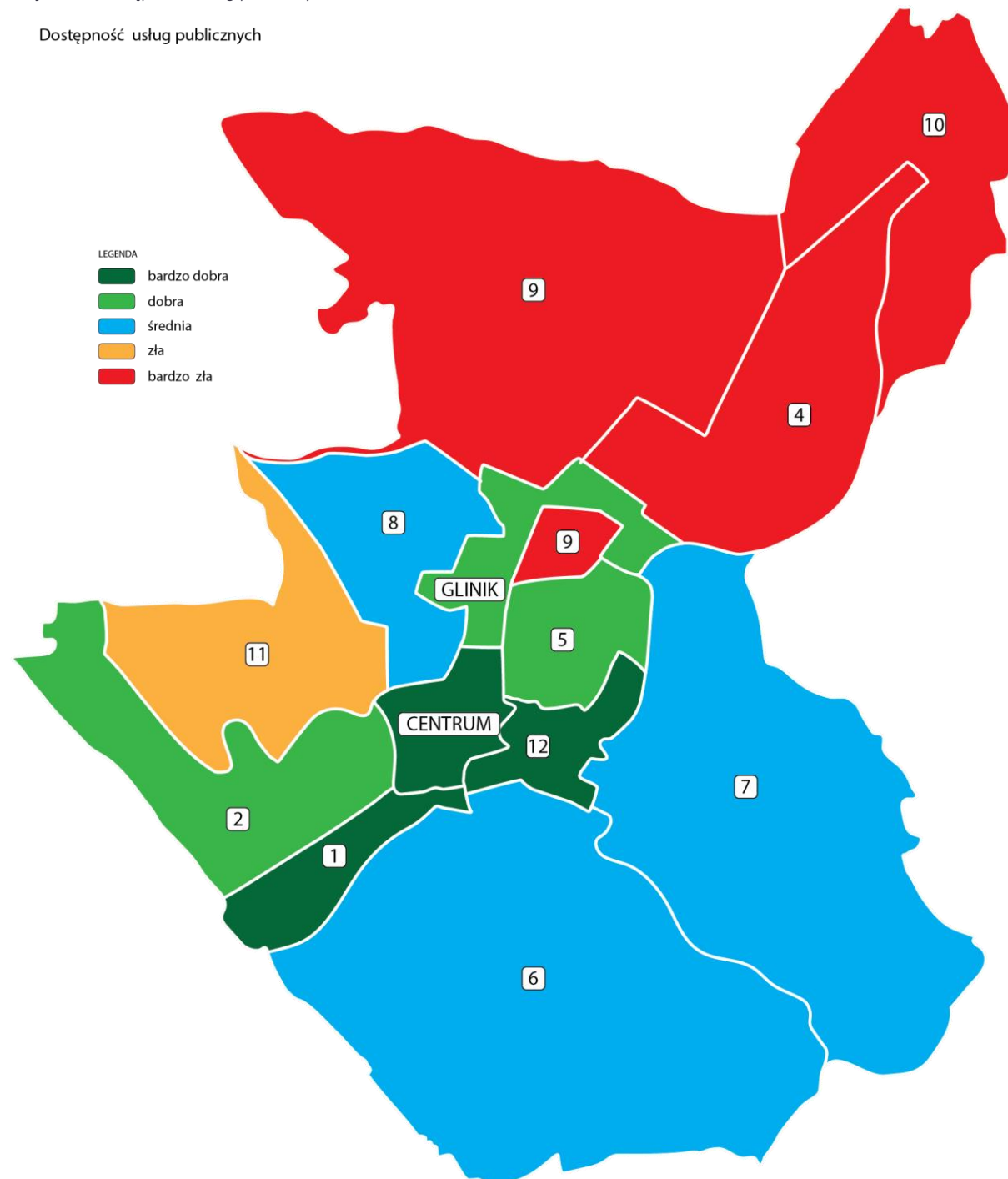
3.3.3 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorlice” stanowi podstawę prawną sporządzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Plan Nr 1 obejmujący całe miasto w granicach administracyjnych jest ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 276/ XXVII /2004 Rady Miasta Gorlice z dnia 9 grudnia 2004 r.;
- Plan Nr 2, obejmujący południowo – wschodnią część miasta (dzielnice: Sokół, Łęgi, Zawodzie, Nowodworze), ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 502/LII/2006 Rady Miasta Gorlice z dnia 21 września 2006 r.;
- Plan Nr 3 obejmujący dzielnice: Śródmieście, Magdalena, os. Łysogórskie (tereny w widłach rzek: Ropa, Stróżowianka), ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 520/LV/2006 Rady Miasta Gorlice z dnia 26 października 2006 r.;
- Plan nr 4 obejmujący teren o powierzchni 1108,94 ha jest ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 362 / XXXIX /2005 Rady Miasta Gorlice z dnia 29 września 2005 r.

W kontekście jakości życia elementem istotnym z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenu jest dostępność do usług publicznych. Rozkład przestrzenny wskaźnika na zamieszczonej poniżej grafice pokazuje, że największe ograniczenia w tym zakresie mają mieszkańcy osiedli: „Skrzyńskich”, „Górne” i „Mariampol”. Natomiast najwyższe wartości wskaźnika lokują się w obszarze osiedli: „Starówka”, „Kraśńskiego” oraz w obszarze Centrum. Nieco niższa dostępność do usług publicznych jest na terenie osiedli: „Magdalena” i „Młodych” oraz w obszarze Glinik.

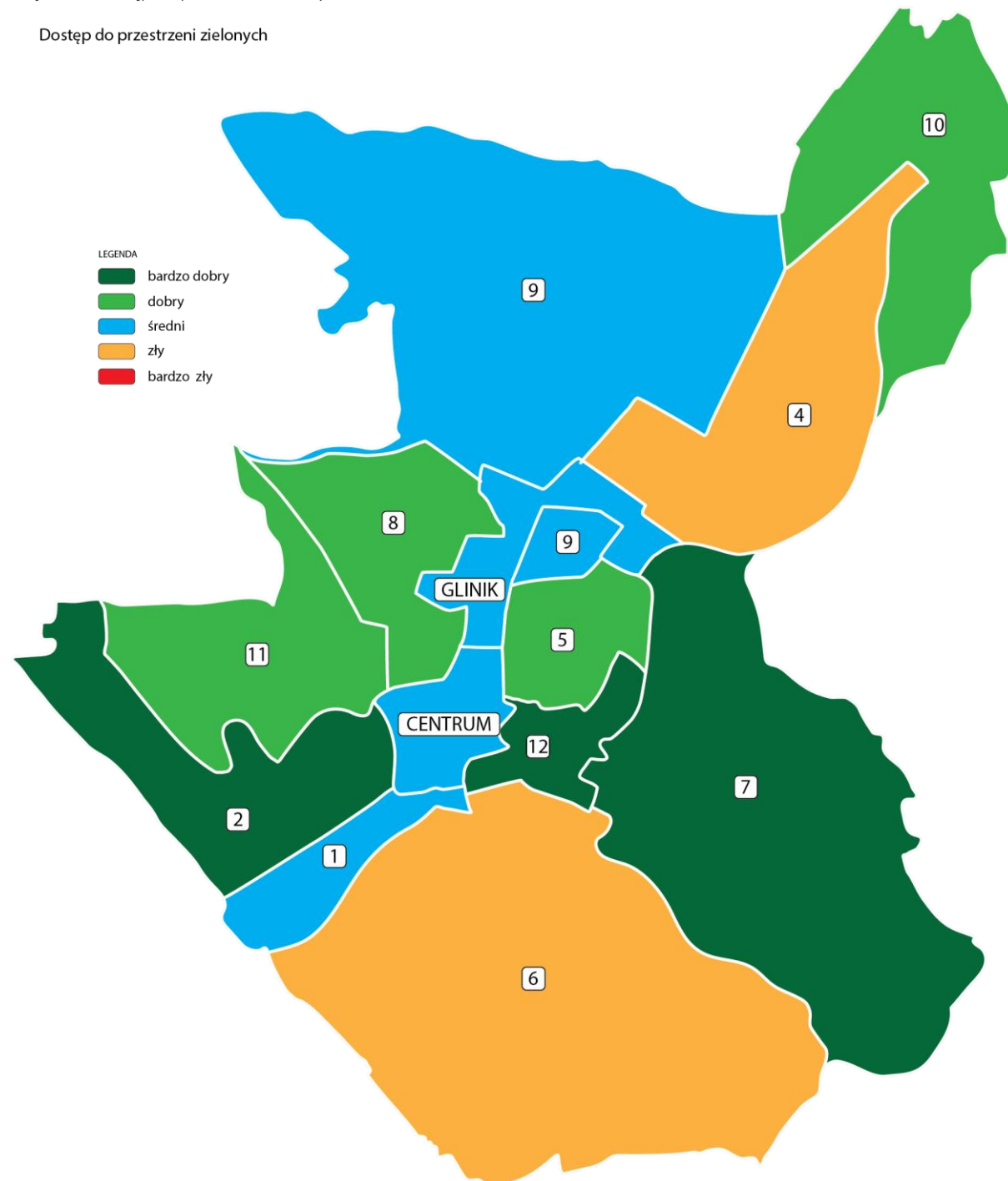
Grafika 15 Dostępność usług publicznych w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na jakość życia jest dostęp do przestrzeni zielonych o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym (parki, skwery, itp). Enklawami zieleni w mieście są Park Miejski im. Wojciecha Biechońskiego, położony w widłach rzeki Ropy i potoku Sękówka, w granicach osiedla „Krasińskiego” oraz najstarszy w mieście Park im. Williama MacGarveya położony na osiedlu „Górne”.

Grafika 16 Dostęp do przestrzeni zielonych w mieście Gorlice

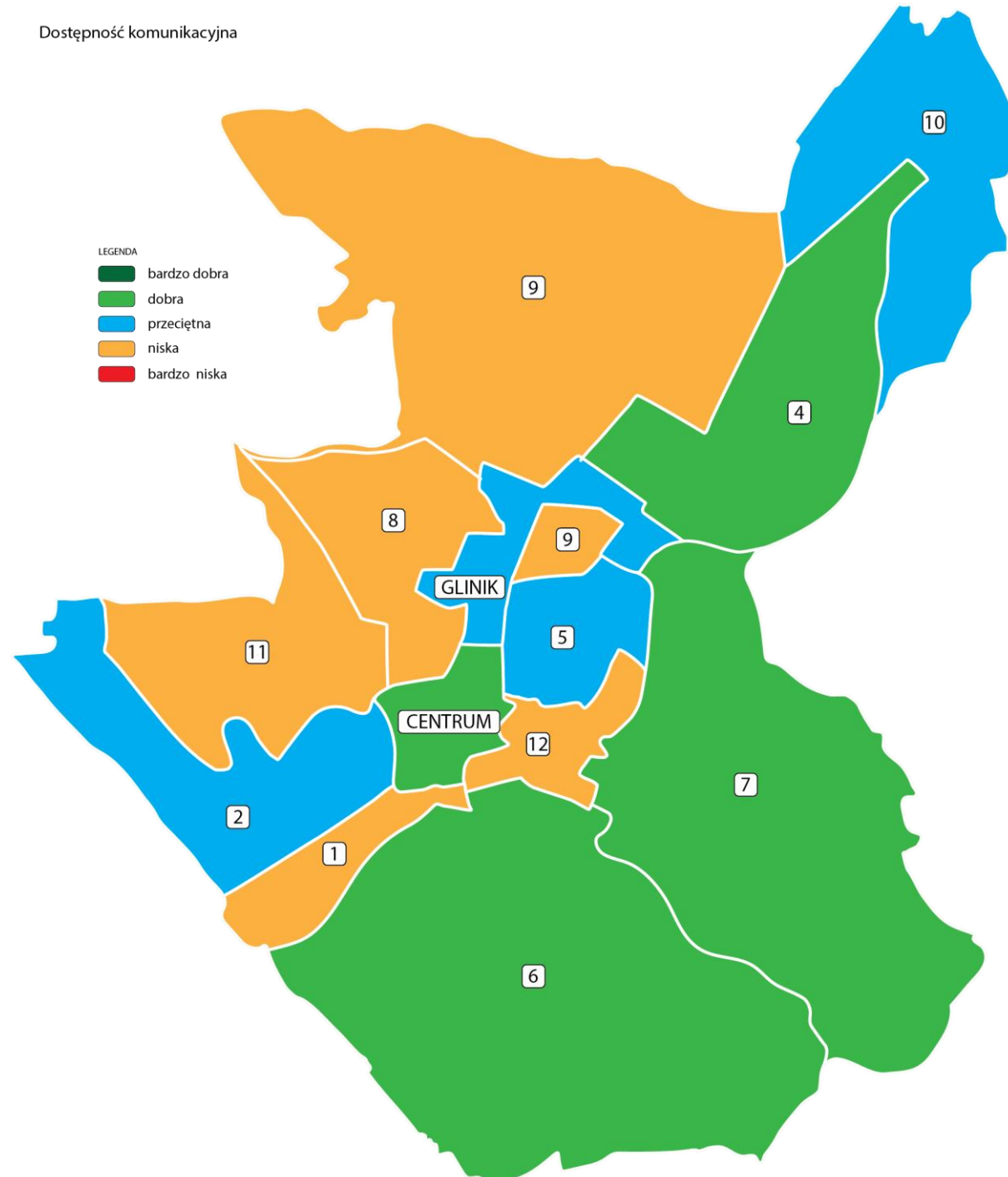

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym analizowanym czynnikiem kształtującym sferę przestrzenno-funkcjonalną jest dostępność do środków komunikacji publicznej. Na następnej grafice przedstawiono zasięg terytorialny wskaźnika, który oszacowano na podstawie liczby przystanków autobusowych w poszczególnych jednostkach

statystycznych. Najniższą dostępnością komunikacyjną cechują się jednostki: „Starówka”, „Korczak”, oraz „Osiedle Łysogórskie”.

Grafika 17 Dostępność komunikacyjna

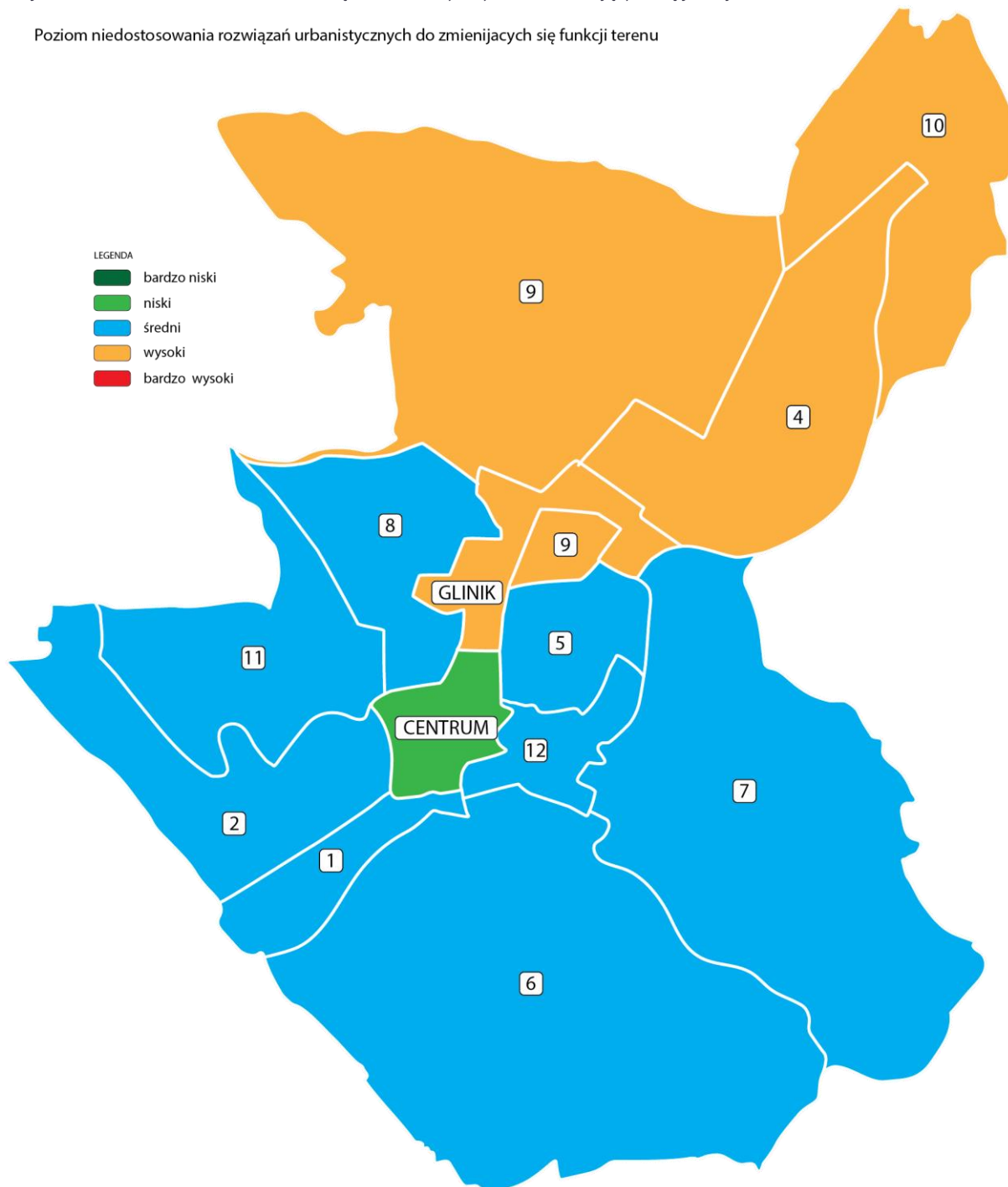
Źródło: opracowanie własne

Ostatnią analizowaną zmienną jest poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Na obszarze miasta Gorlice występuje znaczne zróżnicowanie pod względem zarówno funkcji terenu, jak i momentu powstawania zabudowy i nie zawsze te elementy pozostają ze sobą w harmonii. Najwyższy stopień niedostosowania rozwiązań urbanistycznych odnotowano na obszarze Glinik, co wynika z jego historii i funkcji. Tradycyjnie obszar ten identyfikowany jest jako dzielnica przemysłowa, w której od końca XIX wieku zlokalizowane były duże zakłady przemysłowe wraz z infrastrukturą mieszkaniową dla pracowników. W wyniku transformacji ustrojowej obszar w znacznym stopniu zmienił swoje funkcje a zaniedbania związane z bieżącym przekształcaniem terenu zaowocowały dysfunkcjonalnością obszaru. Na poniższej grafice przedstawiono jakościową ocenę niedostosowania rozwiązań urbanistycznych.

Grafika 18 Poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu

Poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu

Źródło: opracowanie własne

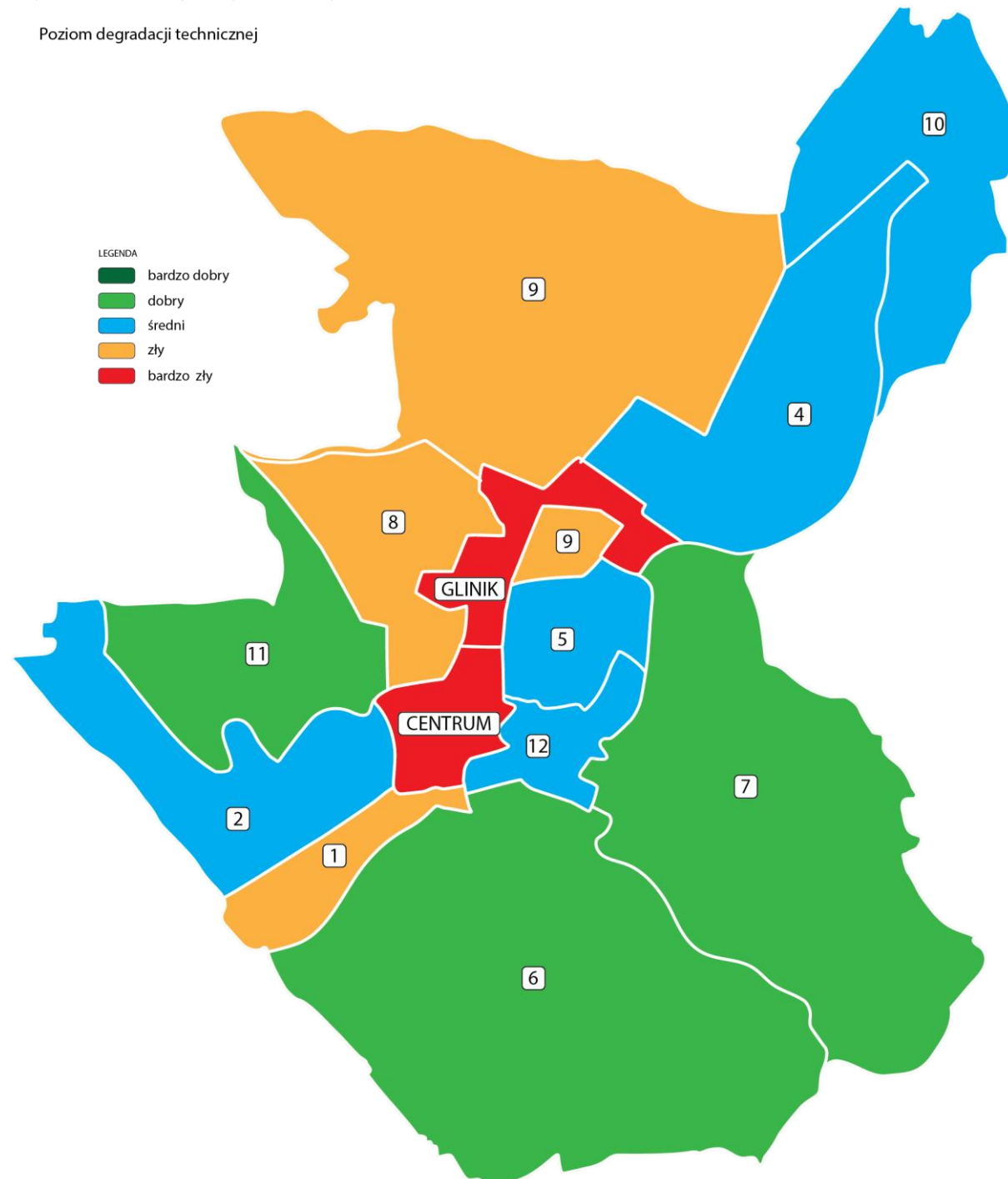
3.3.4 Analiza sfery technicznej

W mieście Gorlice obserwuje się problemy w zakresie sfery technicznej. Niektóre rejony miasta pozostają niedoinwestowane, co determinuje zły stan części budynków publicznych i mieszkalnych oraz przestrzeni wokół nich. Powyższe wskazania wpłynęły na określenie wskaźnika pozwalającego

na ocenę sytuacji w sferze technicznej, którym jest poziom degradacji technicznej. Wskaźnik stworzono na podstawie danych uzyskanych od zarządców budynków: zarządców publicznych, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, jak również wizyt studyjnych, podczas których oceniano stan infrastruktury.

Rozkład przestrzenny wskaźnika pokazuje, że obszarami o szczególnie wysokim stopniu degradacji w Gorlicach są: obszar Centrum oraz obszar Glinik. Najlepszą kondycję techniczną wykazują osiedla: „Zawodzie”, „Sokół”, „Łysogórskie”.

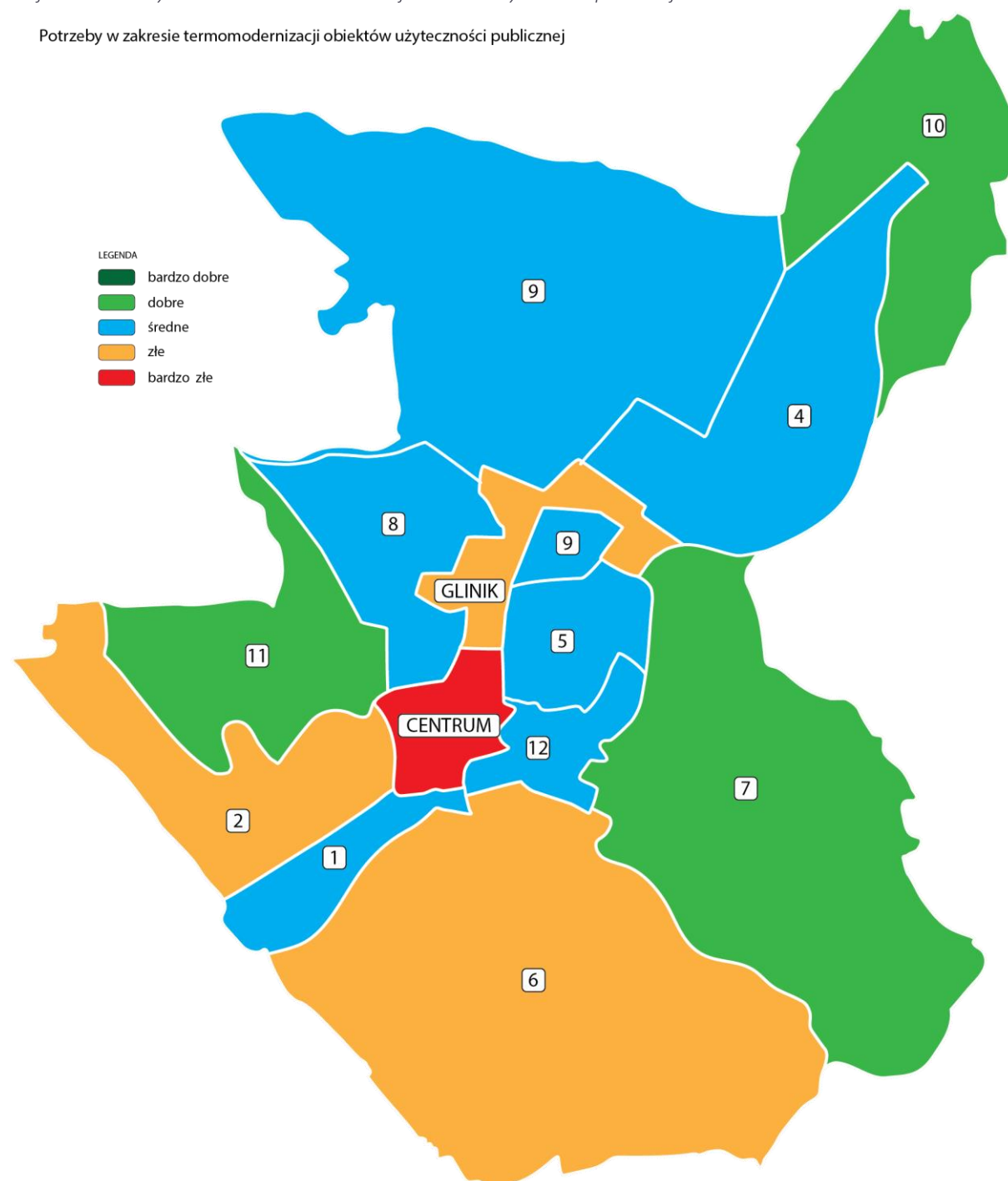
Grafika 19 Poziom degradacji technicznej w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Analiza pozyskanych danych dotyczących sfery technicznej pozwoliła także na wypracowanie wskaźnika, który określa potrzeby termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika i ujawnia, że prace termomodernizacyjne, wpływające na kondycję techniczną i środowiskową obszaru, najbardziej potrzebne są w obszarze Centrum, a także w obszarze Glinik oraz na osiedlach „Zawodzie” i „Magdalena”

Grafika 20 Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej

Źródło: opracowanie własne

3.3.5 Podsumowanie

Przeprowadzona powyżej analiza, sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej oraz technicznej, z punktu widzenia rewitalizacji ujawnia zasadnicze problemy jakimi dotknięte są poszczególne rejony miasta Gorlice. Analiza czynników potwierdziła, że wysokim poziomem zdegradowania charakteryzują się te obszary, które dotknięte są najbardziej problemami społecznymi, co oznacza konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na każdej płaszczyźnie, aby proces rewitalizacji mógł okazać się skuteczny.

Poniżej zestawiono badane zmienne z zakresu aktywności społecznej, sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej oraz technicznej oraz wartości wskaźników obrazujących degradację terenów. Analizowane wskaźniki zestawiono łącznie i wyprowadzono syntetyczny wskaźnik degradacji obszaru.

Tabela 5 Analiza porównawcza wskaźników

	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Kondycja przedsiębiorstw	Poziom hałasu	Jakość powietrza	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	Dostępność usług publicznych	Dostęp do przestrzeni zielonych	Dostępność komunikacyjna	Poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Poziom degradacji i technicznej	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	Syntetyczny wskaźnik degradacji obszaru
Osiedle Nr 1 „Starówka”	5	1	1	1	4	5	3	2	3	2	3	2,73
Osiedle Nr 2 „Magdalena”	1	1	3	3	3	4	5	3	3	3	2	2,82
Osiedle Nr 4 „Mariampol”	5	4	3	3	5	1	2	4	2	3	3	3,18
Osiedle Nr 5 „Młodych”	1	3	2	2	5	4	4	3	3	3	3	3,00
Osiedle Nr 6 „Zawodzie”	2	5	3	3	2	3	2	4	3	4	2	3,00
Osiedle Nr 7 „Sokół”	1	3	3	3	1	3	5	4	3	4	4	3,09
Osiedle Nr 8 „Korczak”,	5	5	3	2	5	3	4	2	3	2	3	3,36
Osiedle Nr 9 „Górne”	1	4	4	2	5	1	3	3	2	2	3	2,73
Osiedle Nr 10 „Skrzyńskich”	1	4	2	2	3	1	4	4	2	3	4	2,73
Osiedle Nr 11 „Łysogórskie”	1	2	5	5	3	2	4	2	3	4	4	3,18
Osiedle Nr 12 „Kraśnińskiego”	2	5	2	2	5	5	5	2	3	3	3	3,36
Obszar Centrum	2	4	1	1	3	4	3	4	4	1	2	2,64
Obszar Glinik	1	4	1	1	3	5	3	3	2	1	1	2,27

3.4 Wnioski i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania, które przede wszystkim obejmują kwestie społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Rewitalizacja jako proces integrujący interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów i jest procesem wieloletnim.

Z tego względu istotne jest właściwe wytypowanie obszaru zdegradowanego, a później obszaru rewitalizacji, aby można było konsekwentnie przeprowadzić planowane działania. Pełna diagnoza, jaka została przeprowadzona w niniejszym dokumencie, służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów, obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Wybrane do analizy wskaźniki, omówione i zaprezentowane w układzie przestrzennym jednoznacznie wskazują obszar Centrum i obszar Glinik jako obszar zdegradowany. Tereny te dotknięte są w zaawansowanym stopniu degradacją społeczną. Zaproponowane kryteria delimitacji w zakresie sfery społecznej ujawniły niekorzystną kondycję podobszaru Centrum i podobszaru Glinik.

Konsekwentnie przeprowadzona analiza pozostałych czynników, obejmujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, również wykazała potrzeby rewitalizacyjne na podobszarach Centrum i Glinik. Obszar zdegradowany wyznaczony w granicach miasta Gorlice łącznie spełnia kryteria obligatoryjne określone w Ustawie o rewitalizacji, czyli jego powierzchnia nie przekracza 20% powierzchni całej gminy, a liczba ludności nie przekracza 30% liczby mieszkańców gminy.

Tabela 6 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Gorlice

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Powierzchnia obszarów rewitalizacji:	466,59 ha
Udział powierzchni obszarów rewitalizacji w powierzchni miasta	19,82%
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Liczba ludności obszarów rewitalizacji	4 625 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	16,89%

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane UM w Gorlicach

Z powyższych względów podobszary zdegradowane w mieście Gorlice: Centrum oraz Glinik uznaje się jako obszar rewitalizacji. Poniższa grafika prezentuje poglądowo wyznaczone obszar rewitalizacji na tle miasta Gorlice.

Grafika 21 Obszar rewitalizacji w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

4. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji

4.1 Podobszar Centrum

4.1.1 Charakterystyka i rys historyczny

Podobszar Centrum w Gorlicach stanowi teren o dużej roli reprezentacyjnej i funkcjonalnej dla miasta. Jakość tej przestrzeni w kontekście społecznym, funkcjonalno-przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym ma duże znaczenie dla mieszkańców miasta, ale także dla odwiedzających je turystów i potencjalnych inwestorów. Poniżej przedstawiono podstawowe parametry charakteryzujące obszar Centrum.

Tabela 7 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru Centrum

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Powierzchnia obszaru Centrum	112,00 ha
Udział powierzchni obszaru w powierzchni miasta	4,76%
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Liczba ludności obszaru Centrum	3 514 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	12,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Gorlicach

Centralna część miasta Gorlice ma ogromne walory historyczne i kulturowe. Miasto założone zostało około 1355 r., dzięki położeniu na starym węgierskim trakcie handlowym słynęło z targów. Jego rozkwit gospodarczego przypadł w połowie XIX wieku za sprawą odkrycia obfitych złóż ropy naftowej. Bitwa pod Gorlicami z 1915 r. wywarła ogromny wpływ na wizerunek miasta i jego centralnej części (zniszczone zostało ponad 80% zabudowań). Gorlice pomimo pięknego usytuowania w Beskidzie Niskim, a co za tym idzie niewątpliwiej atrakcyjności turystycznej pozostają nadal miastem, którego motorem rozwoju jest przemysł i drobna przedsiębiorczość. W tym kontekście kondycja społeczna i przestrzenno-funkcjonalna centralnej, historycznej części miasta ma zasadnicze znaczenie.

Obszar Centrum to centralna część miasta Gorlice z Rynkiem, który objęty był rewitalizacją w oparciu o Program rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2007 – 2015. Jednak przestrzeń obszaru Centrum nadal wymaga działań rewitalizacyjnych, w szczególności w kontekście społecznym, ponieważ sfera społeczna determinuje szeroko rozumianą kondycję obszaru i wpływa na jego wizerunek.

4.1.2 Sfera społeczna

Zasadniczym problemem obszaru Centrum w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. Analiza zjawiska bezrobocia na poziomie całego miasta również wykazała, że problemem tym szczególnie dotknięty jest obszar Centrum.

Analiza bezrobocia pozwoliła wyprowadzić wskaźniki, które wskazują na niską kondycję społeczną obszaru Centrum w omawianym aspekcie. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Centrum w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice

Tabela 8 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	4,76	13,45
2	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,32	5,03

Źródło: opracowanie własne

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Dlatego istotnym aspektem w kontekście planowania działań rewitalizacyjnych, ukazującym kondycję obszaru Centrum jest sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców obszaru. Skala wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach udzielonego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim z dużych problemów, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, narkomania, sieroctwo. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla obszaru Centrum. Bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia osób w gospodarstwach domowych, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością czy wielodzietnością ma wpływ na rozszerzanie się skali ubóstwa i sposobu funkcjonowania rodzin. Jedną z pochodnych poziomu bezrobocia jest liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej. Ponieważ bezrobocie jest najczęstszym powodem objęcia pomocą społeczną, można przypuszczać, że liczba osób czy rodzin z niej korzystających będzie się zmieniać adekwatnie do liczby osób bezrobotnych.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w zakresie pomocy społecznej w obszarze Centrum w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Centrum w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice. Wskaźniki wypracowane dla tego zagadnienia obrazują złą sytuację na terenie zdegradowanym, wartości wskaźników w porównaniu z miastem Gorlice są znacząco wyższe.

Tabela 9 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

	Wskaźnik	Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	332,27	1 675,65
2	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	8 693,59	52 020,65
3	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	0,72	5,32

Źródło: opracowanie własne

Istotnym czynnikiem w zakresie pomocy społecznej jest pomoc nie tylko w znaczeniu materialnym, ale także wsparcie terapeutyczne dla rodzin. Wśród beneficjentów działań pomocowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach są osoby, które korzystają ze wsparcia psychologicznego, prawnego i doradczego ze względu na zjawisko przemocy w rodzinie. Pomoc można uzyskać poprzez Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, funkcjonujący w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy.

Przyczyny obecności i nasilania się zjawisk negatywnych, społecznie niepożądanych w obszarze Centrum podyktowane są specyfiką terenu i jego mieszkańców. Wykształcenie tych osób zwykle obniża poziom ich elastyczność w znalezieniu zatrudnienia i przystosowaniu się do nowych warunków pracy. W konsekwencji owocuje to bezrobociem, często długotrwałym, obniżeniem materialnego poziomu życia, frustracją, problemami z nadużywaniem alkoholu. Osoby te często prezentują postawy społeczne przejawiające się zniechęceniem i brakiem konstruktywnych działań, które mogłyby zmienić ich sytuację. Dlatego konieczne jest ich wsparcie, aby powstrzymać negatywne zjawiska i ich ewentualne dziedziczenie.

Kondycję społeczną danego obszaru określamy również w kontekście poziomu bezpieczeństwa, określanego za pomocą danych dotyczących liczby przestępstw i wykroczeń, co ma znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

Analiza porównawcza danych w obszarze Centrum wykazała przekroczenia wartości wskaźników związanych z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń w stosunku do tych samych danych przedstawionych dla całego miasta Gorlice. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców obszaru Centrum można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych.

Tabela 10 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem	100%	0,42
2	Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem	100%	0,50

Źródło: opracowanie własne

Władze samorządowe widzą konieczność wzmocnienia roli aktywnej polityki społecznej miasta tak, aby zmniejszać skalę zagrożeń wynikających ze zdiagnozowanych problemów i przeciwdziałać rozwojowi negatywnych zjawisk społecznych. Szanse na realizację takich działań i długotrwałe efekty zdecydowanie niesie opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, skoncentrowanego właśnie na czynnikach społecznych, aktywizacji społeczności lokalnej, a w szczególności aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wskazany do rewitalizacji obszar Centrum koncentruje funkcje mieszkaniowe, gospodarcze (drobna przedsiębiorczość), usługowe i turystyczne. Ze względu na zabytkową zabudowę obszar objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej „A” oraz „B”. Obiekty, zespoły i obszary wpisane do rejestru zabytków, objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Odnośnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, a wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków, a znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej dodatkowo obowiązują ustalenia sformułowane dla poszczególnych stref.

Dominujące elementy strukturalne tej części obszaru to zespoły budynków mieszkalnych z dużym zgrupowaniem obiektów handlu. Korzystnym zjawiskiem jest przemieszanie poszczególnych funkcji, co wpływa na ożywienie gospodarcze. Na omawianym terenie należy dążyć do utrzymania koncentracji usług centrotwórczych, ze względu na wysoką dostępność usług publicznych.

Istotne znaczenie dla obszaru ma Rynek, już zrewitalizowany przestrzennie w ramach programu rewitalizacji realizowanego w kontekście poprzedniej perspektywy finansowej. Dlatego konsekwencja działań, kompleksowość i zintegrowanie są tutaj wskazane, aby omawiany obszar charakteryzował się wysokim prestiżem zabudowy (wynika to z faktu, iż obszar powinien stanowić wizytówkę Gorlic).

Układ przestrzenny tej części miasta w połączeniu z aspektami funkcjonalnymi ukazuje konieczność działań rewitalizacyjnych, które powinny objąć:

- porządkowanie układu przestrzennego poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów oraz renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu,
- remonty lub przebudowę infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości ze względu na zagrożenie patologiami społecznymi;
- adaptacja, przebudowa lub remonty budynków i przestrzeni użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem;
- zagospodarowanie pustych przestrzeni publicznych, w tym remont lub przebudowa: placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, małej architektury, miejsc rekreacji, terenów zielonych (zieleń wysoka, niska i trawniki) oraz prace restauracyjne na terenie istniejących parków,
- poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych.

Rewitalizację należy przeprowadzić w celu podniesienia jakości życia mieszkańców, uatrakcyjnienia miasta dla ruchu turystyczno - rekreacyjnego oraz poprawienia stosunków społecznych.

Jednocześnie należy wskazać główne zjawiska problemowe i zagrożenia, które dotyczą obszaru Centrum. Istotnym elementem jest degradacja techniczna części tkanki miejskiej, która uniemożliwia efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru.

Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Dostępność usług publicznych	3	5
2	Dostęp do terenów zielonych	4	3

Źródło: opracowanie własne

Zagrożenie utratą pierwotnych funkcji i jakości przestrzeni publicznej obszaru Centrum jest czynnikiem silnie wpływającym na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych – prowadzonych w sposób kompleksowy i zintegrowany. Analizy przeprowadzone bezpośrednio na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie wskazują na konieczność skupienia się na przywróceniu obszarowi cech centrotwórczych. Kompleksowa rewitalizacja zdelimitowanego obszaru Centrum, z punktu widzenia wzmocnienia atrakcyjności miasta Gorlice i rozwijania jego potencjału, ma charakter podstawowej potrzeby rozwojowej.

4.1.4 Sfera gospodarcza

Kształtowanie sfery gospodarczej ma wpływ na potencjał społeczno-ekonomiczny obszaru. Często niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów

w pozostałych sferach, determinują miejscowy rynek pracy, a co za tym idzie – sytuację ekonomiczną mieszkańców. Obszar Centrum oprócz funkcji mieszkalnych i turystycznych, pełni również funkcje gospodarcze. Ponieważ jest to centrum Gorlic, zlokalizowanych jest tutaj dużo punktów handlowych i handlowo-usługowych. W roku 2015 odnotowano ich 144, co stanowi 8,51% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście. Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej obszaru, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5).

Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2	3
2	Stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych	3	4

Źródło: opracowanie własne

Jest charakterystyczne dla centralnych części miast, że wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej są wyższe niż dla całego miasta. Oznacza to określony potencjał obszaru, którego nie można zaprzepaścić.

4.1.5 Sfera środowiskowa

Czynniki tworzące sferę środowiskową obszaru Centrum mają istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców. Centralna część miasta Gorlice charakteryzuje się wzmożonym ruchem pojazdów, co determinuje wysoki poziom hałasu w mieście i ma wpływ na jakość powietrza. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza ilość punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 13 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Poziom hałasu	2.5	1
2	Jakość powietrza	2	1
3	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	4	3

Źródło: opracowanie własne

Obszar Centrum, ze względu na swoją specyfikę, wymaga działań w zakresie ochrony powietrza. Konieczne jest wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych, eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe, ograniczenie emisji z transportu i emisji przemysłowej, a także edukacja ekologiczna mieszkańców i ochrona niewielkich zasobów terenów zielonych. Większa enklawa zieleni to leżący w pobliżu, ale poza granicami obszaru Centrum, Park Miejski im. Wojciecha Biechońskiego, o powierzchni 24 ha. Należy także podkreślić iż na terenie Centrum znajdują się wyroby zawierające azbest, które stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

4.1.6 Sfera techniczna

Uwarunkowania sfery technicznej mają również istotne znaczenie dla wizerunku obszaru i jakości życia. Poniżej zestawione wskaźniki z zakresu sfery technicznej pokazują degradację obszaru w kontekście jego kondycji technicznej. Obiekty użyteczności publicznej zdecydowanie wymagają działań termomodernizacyjnych, ten wskaźnik lokuje obszar Centrum na najgorszej pozycji. Wskaźnik: ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych lokuje obszar centrum na pozycji umiarkowanej, ale jednak gorszej w stosunku do kondycji miasta Gorlice. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery technicznej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza ilość punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 14 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

	Wskaźnik	Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Poziom degradacji technicznej	3	1
2	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	3	1

Źródło: opracowanie własne

4.1.7 Analiza stanu kryzysowego

Stan kryzysowy podobszaru Centrum jest wypadkową wszystkich zdiagnozowanych problemów oraz historii obszaru. Centra wielu miastach Polski borykają się z natężonymi, negatywnymi zjawiskami społecznymi. Podobną sytuację obserwuje się w Gorlicach. Wskazane problemy to przede wszystkim wysoki poziom bezrobocia oraz w konsekwencji konieczność zwiększenia nakładów finansowych i zaangażowania w niesienie pomocy potrzebującym i niewydolnym społecznie mieszkańcom. Koncentracja wskazanych, negatywnych zjawisk wraz z wysoką gęstością zaludnienia Centrum prowadzi także do zagęszczenia aktów chuligańskich i przestępczych. Należy podkreślić, że Miasto podjęło działania rewitalizacyjne, które zaowocowały poprawą estetyki otoczenia (artykułowane jako cel priorytetowy w Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2007-2015) oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu (głównie w postaci rewitalizacji infrastruktury, która przeznaczona została dla klubów i instytucji społecznych). O ile procesy zmierzające do rewitalizacji infrastruktury można przeprowadzić w stosunkowo krótkim czasie, to procesy pozytywnie zmieniające tkankę społeczną mają charakter długofalowy i wieloletni. Zachowanie ciągłości zmiany społecznej wydaje się warunkiem koniecznym, aby proces odnowy Centrum można było uznać za zakończony sukcesem. Oprócz wspomnianych negatywnych zjawisk społecznych nakładają się na nie również problemy natury środowiskowej – przede wszystkim niska jakość powietrza atmosferycznego spowodowana użytkowaniem niskosprawnych urządzeń grzewczych i niską wydajnością energetyczną budynków. Znaczne natężenie hałasu oraz występowanie wyrobów z azbestu to rezultat pełnionych funkcji terenu,

ale także okresu powstawania niektórych zabudowań. Nawiązując do historii Centrum nie można zapominać, iż jest to obszar szczególnej ochrony konserwatorskiej, co wyznacza konieczność inwestycji znacznych środków finansowych w celu zachowania i modernizacji obiektów. Zadanie to wydaje się ważne w kontekście pełnionych funkcji także turystycznych.

4.1.8 Potencjały obszaru Centrum

Szczegółowa diagnoza wykazała, że wskazany do rewitalizacji obszar Centrum dotknięty jest wieloma problemami, które w dużym stopniu wpływają na obniżenie jakości życia jego mieszkańców, a także determinują przeciętną atrakcyjność turystyczną, osiedleńczą i gospodarczą miasta Gorlice. Wymienić należy tutaj:

- istotne nasilenie oraz koncentracja zjawisk wpływających na ubóstwo oraz biedę.
- zły stan i postępująca dewastacja tkanki miejskiej, przede wszystkim zabytkowej zabudowy mieszkaniowej.
- relatywnie niska funkcjonalność przestrzeni publicznej i zatracenie przez nią funkcji symbolicznych, integracyjnych czy też turystycznych.

Przeprowadzone analizy i badania ujawniają, że degradacja omawianego obszaru, przejawiająca się w jakości życia mieszkańców (wykluczenie społeczne i marginalizacja), a także w kondycji technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, determinuje negatywne zjawiska na terenie sąsiadującym i na obszarze całego miasta. Przeprowadzona diagnoza uzasadnia konieczność objęcia programem rewitalizacji całości zdegradowanego terenu poddanego analizie, tym samym wyznaczony obszar Centrum stanowi obszar rewitalizacji w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023*. Wykorzystanie istniejącego potencjału, którym dysponuje wskazany obszar może wpływać na skuteczność jego przeobrażenia.

Niewykorzystany potencjał stanowi obszar kultury i bogactwa zabytków, które wymagają rewitalizacji, aby Gorlice stały się atrakcyjnym celem turystycznym w województwie małopolskim. Dziedzictwo zabytków kultury materialnej i zachowany układ urbanistyczny stanowią potencjalną przewagę konkurencyjną miasta w skali ponadlokalnej. Wskazany obszar stanowi ściśle centrum Gorlic, które oprócz charakteru turystycznego pełni funkcję mieszkaniowo-handlowo-usługową. Istnieje tutaj zabudowa mieszkaniowa, punkty handlowe i hadlowo-usługowe oraz obiekty użyteczności publicznej. Pomimo częściowej degradacji obszar stanowi rdzeń całego miasta i posiada adekwatny potencjał niezbędny do ożywienia terenu.

Potencjałem korzystnie wpływającym na rewitalizację obszaru zdegradowanego jest fakt, iż przedmiotowy dokument w sensie założeń stanowi kontynuację już przeprowadzonych działań, których konieczność wskazały inne dokumenty o charakterze strategicznym i planistycznym.

Trwałość zmiany osiągniętej w oparciu o rewitalizację łączy się także z wykorzystaniem potencjału oświatowego, zasobu kadrowego szkół prowadzących działalność w mieście w wymiarze edukacyjnym, ale również pedagogicznym, w kontekście potrzeby uświadamiania i edukacji mieszkańców oraz promocji proekologicznych postaw.

Konsensus interesariuszy w zakresie dostrzeganej konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych stanowi potencjał o charakterze społecznym. Zgodność co do wyboru obszaru centrum sprzyja spójnemu przeprowadzaniu procesów rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym i technicznym.

4.2 Obszar Glinik

4.2.1 Charakterystyka i rys historyczny

Obszar Glinik usytuowany jest w niewielkiej odległości w kierunku północno-wschodnim od obszaru Centrum. Poniżej przedstawiono podstawowe parametry charakteryzujące obszar Glinik.

Tabela 15 Wskaźniki obligatoryjne obszaru Glinik

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Powierzchnia obszaru Glinik	354,59 ha
Udział powierzchni obszaru w powierzchni miasta	15,07 %
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Liczba ludności obszaru Glinik	1 111 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	4,05%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Gorlicach

W Gorlicach Glinik określany jest jako „dzielnica fabryczna”, gdyż kojarzony jest przede wszystkim z funkcjonującymi tu od wielu dziesięcioleci licznymi zakładami przemysłowymi oraz osiedlem mieszkaniowym Glinik Mariampolski. Ważną postacią dla miasta z górniczymi tradycjami był Ignacy Łukasiewicz, który przeprowadził się do Gorlic w połowie XIX wieku i badał właściwości ropy naftowej. Charakter przemysłowy dzielnica posiada od dawna. W 1883 r. kanadyjski inżynier William Henry Mac Garvey, po osiedleniu się w Gliniku Mariampolskim (ówcześnie pod Gorlicami), wraz z austriackim finansistą Johanem Simeonem Bergheimem założyli rafinerię ropy naftowej, od dziesięcioleci funkcjonującą pod nazwą Rafineria Nafty „Glimar” i zakład narzędziowo-naprawczy. W 1895 r. powstała Fabryka Kwasu Siarczanego w Gorlicach. W.H. Mac Garvey i J.Bergheim otrzymali koncesję na założenie Galicyjskiego Karpackiego Naftowego Towarzystwa Akcyjnego z siedzibą w Gliniku Mariampolskim, a ich warsztat zaczął funkcjonować jako samodzielna Fabryka Maszyn i Narzędzi Wiertniczych w Gliniku Mariampolskim. Dzielnica stała się jednoznacznie przemysłowa, a powstała tam zabudowa mieszkaniowa ma charakter osiedli robotniczych. Do największych funkcjonujących tutaj przedsiębiorstw należy "NIUW Glinik" S.A oraz grupa FAMUR S.A.

4.2.2 Sfera społeczna

Obszar Glinik ma charakter przemysłowy, ale ze względu na transformację ustrojową, w dużej mierze poprzemysłowy, co przekłada się na kondycję jego mieszkańców na rynku pracy. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w obszarze Glinik w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Glinik w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice.

Tabela 16 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	4,76	5,32
2	Średnia liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,32	1,68

Źródło: opracowanie własne

Bezrobocie identyfikowane na obszarze Glinik znajduje swoje przyczyny w zmianach gospodarczych omawianego terenu. Część funkcjonujących tutaj zakładów pracy została zamknięta, a społeczność ze względu na zawodowo ukierunkowane wykształcenie nie posiada dostatecznej elastyczności w dostosowaniu się do nowych warunków na rynku pracy. Efektem tej sytuacji jest bezrobocie i często bezrobocie o charakterze długotrwałym, co wskazuje na konieczność wdrożenia działań rewitalizacyjnych. Konsekwencjami bezrobocia są problemy w funkcjonowaniu nie tylko osób bezrobotnych, ale także ich rodzin, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego, może także prowadzić do rozpadu rodziny. Negatywne wzorce funkcjonowania społecznego mogą się utrwać i prowadzić do dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy prowadzi do obniżenia statusu materialnego rodzin, wpływa frustrująco i demotywiąco. Osoby bezrobotne, ze względu na sytuację materialną, stają się beneficjentami opieki społecznej. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach wynika, że średnia liczba osób korzystających z zasiłków stałych na obszarze Glinik jest znacznie wyższa niż w mieście.

Tabela 17 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	332,27	172,94
2	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	8 693,59	3 584,86
3	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	0,72	1,57

Źródło: opracowanie własne

Problemom związanym z koniecznością korzystania z pomocy społecznej towarzyszą trudności w funkcjonowaniu społecznym. Działania pomocowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach obejmują również wsparcie psychologiczne, prawne i doradcze, ze względu na różne problemy społeczne, w tym zjawisko przemocy w rodzinie. Charakterystyczne dla społeczności obszaru Glinik jest to, że sąsiadują tutaj osoby pracujące w lokalnych zakładach pracy i osoby bezrobotne, które w tych samych zakładach pracy straciły zatrudnienie. Implikuje to trudne społecznie sytuacje i generuje wiele niepożądanych zjawisk. Często ofiarami frustracji i obniżonego poczucia własnej wartości,

ze względu na status bezrobotnego i połączony z tym niski poziom materialny, są członkowie rodzin, także dzieci.

Poziom odczuwanego bezpieczeństwa na określonym terenie jest również miernikiem jego kondycji społecznej, określanym za pomocą danych dotyczących liczby przestępstw i wykroczeń. Analiza zjawiska także ma znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Gorlicach wykazują przekroczenia wartości wskaźników w obszarze Glinik, związanych z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń, w stosunku do tych samych danych przedstawionych dla całego miasta Gorlice. Biorąc pod uwagę niewielką liczbę mieszkańców obszaru Glinik, można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych.

Tabela 18 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem	100%	0,14%
2	Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem	100%	0,08%

Źródło: opracowanie własne

Analiza danych z zakresu sfery społecznej, wskazuje, że mieszkańcy obszaru Glinik dotknięci są szerokim spektrum problemów i trudności (bieda, bezrobocie, trudności w relacjach społecznych i rodzinnych, brak wykształcenia, mała samoświadomość), które implikują złą kondycję społeczną terenu i wskazują na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, szczególnie nakierowanych na społeczność tego terenu.

4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Obszar Glinik można uznać za teren o funkcji mieszkaniowej i przemysłowej. Zabudowa mieszkaniowa to tradycyjne robotnicze osiedla z charakterystyczną dla tego typu jednostek infrastrukturą: punkty handlowe i usługowe, szkoły. Część terenów zajmują ogródki działkowe. Znaczna degradacja substancji mieszkaniowej robotniczych osiedli mieszkaniowych wynika z okresu budowy (lata 90-te XIX w., oraz do lat 80-tych XX w.) i stosowanych wówczas technologii oraz deficyt prac remontowych w wyniku braku środków finansowych.

Przestrzeń obszaru zdeterminowana jest przez obiekty przemysłowe i poprzemysłowe o zróżnicowanej estetyce zagospodarowania terenu, co powoduje, że wydaje się chaotyczna i wymagająca uporządkowania. Jest to szczególnie ważne z perspektywy warunków mieszkaniowych i jakości życia na tym terenie. Stosunkowo wysoka dostępność usług publicznych na tym terenie i średni dostęp do terenów zielonych może wpływać na jego atrakcyjność osiedleńczą, jednak zły stan zagospodarowania przestrzeni i niska estetyka, może być czynnikiem zniechęcającym. Kolejnym

czynnikiem jest ograniczona atrakcyjność obszaru wynikająca z zaniku funkcji symbolicznych i integracyjnych – jest to szczególnie istotne z punktu widzenia przeobrażenia społecznego terenu zdegradowanego i społeczności, która go zamieszkuje.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej obszaru, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5).

Tabela 19 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice.

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Dostępność usług publicznych	3	4
2	Dostęp do terenów zielonych	4	3

Źródło: opracowanie własne

Kompleksowa rewitalizacja zdelimitowanego obszaru z punktu widzenia wzmocnienia jego atrakcyjności i rozwijania jego potencjałów ma charakter podstawowej potrzeby rozwojowej.

4.2.4 Sfera gospodarcza

Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej sumarycznie lokują obszar Glinik na umiarkowanej pozycji. Teren tradycyjnie postrzegany jest jako dzielnica „fabryczna”, ale oprócz dużych zakładów jak FAMUR S.A i NIUW Glinik znajduje się tutaj sporo firm z branży produkcyjnej, handlowej i usługowej. Na obszarze tym w roku 2015 stosunek liczby nowopowstających podmiotów gospodarczych, do tych, które zakończyły swoją działalność wynosił 8 do 2. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2015 r. wynosiła 5,8. Wartość tego wskaźnika determinowana jest liczbą ludności – 1 111 osób. Dlatego dla pełnego obrazu sytuacji należy uwzględnić wartość wskaźnika: stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej obszaru,

Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2	2
2	Stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych	3	4

Źródło: opracowanie własne

Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne a także ugruntowane historycznie postrzeganie tego terenu wpływają korzystnie na jego klimat i potencjał gospodarczy.

4.2.5 Sfera środowiskowa

Przemysłowy charakter obszaru Glinik determinuje jego sferę środowiskową. Duże skupienie zakładów produkcyjnych i handlowo-usługowych na niewielkim terenie oraz duże natężenie ruchu drogowego implikują wysoki poziom hałasu i złą jakość powietrza, dlatego wymagane są działania z zakresu ochrony

powietrza. Na obszarze Glinik, przy ul. Bieckiej, zlokalizowana jest Miejska Oczyszczalnia Ścieków, która przejmuje ścieki komunalne z miasta Gorlice oraz gmin Gorlice i Sękowa.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5).

Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Poziom hałasu	2.5	1
2	Jakość powietrza	2	1

Źródło: opracowanie własne

4.2.6 Sfera techniczna

Uwarunkowania sfery technicznej mają również istotne znaczenie dla wizerunku obszaru szczególnie w kontekście jego potencjału gospodarczego.

Poniżej zestawione wskaźniki z zakresu sfery technicznej pokazują, że w obszarze Glinik kondycja techniczna obiektów jest gorsza w porównaniu z miastem Gorlice. Działania z zakresu termomodernizacji, które są tutaj konieczne do przeprowadzenia wpłyną nie tylko na kondycję techniczną obiektów, ale mają również wymiar środowiskowy. Wartość wskaźnika: Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych pokazuje niekorzystną sytuację w stosunku do kondycji miasta Gorlice w tym względzie. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery technicznej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza ilość punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 22 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
	Poziom degradacji technicznej	3	1
1	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	3	2
2	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	4	3

Źródło: opracowanie własne

4.2.7 Analiza stanu kryzysowego

Ziemia gorlicka od wieków ściśle związana była z przemysłem naftowym. To właśnie tu odnotowywano wycieki ropy skalnej, stosując ją powszechnie jako lek bądź materiał do konserwacji różnorodnych sprzętów drewnianych, skórzanych oraz metalowych. Pierwsze wzmianki o stosowaniu bituminów pochodzą z XVI wieku, przy czym przedstawiane są one przede wszystkim jako środek medyczny. Rosnące zapotrzebowanie na ropę i produkty ropopochodne zmusiło lokalną społeczność do profesjonalizacji wydobycia tego surowca. W połowie XIX wieku wydobyciem ropy na ziemi gorlickiej zajął się książę Stanisław Jabłonowski. Duże znaczenie dla tego przemysłu miała także postać Ignacego Łukasiewicza, który zyskał miano ojca przemysłu naftowego. Na przełomie 1853 i 1854 roku Ignacy

Łukasiewicz przeprowadził się do Gorlic w celu prowadzenia badań na właściwościach ropy naftowej. Owoce tych prac była pierwsza na świecie uliczna lampa naftowa (1854 r.). Informacje o bogatych złożach ropy dotarły także do Kanady, skąd do ziemi gorlickiej przybył W.H. Mac Garvey, wynalazca, przemysłowiec i organizator produkcji w przemyśle naftowym. Jako pierwszy zastosował w Galicji kanadyjski system wiercenia szybów naftowych, który wyparł ręczny system ich wiercenia. W 1883 roku wybudował w Gliniku rafinerię nafty, a wspólnie z austriackim bankierem Johanem Bergheimem założył warsztat mechaniczny jako zaplecze techniczne dla wydobycia ropy. W 12 lat później zakład zaczął funkcjonować jako samodzielna fabryka maszyn i narzędzi wiertniczych. Mimo doświadczeń wojennych i trudnego okresu transformacji ustrojowej fabryka ta stanowi do dziś jeden z większych zakładów pracy w powiecie gorlickim, ale już w innej formie prawnej i własnościowej. Półtorawieczna tradycja wydobycia ropy w znaczny sposób ukształtowała charakter obszaru Glinik. Produkcja ropy naftowej wywarła wpływ na wiele pokoleń gorliczan co odzwierciedla pogłębiona diagnoza obszaru. Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia związany jest w szczególności z niską elastycznością i mobilnością zawodową. Zakłady znajdujące się na terenie Glinika mają współcześnie ograniczoną chłonność pracowników o górniczym profilu wykształcenia. Znaczna część fabryk związana z przemysłem naftowym uległa przekształceniom i zredukowała liczebność załóg. Wyższy poziom bezrobocia na analizowanym obszarze prowadzi do wielu innych negatywnych zjawisk społecznych, takich jak wyższa niż w mieście liczba czynów o charakterze przestępczym oraz ponad dwukrotnie wyższa liczba osób korzystająca z zasiłków stałych. Monokultura przemysłowa Glinika ukształtowała także sferę funkcjonalno-przestrzenną obszaru. Wraz z przekształceniami gospodarczymi występującymi na omawianym terenie nie dostosowano jego infrastruktury do zmieniających się funkcji. Niskiej jakości tkanka mieszkaniowa oraz występowanie budynków poprzemysłowych o niskiej estetyce wywiera negatywny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz wizerunek obszaru, który posiada znaczny potencjał gospodarczy. Zdiagnozowany zły stan niektórych elementów zabudowy wiąże się ściśle z niskimi wskaźnikami w sferze środowiskowej i technicznej, przede wszystkim wyższym poziomem hałasu, niższą jakością powietrza atmosferycznego oraz wysokim stopniem degradacji budynków. Podjęcie działań rewitalizacyjnych wydaje się niezbędnym katalizatorem, który wzmocni potencjał gospodarczy i tym samym doprowadzi do wzrostu jakości życia mieszkańców i rozwoju kapitału społecznego.

4.2.8 Potencjały obszaru Glinik

Obszar Glinik jako teren przewidziany do rewitalizacji posiada istotne potencjały z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru i całego miasta. Przywrócenie funkcjonalności obszaru oraz nadanie terenowi nowych funkcji wiąże się z efektywnym wykorzystaniem istniejących potencjałów, które zostały zidentyfikowane na etapie szczegółowej diagnozy obszaru zdegradowanego.

Z perspektywy wdrażania programu rewitalizacji warto wskazać kluczowe potencjały obszaru Glinik, które będą determinowały zakres i skuteczność działań rewitalizacyjnych.

Z punktu widzenia potencjału obszaru należy zwrócić uwagę na jego walory lokalizacyjne i komunikacyjne. Rewitalizacja obszaru umożliwi przywrócenie omawianemu terenowi pierwotnych funkcji reprezentacyjnych, symbolicznych oraz komunikacyjnych. Główny potencjał obszaru bezpośrednio łączy się z przywróceniem jakości terenu jako rzeczywistego centrum gospodarczego. Lokalizacja na terenie Glinika dużych pracodawców powiatu, powinna sprzyjać rozwojowi gospodarczemu. Niestety ze względu na długoletnie zaniedbania, głównie w wymiarze infrastrukturalnym potencjał ten nie może być w pełni wykorzystany.

Wśród szeregu analizowanych czynników społecznych dostrzega się wysoki poziom natężenia zjawisk patologicznych. Niemniej należy podkreślić potencjał społeczny w postaci konsensusu interesariuszy w zakresie dostrzeganej konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zgodność co do wyboru obszaru Glinik sprzyja spójnemu przeprowadzaniu procesów rewitalizacyjnych.

W kontekście lokalizacji obszaru należy podkreślić relatywnie wysoką liczbę podmiotów gospodarczych, niewielką odległość od centralnej części miasta. Potencjał gospodarczy obszaru to jednocześnie silna strona obszaru, która będzie wpływała korzystnie na działania rewitalizacyjne.

4.3 Podsumowanie diagnozy obszaru przewidzianego do rewitalizacji

4.3.1 Obszar rewitalizacji na tle Miasta Gorlice

Analiza dwóch podobszarów rewitalizacji wskazuje na największe deficyty w poszczególnych sferach. Należy także zauważyć, że gro ze zdiagnozowanych problemów jest ściśle ze sobą powiązana i nie występują w izolacji od niektórych problemów występujących na terenie całego Miasta Gorlice. Niemniej jednak wytypowane podobszary wskazane do rewitalizacji charakteryzują się większym natężeniem negatywnych zjawisk niż pozostałe części miasta. Poniżej przedstawione zostało syntetyczne wnioski płynące z diagnozy.

Analiza GRID przedstawiona w 3 rozdziale wykazała, iż mieszkańcy niektórych obszarów Gorlic borykają się ze zwiększonym natężeniem zjawiska bezrobocia – w szczególności mieszkańcy centralnie położonych dzielnic. Dodatkowo co czwarty bezrobotny mieszkaniec Gorlic to osoba będąca bezrobotna powyżej 2 lat. Na problemy związane z rynkiem pracy nakłada się trudna sytuacja życiowa niektórych mieszkańców Gorlic. Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż zagęszczenie mieszkańców z problemami społecznymi, wymagającymi wsparcia MOPS-u znajduje się w centralnie położonej części miasta oraz na jego północno-wschodnim krańcu. We wskazanych obszarach odnotowuje się także wyższy wskaźnik przestępstw i wykroczeń. Studia nad dodatkowymi czynnikami rozwojowymi prowadzą do wniosku, iż mieszkańcy Gorlic charakteryzują się stosunkowo niską aktywnością społeczną, co zostało potwierdzone w analizie frekwencji wyborczej (w porównaniu z województwem małopolskim różnica na niekorzyść Gorlic wyniosła blisko 5%). W poszczególnych rejonach miasta różnica ta sięgała blisko 10% (obszar Zawodzia i Glinika). Niskie wskaźniki aktywności gospodarczej odnotowano na 8 z 11 wyznaczonych jednostek statystycznych, w tym na obszarze Centrum. Sytuacja gospodarcza w jednostce Glinik wydaje się nieznacznie lepsza jednak kondycję przedsiębiorstw na obu obszarach, oszacowaną na podstawie stosunku liczby nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw do wyrejestrowanych oceniono na zadowalającym poziomie. W zakresie czynników środowiskowych w przypadku natężenia hałasu w większości jednostek statystycznych (8) odnotowano dobrą sytuację. Wyjątek stanowiły jednostki Glinik i Centrum. Gorzej natomiast prezentuje się sytuacja związana z jakością powietrza atmosferycznego – w dziewięciu jednostkach oceniono ją jako przeciętną bądź złą. Najgorsza jakość powietrza została wskazana na obszarach Glinik i Centrum. Jedną z przyczyn niezadowalającego stanu środowiska jest słaby stan techniczny budynków oraz ich niska wydajność energetyczna. Sfera funkcjonalno-przestrzenna wykazuje zróżnicowanie pomiędzy wyznaczonymi podobszarami w niektórych aspektach. O ile przedmiotowe jednostki nie wyróżniają się w zakresie jakości usług publicznych (mierzone na podstawie sprawdzianu 6-klasisty) o tyle poziom ich niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu wydaje się znaczący. W obszarze

Centrum, który został poddany działaniom rewitalizacyjnej w poprzedniej perspektywie finansowej dostrzega się znaczną poprawę rozwiązań urbanistycznych natomiast na terenie Glinika sytuacja ta została oceniona negatywnie ze względu na brak przekształceń obszaru w związku ze zmieniającym się funkcjami (przede wszystkim gospodarczymi).

4.3.2 Analiza SWOT

Przeprowadzona diagnoza wskazała na główne problemy występujące na podobszarze Centrum i Glinik. Dlatego też, dokonano analizy SWOT dla przedmiotowych terenów, która stanowi syntetyczne podsumowanie prac diagnostycznych.

Tabela 23 Analiza SWOT

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – zrewitalizowany rynek, – bogate i unikatowe dziedzictwo historyczne (duża liczba zabytków), – bliskie położenie terenów zielonych, – zachowany układ architektoniczno-urbanistyczny o wyjątkowej wartości kulturowo-historycznej objęty ochroną konserwatorską – dobra kondycja gospodarcza – stosunkowo wysoka liczba podmiotów gospodarczych – ugruntowane funkcje symboliczne, gospodarcze i reprezentacyjne obszarów – znaczny potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – relatywnie wysoka liczba osób bezrobotnych (w tym osób długotrwale bezrobotnych), – znaczna gęstość zaludnienia charakterystyczna dla centralnie położonych obszarów miejskich prowadząca do występowania negatywnych zjawisk społecznych, – wysoka liczba osób korzystających z zasiłków stałych, – nadmierne obciążenie przez ruch samochodowy, – zły stan klimatu akustycznego spowodowany hałasem komunikacyjnym, – niska jakość powietrza atmosferycznego, – niski poziom efektywności energetycznej budynków, – znaczny stopień degradacji technicznej budynków, – przeciętna jakość usług publicznych, – niska aktywność społeczna mieszkańców, – niewykorzystany potencjał gospodarczy ze względu na brak dostosowanej infrastruktury, – przeciętna atrakcyjność turystyczna i osiedleńcza – niska estetyka budynków, w szczególności przemysłowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej dla turystów, mieszkańców oraz dla lokalizacji usług i handlu, – poprawa warunków mieszkaniowych, – możliwość pozyskiwania bezzwrotnych środków na realizację celów rewitalizacyjnych, – zachowanie układu architektoniczno-urbanistycznego ze względu na konieczność przestrzegania przepisów ochrony konserwatorskiej, – poprawa estetyki budynków, 	<ul style="list-style-type: none"> – odpływ mieszkańców, – wzrost przestępczości i znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych, – rosnące rozwarstwienie społeczne, pociągające za sobą rozwój zjawisk patologicznych, – postępująca degradacja zabudowy mieszkaniowej wskutek braku środków finansowych wspólnot mieszkaniowych, – niedostateczna liczba środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych,

Analiza SWOT

<ul style="list-style-type: none"> – stworzenie terenów i obiektów do uprawiania rekreacji i sportu – rozwój przedsiębiorczości – poprawa jakości powietrza i klimatu akustycznego dzięki redukcji ruchu kołowego, oraz termomodernizacji budynków.	<ul style="list-style-type: none"> – brak środków finansowych na przeprowadzenie modernizacji systemów grzewczych i termomodernizacji budynków, – ryzyko utraty wartościowej zabudowy wskutek postępującej degradacji, – odpływ inwestorów z miasta, – spadek zainteresowania turystów wskutek braku informacji i usług okołoturystycznych, – postępująca degradacja środowiska naturalnego.
--	---

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych

Rewitalizacja Gorlice w perspektywie roku 2023 będzie cechować wzmocnienie oraz inicjowanie zmian jakościowych w oparciu o kompleksową interwencję obejmującą procesy społeczne, gospodarcze, techniczne, przestrzenno-funkcjonalne oraz środowiskowe. Glinik oraz Centrum jako podobszary rewitalizacji stanowią atrakcyjną przestrzeń dla swoich mieszkańców, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz seniorów jako grup społecznych wymagających zbudowania oferty dedykowanej istniejącym potrzebom.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się aktywne włączenie grup problemowych w funkcjonowanie społeczności lokalnej, a integrowanie mieszkańców odbywa się wokół wspólnych wartości oraz poprzez działania partnerskie, również wykorzystujące instrumenty ekonomii społecznej.

Obszar poprzemysłowy oraz Centrum miasta stają się terenem skutecznie wykorzystującym swój potencjał gospodarczy i turystyczny co pozytywnie wpływa na lokalny rynek pracy oraz atrakcyjność osiedleńczą. Ożywienie lokalnej przedsiębiorczości oraz powstawanie nowych miejsc pracy, urozmaica lokalną strukturę gospodarczą i poprawia jakość miejsc pracy. Przeobrażenie obszaru rewitalizacji odbywa się w silnej współpracy ze środowiskami sektora kultury. Stworzono atrakcyjny wizerunek obszaru kryzysowego dzięki działaniom kulturalnym i animacyjnym. Partnerskie działania mieszkańców, instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych umożliwia włączenie społeczne oraz ożywia przestrzeń publiczną.

Podobszary rewitalizacji skutecznie zintegrowano przestrzennie i funkcjonalnie z resztą miasta. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna dostarcza mieszkańcom funkcji wyższego rzędu oraz nowoczesnych usług publicznych.

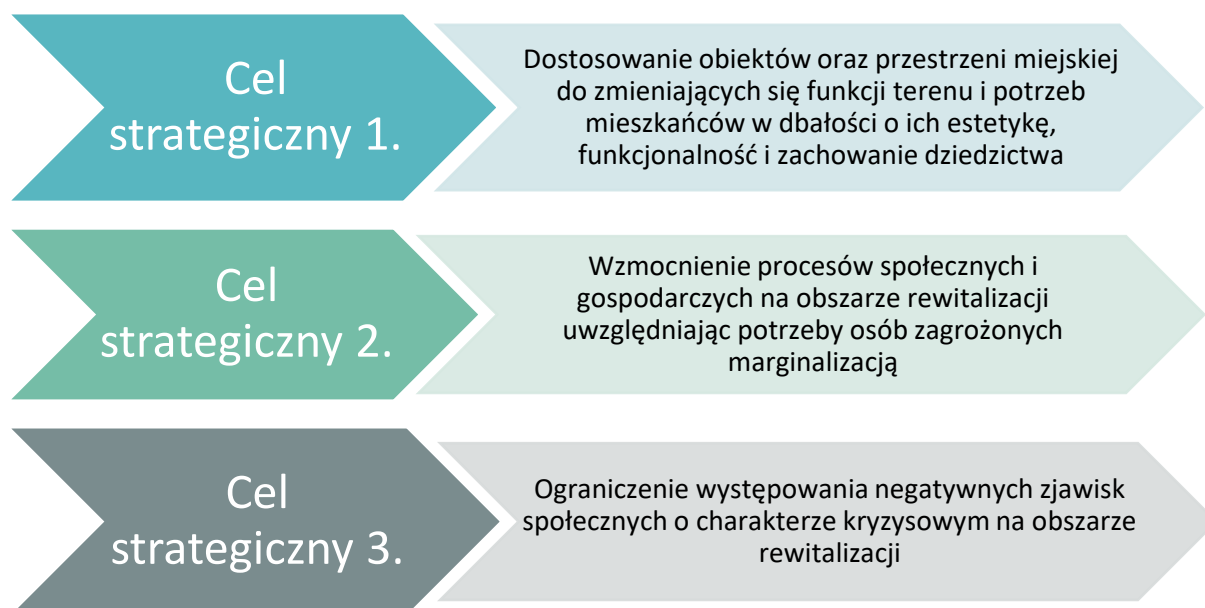
Glinik i Centrum rozwijają się w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie i wizerunek obszaru rewitalizacji skutkuje zmniejszeniem przestępczości, wzrostem poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a także silniejszym utożsamianiem się z miejscem zamieszkania.

6. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań

Poza określeniem wizji, przedmiotowy rozdział koncentruje się na zbudowaniu ściśle zdefiniowanych celów strategicznych i przypisaniu im kierunków działań. Należy podkreślić, że z jednej strony zapisy rozdziału są wypadkową przeprowadzonej szczegółowej diagnozy obszaru wsparcia, natomiast z drugiej stanowią zasadniczy element operacjonalizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023.

W strukturze rozdziału znajdują się dwa podstawowe elementy o kluczowym znaczeniu dla adekwatności planowanej interwencji publicznej. Pierwszym z nich jest kompleksowy schemat interwencji obejmujący cele strategiczne oraz działania, których realizacja umożliwi osiągnięcie zakładanych celów. Drugim elementem jest system powiązania celów z częścią diagnostyczną, gdzie w formie graficznej przedstawiono system powiązań pomiędzy sformułowanymi celami, a identyfikowanymi problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi w Gorlicach.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 - 2023 wyznaczone zostały trzy główne cele:

Skonstruowane założenia planistyczne obejmują trzy cele rewitalizacji, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze zdegradowanym. Każdy z celów strategicznych jest dopełniany przez dedykowane kierunki działań.

Cel strategiczny 1.

Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa

Kierunki działań:

- Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych,
- Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej,
- Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej,
- Wzmocnienie potencjału turystycznego
- Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu,
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej,
- Poprawa atrakcyjności osiedleńczej.

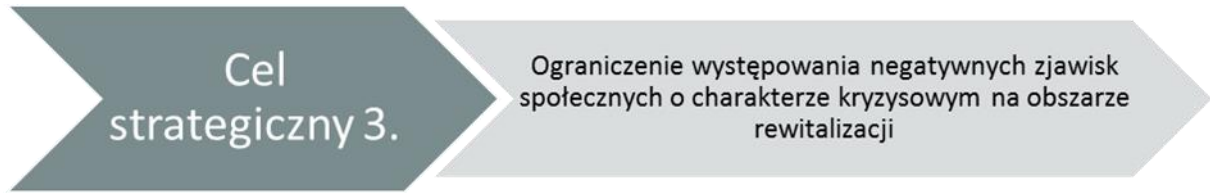
Cel strategiczny 2.

Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją

Kierunki działań

- Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną,
- Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych,
- Wsparcie lokalnych przedsiębiorców,
- Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji,
- Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych,
- Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów,
- Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.

Kierunki działań:

- Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej,
- Rozwijanie usług publicznych dla mieszkańców, w szczególności seniorów i osób niepełnosprawnych,
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ze względu na złożoność i wieloaspektowość wyznaczonych celów rewitalizacji oraz zdiagnozowane problemy, listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych podzielono na 2 grupy projektów. W pierwszej kolejności zostaną zaprezentowane kluczowe projekty zaproponowane do realizacji przez samorząd terytorialny. W drugiej grupie uporządkowano projekty zgłoszone przez organizacje pozarządowe oraz mieszkańców.

Kluczowym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice są projekty przewidziane do realizacji. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zaprezentowane zostały w następnym podrozdziale jako tabele zgłoszonych projektów przeznaczonych do realizacji na zdelimitowanym obszarze rewitalizacji

7.1 Projekty samorządowe

1.1 Nazwa projektu		Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice i Powiat Gorlicki
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budynek starostwa powiatowego, ul. Biecka 3 wybudowany został w końcu XIX w. Mimo, iż obiekt jest w dobrym stanie technicznym, ściany piwniczne wykazują mocne zawilgocenie. Wymagana jest również renowacja klinkierowej elewacji budynku oraz przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, w tym poprzez budowę windy i przebudowę węzłów sanitarnych. 2) Budynek urzędu miejskiego, Rynek 2/Plac Kościelny 2 składa się z 2 obiektów zlokalizowanych w centrum miasta. Najstarsza część Ratusza miejskiego w Gorlicach mieszcząca się przy Rynku pochodzi z lat 1780-1790. W latach 1948-1950 ratusz został rozbudowany. W XIX wieku w ratuszu mieściła się apteka, którą prowadził Ignacy Łukasiewicz - wynalazca lampy naftowej. Ratusz posiada wieżę zegarową. Po likwidacji Szkoły Podstawowej nr 2 pomieszczenia zaadoptowano do potrzeb administracyjnych w których obecnie mieści się Urząd Miejski. Obiekty nie są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. 3) Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych <p>Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia dostępu do administracji publicznej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz renowacji zabytkowej struktury miasta.</p> <p>Istniejący, bardzo zły stan techniczny jezdni i chodników ulicy Wróblewskiego wraz z infrastrukturą techniczną podziemną wymaga przebudowy. W wyniku rewitalizacji nastąpi poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia oraz rozdział kanalizacji co polepszy sytuację wodno-ściekową. Poprawa estetyki.</p>

1.1 Nazwa projektu	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Podniesienie wartości obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania (budynek starostwa powiatowego) planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Renowacja elewacji budynku wraz z przebudową orynowania dachu; b) Budowa windy dla osób niepełnosprawnych c) Wymiana wewnętrznej instalacji C.O. w ramach termomodernizacji d) Wykonanie wtórnej izolacji przeciwwilgociowej piwnic wraz z ich osuszeniem; e) Wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej (dostosowanie do obowiązujących norm w tym zakresie) f) Osuszenie i odgrzybienie ścian i pomieszczeń piwnicznych. g) Przebudowa węzłów sanitarnych. <p>W ramach zadania (budynki urzędu miejskiego) planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Remont elewacji (termomodernizacja) 2 obiektów urzędu, b) Remont dachu i więźby dachowej c) Wykonanie izolacji wewnętrznej p. wilgociowej i osuszenie piwnic wraz z odgrzybieniem d) Wymiana instalacji wewnętrznych: c.o., klimatyzacja e) Budowa wind dla osób niepełnosprawnych, f) Przebudowa ulicy Wróblewskiego wraz z infrastrukturą techniczną podziemną w tym: wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego, rozdział kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	<p>ul. Biecka 3 Rynek 2/Plac Kościelny 2 ul. Wróblewskiego 38-300 Gorlice</p>
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	4 200 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 2 Liczba przebudowanych ulic - 1 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – 30 000 osób Ocena: Wzrost liczby spraw załatwianych przez obywateli w Starostwie Powiatowym i Urzędzie Miejskim w Gorlicach.</p>

1.2 Nazwa projektu		Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach, Gorlickie Centrum Kultury	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Projekt "Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury" zakłada zapewnienie optymalnych warunków i wysokich standardów działalności GCK w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizację sali widowiskowej wraz z zapleczem (remont i doposażenie); - przywrócenie działalności kina „Legenda”; - remont i adaptację pomieszczeń budynku w celu prowadzenia w nich działalności animacyjno-kulturalnej obejmującej wszystkie grupy wiekowe (dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów). <p>Zadanie wpisuje się w założenia strategii rozwoju kultury dla Miasta Gorlice oraz będącej jej częścią strategii rozwoju Gorlickiego Centrum Kultury na lata 2014-2019. Wstępnym projektem do realizacji projektu jest przygotowany w roku 2015 Program funkcjonalno-użytkowy dla budynku Gorlickiego Centrum Kultury.</p>	
Cel ogólny (cele) projektu	<p>CEL GŁÓWNY: Zapewnienie optymalnych warunków i wysokich standardów działalności GCK w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez kompleksową modernizację obiektu.</p> <p>CELE SZCZEGÓŁOWE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uatrakcyjnienie oferty ośrodka kultury poprzez możliwość korzystania z nowych rozwiązań technologicznych. 2. Zaangażowanie biernej części lokalnej społeczności w działania twórcze z wykorzystaniem nowoczesnej i bezpiecznej przestrzeni. 3. Umożliwienie równego dostępu do dóbr i usług kultury. 4. Zwiększenie standardu działań z zakresu kultury i edukacji. 5. Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. <p>Jako Gorlickie Centrum Kultury, największa instytucja kultury w powiecie, chcąc realizować założenia głównych dokumentów planistycznych, stanęliśmy w obliczu realizacji nowych, innowacyjnych i często bardzo trudnych ze względu na wymagania sprzętowe i przestrzenne zadań. Budynek Gorlickiego Centrum Kultury został oddany do użytku w dniu 12 stycznia 1956 roku. W tamtym czasie była to niezwykle nowoczesna budowla. Do roku 1982 funkcjonował jako Zakładowy Dom Kultury "Górnik" przy Fabryce Maszyn Górniczych i Wiertniczych "Glinik". Instytucja obecna została powołana 1 października 1982 roku w wyniku połączenia Zakładowego Domu Kultury „Górnik” i Miejskiego Ośrodka Kultury.</p> <p>Niestety po transformacji ustrojowej i upadku przemysłu w Gorlicach budynek przez wiele lat nie był modernizowany. Prowadzone były jedynie niezbędne prace konserwatorskie. Mimo ogromnego zapału pracowników, jak i przede wszystkim licznych inicjatyw oddolnych podejmowanych ze strony coraz bardziej aktywnej społeczności lokalnej, wiele z projektów wpisujących się w założenia strategii rozwoju kultury miasta Gorlice i naszego statutu, nie zostało zrealizowanych ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury i wyposażenia budynku, zwłaszcza sali widowiskowej. Owe braki lub zużycie ograniczają możliwości realizacji działań edukacyjno-kulturalnych i animacyjnych w pełnej formie, a niekiedy już na starcie całkowicie wykluczają ciekawe pomysły, które wymagają nowoczesnych rozwiązań technicznych.</p> <p>Skalę problemu podkreśla fakt, że posiadamy największą salę widowiskową w całym regionie (w układzie widowiskowym mieści się na niej 400 osób), nie</p>	

1.2 Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
	<p>możemy jej jednak w pełni wykorzystać, gdyż uniemożliwia to jej infrastruktura. W sytuacji, gdy oczekiwania rosną, a warunki do ich realizacji są niedostateczne, Gorlickie Centrum Kultury jest narażone na zubożenie oferty edukacyjno-kulturalnej, ograniczenie zasięgu oddziaływania, utratę zainteresowania społeczności lokalnej, dezintegrację środowisk skupionych w instytucji oraz na obniżenie konkurencyjności na tle podobnych instytucji w regionie i poza nim.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>1. Wykonanie projektu budowlanego obejmującego kompleksową modernizację budynku Gorlickiego Centrum Kultury.</p> <p>2. Wykonanie prac związanych z kompleksową rewitalizacją budynku Gorlickiego Centrum Kultury (dostosowanie do obecnych standardów prowadzenia działalności animacyjno-kulturalnej, adaptacja budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dostosowanie p-poż.).</p> <p>Etap przygotowawczy: przeprowadzenie procedur związanych ze spełnieniem wymogów ustawy o zamówieniach publicznych: ogłoszenia przetargu na wykonanie projektu i wykonanie kompleksowego remontu budynku oraz konkursów ofert lub przetargów na zakup sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego, wyposażenia kina „Legenda” oraz wyposażenia pomieszczeń; także na nadzór inspektora budowlanego; wybór wykonawców.</p> <p>Przeprowadzenie modernizacji: przygotowanie planów i montażu widowni, prace remontowe całego budynku (odnowienie sztukaterii, siatkowanie, szpachlowanie, malowanie, wymiana stolarki drzwiowej, wymiana podłóg, remont i adaptacja pomieszczeń sanitarnych, montaż urządzeń ułatwiających dostęp do budynku osobom z niepełnosprawnościami, malowanie sceny farbą dźwiękochłonną, okotowanie sceny i okien, zakup i zamontowanie zestawów oświetlenia i nagłośnienia według specyfikacji zawartej we wstępnym projekcie przygotowanym przez Przedsiębiorstwo Specjalistyczne Teatr).</p> <p>UZASADNIENIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH CELÓW:</p> <p>Budynek GCK jest przestrzenią bardzo uniwersalną, w której można realizować wiele różnorodnych działań z zakresu animacji kultury i edukacji kulturalnej. Z racji posiadania bardzo dużej sali widowiskowej (314 m² + 115 m² sceny), możemy organizować różnorodne przedsięwzięcia koncerty, spektakle, animacje dla dzieci, zajęcia taneczne na scenie. Z sali chętnie korzystają amatorskie zespoły (muzyczne i teatralne), grupy młodzieżowe, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe, zwłaszcza, że zgodnie z naszą polityką, na działania oddolne i społeczne, przestrzeń GCK udostępniamy bezpłatnie. Stwarza to wiele możliwości rozwoju i daje perspektywę trwałej współpracy przy organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, pozwala nam tworzyć stałe i wieloletnie partnerstwa przy realizacji przedsięwzięć kulturalnych. Mając tak duże zaplecze przestrzenne, zasoby aktywnych obywateli i chęci do pracy, możemy zrealizować wiele cennych i interesujących inicjatyw, brakuje nam jednak zaplecza infrastrukturalnego. W przeprowadzonych przez nas badaniach ankietowych zarówno publiczność, artyści jak i lokalni animatorzy kultury zwrócili nam uwagę na konkretne braki w wyposażeniu Gorlickiego Centrum Kultury:</p> <p>1) Sala widowiskowa i scena.</p> <p>Tygodniowo ma na niej zajęcia 6 grup tanecznych i muzycznych, odbywają się także próby Teatru</p>

1.2 Nazwa projektu

Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury

Eksperymentalnego ERGO, Teatru Czterech Pokoleń "Otwarte Drzwi", grupy teatralnej osób niepełnosprawnych, Regionalnego Zespołu Tanecznego "Pogórzanie" (50 lat nieprzerwanej działalności od 1982 roku w strukturze GCK), Chóru Kameralnego "Belfersingers".

Instruktorzy prowadzący zajęcia muzyczne, taneczne i wokalne często zwracają nam uwagę na bardzo złą akustykę sali i sceny, które nie posiadają wytlumienia, przez co dźwięk staje się nieczysty i zniekształcony. Aby poprawić akustykę i poziom odbioru konieczne jest zastosowanie profesjonalnego wytlumienia sali poprzez wykorzystanie specjalistycznej farby dźwiękochłonnej na sufit, ściany sceny i część ścian bocznych oraz okotowania.

Kolejnym problemem dotyczącym sceny i sali widowiskowej, zgłaszanym przez muzyków i jej pozostałych użytkowników jest brak profesjonalnego i bezproblemowo działającego oświetlenia i nagłośnienia. Jak na organizatora tak wielu wydarzeń posiadamy bardzo skromne zasoby oświetlenia i nagłośnienia, które udostępniamy również placówkom edukacyjnym, organizacjom społecznym i lokalnym animatorom kultury na ich wydarzenia. Nasz sprzęt z racji wieloletniego eksploataowania coraz częściej ulega awariom, co skutecznie uniemożliwia działania artystyczne na odpowiednim poziomie. Skutkuje to obniżeniem jakości naszej pracy, a także gorszym odbiorem grup i zespołów artystycznych, stwarza wrażenie braku profesjonalizmu.

Chcąc zrealizować wydarzenia z największą starannością często jesteśmy zmuszeni do korzystania z usług firm nagłośnieniowych i oświetleniowych co bardzo podwyższa koszty przedsięwzięć i niejednokrotnie jest przyczyną rezygnacji z organizacji wydarzenia kulturalnego. Problem rozwiąże zakup oświetlenia i nagłośnienia (uzupełnienie posiadanych zasobów). Aktualnie posiadane oświetlenie i nagłośnienie, w znacznej jego części zakupione było przed około 20 laty i nie spełnia w najmniejszym stopniu obowiązujących obecnie, minimalnych wymagań technicznych.

Trzecia potrzeba, wymieniana zarówno przez odbiorców, jak i przez artystów, to nowe okotowanie sceny i sali. Brak atestów trudnopalności aktualnego okotowania, oraz przepuszczalność światła i dźwięku aktualnych kotar sprawia, że nasze zespoły zarówno muzyczne, jak i teatralne muszą ograniczać swoje występy do pory wieczornej, gdy możliwe jest całkowite wyciemnienie sali. Również 6 okien o wymiarach 1,5 m x 5 m (nie ułatwia pracy, gdyż nie mamy możliwości całkowitego wyciemnienia sali w ciągu dnia). Dzięki zakupowi okotowania będziemy w stanie zapewnić naszym zespołom profesjonalne warunki do rozwoju i działań artystycznych.

W 2014 roku w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa został zmodernizowany system sztankietów służących do montażu scenografii, oświetlenia oraz kotar. Będziemy mogli go w pełni wykorzystać posiadając odpowiedni sprzęt oświetleniowy oraz nowe okotowanie.

Ponadto dzięki zakupowi oświetlenia i nagłośnienia, nowego okotowania a także remontowi sali, będziemy mogli realizować więcej wydarzeń wysokobudżetowych, gdyż zaoszczędzimy bardzo duże kwoty na wynajmie sprzętu estradowego, a także będziemy mogli sprowadzić znanych artystów (możliwość spełnienia stawianych przez nich warunków technicznych).

2). Widownia

Najstańszym elementem sali widowiskowej Gorlickiego Centrum Kultury jest widownia. W chwili oddania budynku do użytku posiadała mechanizm, który pozwalał podnosić 2/3 widowni powodując amfiladowy układ foteli. Niestety

1.2 Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
	<p>mechanizm nie działa od 40 lat nie ma możliwości jego modernizacji, ponieważ nie spełnia obecnych wymogów bezpieczeństwa. W wyniku tego widzowie zajmujący miejsca od połowy do końca sali skarżą się na bardzo słabą widoczność sceny (jest zasłaniana przez osoby siedzące bliżej). Dodatkowym problemem są znajdujące się na widowni fotele. Zamontowane zostały w latach 80-tych i są w bardzo złym stanie technicznym, wizualnym, nie spełniają także obecnie obowiązujących norm p.poż. (może to stać się przyczyną wydania przez Komendanta Państwowej Straży Pożarnej decyzji o zamknięciu sali obecnie wydana jest ostateczna decyzja warunkowa do końca 2016 roku). Byłaby to wielka strata dla całej społeczności regionu ponieważ w ten sposób mieszkańcy będą pozbawieni dostępu do wydarzeń kulturalnych (odległość od Nowego Sącza to 40 km, od Krakowa 125 km, od Rzeszowa 100 km), a lokalnie działające grupy artystyczne zostaną pozbawione miejsca w którym mogą działać i pokazywać publiczności efekty tych działań.</p> <p>Zmiana widowni na taką w układzie amfiladowym oraz montaż nowych foteli znacznie podwyższy komfort widzów oraz estetykę pięknej, lecz bardzo zniszczonej sali Gorlickiego Centrum Kultury.</p> <p>3). Przywrócenie działalności Kina” Legenda”</p> <p>4). Remont i modernizacja zaplecza sceny</p> <p>5). Adaptacja sali sportowej na potrzeby działań związanych z edukacją artystyczną – tańcem, teatrem, muzyką – podział ścianami ruchomymi na trzy niezależne pomieszczenia. Remont i adaptacja zaplecza (szatnie, dodatkowe wejścia)</p> <p>6). Remont i adaptacja pomieszczeń do celów prowadzenia działalności animacyjno-kulturalnej (znaczna liczba pomieszczeń budynku przy ul. Michalusa 4 w Gorlicach obecnie wynajmowana jest podmiotom zewnętrznym).</p> <p>7). Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz obecnie obowiązujących norm i przepisów p-poż.</p>
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Michalusa 4, 38-300 Gorlice
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	6 000 000
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Pełna realizacja zadania przyniesie wieloletnie korzyści dla wszystkich grup zainteresowań funkcjonujących w Gorlickim Centrum Kultury. Projekt stawia na rozwiązania innowacyjne. Modernizacja budynku oraz wyposażenie umożliwią nam realizację założeń strategicznych. Modernizacja obiektu postawi nas w roli lidera w skali regionu i przyczyni się do zwiększenia swobody oraz niezależności w podejmowaniu nowych inicjatyw animacyjno-kulturalnych (przede wszystkim tych oddolnych).

1.3 Nazwa projektu	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego
Nazwa wnioskodawcy	<p>Wnioskodawca: Powiat Gorlicki</p> <p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Warsztaty terapii zajęciowej Stowarzyszenia na rzecz Osób Niepełnosprawnych Rodzina, – Środowiskowy Dom Samopomocy, – Dzienny Ośrodek Wsparcia.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak wystarczającej i jednolitej oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym programów aktywizacji zawodowej i społecznej, w szczególności tworzącym osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. 2. Niewystarczająca zasoby infrastrukturalne dla prowadzenia działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Niewystarczające zasoby infrastrukturalne na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych. <p>Realizacja projektu przyczyni się do stworzenia jednolitej oferty dla osób niepełnosprawnych, starszych i posiadających deficyty psychiczne i psychologiczne.</p> <p>W skład Centrum wejdą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Warsztaty terapii zajęciowej. Realizacja przez WTZ celu, odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania: <ol style="list-style-type: none"> a) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, b) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. <p>WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja przez WTZ zadań, odbywa się poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) ogólne usprawnianie, b) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, c) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej, d) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, e) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego. – Środowiskowy Dom Samopomocy, które realizować będzie: <ol style="list-style-type: none"> a) terapię zajęciową i treningi zawodowe, b) trening umiejętności samoobsługowych oraz związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego,

1.3 Nazwa projektu	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> c) zajęcia usprawniająco-ruchowe, d) edukację ustawiczną, e) trening umiejętności spędzania wolnego czasu oraz zajęcia relaksacyjne, f) treningi grupowe i rozwijanie umiejętności, związanych z kontaktami społecznymi. <p>– Dzienny Ośrodek Wsparcia. Jego zadaniem jest pomoc osobom po przebytych kryzysach psychicznych w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz postępowanie rehabilitacyjne zmierzające do osiągnięcia przez te osoby poprawy funkcjonowania, jakości życia i powstrzymania postępującej regresji. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi świadczy dla swoich uczestników w szczególności usługi obejmujące: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, niezbędną opiekę, terapię ruchową, aktywizację zawodową oraz spożywanie gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego.</p> <p>Cel ogólny: Podniesienie jakości życia osób wykluczonych, w tym stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej.</p> <p>Zakres rzeczowy realizowanego zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Termomodernizację budynku (ścian i stropodachu). – Wymiana wewnętrznej instalacji C.O. wraz z modernizacją istniejącej kotłowni w ramach termomodernizacji. – Wykonanie wtórnej izolacji przeciwwilgociowej piwnic wraz z ich osuszeniem. – Wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej (dostosowanie do obowiązujących norm w tym zakresie). – Modernizacja węzłów sanitarnych z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych. – Wykonanie opaski odbojowej wokół budynku wraz z renowacją zewnętrznych schodów; – Przebudowa wewnętrznej drogi dojazdowej do obiektu. – Wyposażenie obiektu w niezbędne narzędzia i sprzęty do prowadzenia działań na rzecz odbiorców docelowych.
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Remont konstrukcji dachowej, – Wykonanie termomodernizacji budynku, – Przebudowa balkonów, – Izolacja przeciwwilgociowa ścian podpiwniczenia, – Wymiana instalacji wewnętrznych, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych – Wymiana stolarki

1.3 Nazwa projektu	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. 3 Maja 1, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	755 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 5 lokalach mieszkalnych oraz 1 lokalu użytkowym. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku.	

1.4 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic	
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach i Powiat Gorlice	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Brak wystarczającej oferty zagospodarowania wolnego czasu młodzieży w mieście, co powoduje problemy związane z brakiem motywacji i podatnością na patologię społeczną. 2) Konieczność wzbogacenia oferty edukacyjnej w celu pełniejszego przygotowania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych do realnych potrzeb rynku pracy oraz funkcjonowania w społeczeństwie. 3) Odtworzenie idei działalności Towarzystwa Gimnastycznego w celu zwiększenie szans na kształcenie młodych sportowców oraz uatrakcyjnienie dostępności sportowej w centrum Miasta 4) Podniesienie wartości substancji obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków <p>Osiągnięcia sportowe:</p> <p>Rok 2012 Krystian Szymczyk – zawodnik Gorlickiego Zapaśniczego Klubu Sportowego, zdobywca srebrnego medalu Olympic Hopes Tournament w Szigetzent /Węgry, II miejsca w Mistrzostwach Polski Juniorów w Kartuzach, 3 miejsca w Międzynarodowych Mistrzostwach Polski w Warszawie. Zbigniew Krasoski – działacz i trener w Gorlickim Zapaśniczym Klubie Sportowym, trener Krystiana Szymczyka medalisty mistrzostw Polski, zdobywca brązowego medalu Mistrzostw Świata weteranów w Sarajewie.</p> <p>Rok 2009 Gniadek Danuta – zawodniczka LKS „Pogórze”, złota medalistka Mistrzostw Polski do lat 20 w kat. 53 kg Holik Barbara - zawodniczka LKS „Pogórze”, złota medalistka Mistrzostw Małopolski kobiet i junierek w kat 53 kg Skórski Maciej - zawodnik LKS „Pogórze” - brązowy medal w eliminacji strefowych do Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży Woźniak Marcin – MKS „Radość” – czołowy zawodnik małopolski w kat, juniora w tenisie stołowym</p>	

1.4 Nazwa projektu

Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic

Sztangiści LKS „Pogórze” w 2008 r. zdobyli 20 medali, w tym 5 medali na zawodach ogólnopolskich:

- 1) Jarosław Holik – brązowy medal w Mistrzostwach Polski Seniorów w kat. 62 kg, brązowy medal w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w kat. 69 kg i srebrne medale w kat.69 kg w Ogólnopolskich Igrzyskach LZS i Mistrzostwach Polski Seniorów LZS.
- 2) Marek Holik – złoty medal w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w kat. do 69 kg.
- 3) Barbara Holik – złoty medal w eliminacjach strefowych do Olimpiady Młodzieży w kat. do 53 kg i 4 miejsce w olimpiadzie
- 4) Bartosz Trybus - złoty medal w eliminacjach strefowych do Olimpiady Młodzieży w kat. do 50 kg

Gorlicki Zapaśniczy Klub Sportowy - 2008

- 1) Paweł Karpiuk – srebrny medal na Mistrzostwach Polski Kadetów w zapasach

MKS Radość Gorlice-wyszkolił

- Magdalenę Górowską, mistrzyni Polski w tenisie stołowym, wieloletnia reprezentantka Polski na zawodach międzynarodowych

Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych

Do głównych potencjałów I Liceum Ogólnokształcącego należą:

- Dogodna lokalizacja - Obiekt położony jest w obszarze rewitalizacji (obszar centrum Gorlic), w odległości 150 metrów od Rynku w Gorlicach oraz 100 metrów od głównej ulicy handlowej miasta,
- Warunki lokalowe - zabytkowy budynek, pochodzący z 1914 roku stanowi jedną z wizytówek miasta Gorlice,
- Potencjał naukowy / pedagogiczny - szkoła od lat utrzymuje się w grupie najlepszych liceów w Małopolsce. W ostatnim roku zajęła 22. miejsce w województwie w rankingu liceów magazynu "Perspektywy",
- Doświadczenia w realizacji zadań społecznych - szkoła współpracuje z organizacjami pozarządowymi (Caritas, Klubem Honorowych Dawców Krwi, Gorlickim Stowarzyszeniem Przyjaciół I LO im. M. Kromera, Stowarzyszenie GRH Gorlice 1915, LOP,PCK,), a także bierze udział w działaniach o charakterze popularnonaukowym. Przykładem jest uczestnictwo w wydarzeniach z cyklu Pogórzańskie Atrakcje Naukowe, współpraca z MOA w Niepołomicach, Zakładem Karnym w Rzeszowie, Okręgową Radą Adwokacką w Krakowie. Młodzież bierze udział w posiedzeniach Sądu Rejonowego w Gorlicach, a także na zajęciach organizowanych przez uczelnie z Krakowa i Rzeszowa. Udział w programie „Niebo w zasięgu” w ramach Erasmus Plus

Do głównych potencjałów budynku Sokoła należą:

- Dobra lokalizacja – obiekt znajduje się w centrum Miasta, około 300 metrów od Rynku oraz około 50 metrów od ulicy Kołłątaja, jednej z głównych ulic Miasta

1.4 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
	<ul style="list-style-type: none"> – Budynek - budowę gmachu gorlickiego Sokoła rozpoczęto w 1904 r. wg koncepcji gorliczanina Agenora Smoluchowskiego, a oddano do użytku 17 listopada 1906 r. – Potencjał historyczny – Powstanie Towarzystwa Gimnastycznego zakładało „pielęgnowanie gimnastyki, a w szczególności gimnastyki higieniczno-racjonalnej i wychowawczej”, a także podnoszenie poziomu życia kulturalnego poprzez rozwijanie czytelnictwa, występy teatralne i obchodzenie rocznic patriotycznych. – Koncentracja środowisk sportowych – Przedsięwzięcie ma stworzyć systemowe rozwiązanie problemu, poprzez podniesienie jakości edukacji i stworzenie kompleksowej oferty czasu wolnego. <p>Istniejący, bardzo zły stan techniczny jezdni i chodników ulic Jagiełły, Niepodległości i Kromera wraz z infrastrukturą techniczną podziemną wymaga przebudowy.</p> <p>W wyniku rewitalizacji nastąpi poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia oraz rozdział kanalizacji co polepszy sytuację wodno-ściekową i zmniejszy zalewanie posesji. Poprawa estetyki.</p>
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz konkurencyjności na rynku pracy. Zwiększenie bazy sportowo-rekreacyjnej, centralizacja działalności sportowej oraz podniesienie jakości życia sportowego w mieście i poprawienie stanu zdrowia mieszkańców.</p> <p>Powrót do historycznego znaczenia idei utworzenia Towarzystwa Gimnastycznego i rozszerzenie kultury sportowej w społeczeństwie. Stworzenie miejsca rekreacji całorocznej.</p> <p>Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania planuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Modernizację budynku I Liceum Ogólnokształcącego w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) Renowacja elewacji wykonanej z cegły klinkierowej, b) Renowacja attyki, c) Izolację pionową i poziomą ścian piwnic, d) Wymianę pokrycia dachu wraz z przebudową kominów, e) Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania. 2) Modernizację obiektu sportowego (boisko szkolne) - planuje się modernizację istniejącego boiska sportowego tak, aby mogło ono po godzinach pracy szkoły być udostępniane mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Dzięki przeprowadzonym pracom powstanie m.in. bieżnia, skocznia i rzutnia. Obiekt powinien przede wszystkim służyć lepszej organizacji czasu wolnego młodzieży. 3) Modernizację piwnic szkoły na potrzeby: <ol style="list-style-type: none"> a) Sali teatralnej, a także Klubu Dyskusyjnego "Sokrates", b) Harcówka, klub spotkań międzypokoleniowych, które dadzą możliwość organizacji imprez z zakresu kultury i edukacji historycznej, współpracy z Uniwersytetem Złotego Wieku oraz grupami rekonstrukcji historycznej,

1.4 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
	<p>c) Klubu wielokulturowego, na potrzeby organizacji projektów, zwłaszcza z młodzieżą temkowską,</p> <p>d) Szkolnego Kącika Temidy, dzięki któremu możliwa będzie szersza niż dotychczas działalność z zakresu edukacji prawnej,</p> <p>e) Szkolnego Ośrodka Kariery, z myślą o zdolnych uczniach gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,</p> <p>f) Centrum muzycznego, umożliwiającego organizację regionalnych przeglądów i konkursów muzycznych,</p> <p>g) Małej strzelnicy na potrzeby współpracy z LOK i szkolenia obronnego.</p> <p>4) Modernizacja obiektu budynku Sokoła w zakresie:</p> <p>a) Remont (termomodernizacja) obiektu wraz z izolacją fundamentów (pionowa i pozioma)</p> <p>b) Wymiana pokrycia dachowego</p> <p>c) Remont pomieszczeń wewnątrz obiektu z dostosowaniem do sfery administracyjnej i sportowej na potrzeby m.in. siedziby stowarzyszeń sportowych/klubów sportowych</p> <p>d) Wymiana instalacji wewnętrznych (m.in. wodociągowa, kanalizacyjna, elektryczna, p.poż, c.o.)</p> <p>W celu pełnej realizacji zadań istnieje potrzeba przebudowy ulic w ramach przedmiotowego zadania co wzmocni dostępność i atrakcyjność całego przedsięwzięcia.</p> <p>5) Przebudowa dróg lokalnych wraz z infrastrukturą techniczną podziemną w tym: wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego, rozdział kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej</p> <p>W ramach poszczególnych elementów realizowanego zadania zakupione zostanie również odpowiednie wyposażenie.</p>
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Marcina Kromera 1 ul. Władysława Jagiełły 5 Ulice: Jagiełły, Niepodległości, Kromera, 38-300 Gorlice
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	12 600 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 2 Liczba ulic poddanych przebudowie - 3 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie - 1000 os. + stowarzyszenia sportowe: Ludowy Klub Sportowy „Pogórze” realizujące szkolenie w zakresie podnoszenia ciężarów i innych sportach siłowych. W zajęciach sportowo-rekreacyjnych bierze udział 25-30 osób, szkolenie sportowe – 15 osób. Zajęcia prowadzone są 3-4 razy w tygodniu. Międzyszkolny Klub Sportowy „Radość” realizujące szkolenie w zakresie nauczania i szkolenia w tenisie stołowym. W zajęcia bierze udział: młodzicy/młodziczki – 20 osób, kadeci/kadetki-6 osób, Juniorzy/juniorki – 4</p>

1.4 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
	<p>osoby, Młodzieżowcy/seniorzy – 14 osób – zajęcia 4 razy w tygodniu + mecze ligowe (sobota-niedziela).</p> <p>Gorlicki Zapaśniczy Klub Sportowy – szkolenie i udział w zawodach dyscyplin: zapasy, kickboxing, MMA. Zajęcia prowadzone 5 razy w tygodniu w godzinach popołudniowych, obejmują ok. 80 osób. Ponadto biorą udział w zawodach krajowych i zagranicznych.</p> <p>Ocena: Dokumentacja z działalności poszczególnych sekcji - listy obecności uczestników</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa układu komunikacyjnego Miasta.</p>

1.5 Nazwa projektu	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Istniejąca baza sportowo-rekreacyjna wymaga modernizacji. Istniejące lodowisko nie posiada zadaszenia i na jego funkcjonowanie duży wpływ mają zewnętrzne warunki atmosferyczne, co z kolei przekłada się na wyniki ekonomiczne funkcjonowania obiektu. W obrębie lodowiska brakuje pomieszczenia wypożyczalni sprzętu połączonego z przebieralnią (zarówno łyżew w okresie zimowym jak i sprzętu do tenisa ziemnego latem) oraz pomieszczenia kasowego. Obiekt zawierający takie pomieszczenia mógłby być zlokalizowany w budynku technicznym, który wymaga kapitalnego remontu. Wykonanie przebudowy ogrodzenia stadionu zwiększy bezpieczeństwo użytkowników. Zły stan techniczny przedmiotowego ogrodzenia wymaga szybkiej interwencji.</p> <p>Kryta pływalnia wymaga pilnych i kompleksowych robót remontowych. Obiekt jest mocno wyeksploatowany i odnotowuje się spore straty ciepła. Budynek nie był remontowany od chwili oddania do eksploatacji w 1998 r. Niezbędny jest też generalny remont basenu otwartego z uwagi na jego stan techniczny. Basen nie był remontowany od chwili oddania do użytku tj. od roku 1976.</p>
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice. Zwiększenie dostępności bazy sportowej. Zwiększenie bezpieczeństwa. Poprawa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej pod kątem warunków technicznych, termicznych i bezpieczeństwa użytkowania.

1.5 Nazwa projektu	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> a) W ramach projektu planowane są następujące działania: b) Budowa zadaszenia nad lodowiskiem połączona z powstaniem wypożyczalni i przebieralni dla użytkowników wraz z pomieszczeniem kasowym c) Wymiana ogrodzenia zewnętrznego stadionu sportowego im. M. Kumorkiewicza w Gorlicach d) Wykonanie robót remontowych krytej pływalni w Gorlicach w tym: e) - remont pokrycia dachu, docieplenie stropodachów, ścian powyżej poziomu terenu, docieplenie ścian fundamentowych, wymiana drzwi, remont fasady (okna i konstrukcja), wymiana drzwi zewnętrznych aluminiowych i ścianki aluminiowej wewnątrz, remont zjeżdżalni i schodów, remont pomieszczeń wewnętrznych (wymiana posadzek w pomieszczeniach mokrych, wymiana płyt dekoracyjnych sufitowych podwieszanych, wymiana instalacji wewnętrznej (w tym klimatyzacja, centralne ogrzewanie, wymiana instalacji ogrzewania podłogowego, wymiana instalacji elektrycznej w maszynowni), wymiana filtrów do uzdatniania wody wraz instalacją dozowania chemii, zastosowanie automatycznego procesu dozowania chemii, oraz zakup urządzenia do czyszczenia urządzeniem wysokociśnieniowym. f) Remont basenu odkrytego w tym: wymiana niecek basenowych na niklowo-chromowe, wymiana filtrów do uzdatniania wody wraz z instalacją dozowania chemii, powstanie nowych atrakcji dla użytkowników basenu otwartego.
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Ulica Sportowa/ulica Sienkiewicza, 38-300 Gorlice
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	12 500 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźniki produktu: Zwiększenie efektywności energetycznej i poprawa bezpieczeństwa użytkowników i obiektu</p> <p>Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie średnia z ostatniej dekady to 110 tys osób/rok</p> <p>Ocena: Oszczędność energii</p>

1.6 Nazwa projektu	Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego	
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Poprawienie układu komunikacyjnego, rozwinięcie tras pieszo-rowerowych. Poprawienie jakości powietrza poprzez rezygnację z korzystania z samochodów osobowych w ramach dojazdu do np. miejsc pracy i nauki.	
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice, zwiększenie ilości tras ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Miasta. Obniżenie zużycia paliwa oraz ograniczenie emisji spalin.</p> <p>Cel ogólny: Celem ogólnym projektu jest podniesienie atrakcyjności turystycznej Miasta Gorlice, Ziemi Gorlickiej oraz całego Subregionu sądeckiego w oparciu o lokalne zasoby terenowe i przyrodnicze.</p> <p>Cel szczegółowy: 1.) Wykorzystanie potencjału Ziemi Gorlickiej do tworzenia oferty aktywnego spędzania czasu wolnego i wypoczynku poprzez rozbudowę i modernizację tras pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gorlic. 2.) Zapewnienie Gorlicom atrakcyjnego połączenia z siecią tzw. rowerowych tras pozostałych w Małopolsce</p>	
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Opracowanie dokumentacji projektowej Budowa dróg pieszo-rowerowych, ciągów pieszych z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz wydzielonej drogi rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Przebudowa istniejących chodników na ciągi pieszo-rowerowe i ciągi piesze z dopuszczeniem ruchu rowerowego Przebudowa infrastruktury podziemnej uzależniona jest od uzgodnień właścicieli sieci podziemnych 	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	<p>Odcinek A-B – osiedle Łęgi (ulice: Batorego, Kochanowskiego do granicy Miasta)</p> <p>Odcinek C-D – ulice: Biecka, Solidarności, Chopina, 38-300 Gorlice</p>	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu)	2 009 840 zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźniki produktu: Wykonanie dokumentacji i tras pieszo-rowerowych, łącznie 3,5 km Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Realizacja projektu w znaczący sposób przyczyni się do poprawy w sferze środowiskowej, a także poprawi atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną.</p>	

1.7 Nazwa projektu		Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Cel główny: Zachowanie i ochrona miejskiego środowiska naturalnego oraz dostosowanie do zmian klimatu.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Zahamowanie spadku powierzchni terenów zielonych w mieście Gorlice przez: <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie różnorodności biologicznej – nasadzenia nowych drzew i krzewów oraz zakładanie rabat i żywopłotów – dobór gatunków roślin i drzew, z uwzględnieniem obecnych i przewidywanych warunków środowiskowych – działania pielęgnacyjne w celu poprawy stanu fitosanitarnego istniejącej zieleni wysokiej, średniej i niskiej – działania pielęgnacyjne i wzmacniające koron drzew dla zapewnienia odpowiedniego wzrostu i – zabezpieczenia przed złamaniem – ochrona i zachowanie istniejącego starodrzewu rosnącego na terenie parków miejskich i terenów zielonych stanowiących ostoje dla fauny zróżnicowanej pod względem gatunkowym, poprzez przeprowadzenie stosownych zabiegów pielęgnacyjno-konserwatorskich b) Ochrona przed hałasem i zanieczyszczeniami poprzez nasadzenia zieleni izolacyjnej: <ul style="list-style-type: none"> – wzdłuż ogrodzeń prywatnych i dróg – oddzielającej części mieszkaniowej terenu od części komunikacyjnej c) Ochrona terenów zielonych przed nadmierną presją turystów i mieszkańców przez: <ul style="list-style-type: none"> – skanalizowanie ruchu pieszego na budowanej infrastrukturze komunikacyjnej (chodniki, ścieżki pieszo-rowerowe) – nasadzenia zieleni izolacyjnej, pełniące rolę ochronną przed tworzeniem przejść w terenach zielonych w innych miejscach niż wskazane d) Poprawa jakości życia ludzi przez: <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie lepszego stanu środowiska – zwiększenie dostępu do terenów zielonych w centrum miasta dla osób starszych oraz osób niepełnosprawnych – stworzenie nowej, atrakcyjniejszej przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnej i oferty edukacyjnej z zakresu ekologii dla społeczności lokalnej 	
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice. Poprawa estetyki terenów miejskich. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania spadkowi różnorodności biologicznej oraz do ochrony środowiska poprzez m.in. nasadzania drzew i krzewów, które pełnią istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności, tworząc schronienie i źródło pokarmu dla różnych gatunków zwierząt i owadów.</p> <p>Zastosowane w projekcie działania w zakresie zieleni będą przeciwdziałać zanieczyszczeniom powietrza poprzez zatrzymywanie pyłów tworzących smog. Poprawa jakości stanu środowiska zapewni poprawę życia ludzi.</p>	

1.7 Nazwa projektu	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania przyrodnicze i budowlane:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Rewaloryzacja i odnowa ogólnodostępnych obszarów zielonych w mieście Gorlice, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – Rewaloryzacja i nasadzenia zieleni – Wykonanie łąki kwietnej – Wykonanie trawnika - trawa z rolki – Korowanie – Odtworzenie grądu– nasadzenia b) Budowa rekreacyjnych ciągów pieszo-rowerowych oraz małej architektury, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – Ciągi pieszo-rowerowe (nawierzchnie żwirowe, z kostki betonowej, „kocie łby”, płyty kamienne łamane, nawierzchnia syntetyczna – Mała architektura (ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, wyposażenie placu zabaw dla dzieci, pergola) – Wykup gruntów– 1,0256 ha (grunty niezabudowane, porośnięte drzewami i krzewami samosiejkami)
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	<p>Tereny zielone na obszarze rewitalizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny pomiędzy ulicą parkową a rzeką Ropą, 2. Tereny w rejonie Cmentarza Wojennego Nr 91 3. Teren przy ulicy Stawiska 4. Tereny w rejonie potoku Stróżowianka 5. Teren przy ulicy Azaliowej, 6. Teren przy ulicy Dukielskiej, 7. Obszar „Centrom Miasta”, 8. Teren Parku im. Mc Garvey’a 9. Zieleń w pasach drogowych – ul. Krasińskiego, ul. Słowackiego, ul. Biecka, ul. Bardowska 10. Tereny Osiedla Górnego w Gorlicach – Gliniku 11. Zieleń izolacyjna przy ulicy Chopina 12. Teren przewidziany pod budowę cmentarza komunalnego w Gorlicach ul. Dukielska/Łąkowa <p>38-300 Gorlice</p>
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	1 868 500 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>Liczba terenów objęta renowacją</p> <p>Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu</p> <p>Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie –mieszkańców miasta</p>

1.8 Nazwa projektu		Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Aktualnie pomieszczenia znajdują się w złym stanie technicznym co czyni je dysfunkcjonalnymi. Dzięki realizacji projektu zwieszona zostanie pula miejsc przedszkolnych a także dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych. Dzięki poprawie warunków i likwidacji barier architektonicznych wzrośnie jakość życia mieszkańców.	
Cel ogólny (cele) projektu	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Przebudowa klatki schodowej dostosowaniem do warunków p.poż. i osób niepełnosprawnych, – Przebudowa pomieszczeń na 2 sale dydaktyczne, – Przebudowa pomieszczenia na kuchnię z jadalnią, – Przebudowa pomieszczenia na porządkowe, – Przebudowa 2 toalet w tym jedna z natryskiem a druga dostosowana dla osób niepełnosprawnych. 	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 16, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	333 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	W wyniku realizacji projektu powstaną – 2 sale dydaktyczne, pomieszczenie kuchenne-jadalne, 2 toalety w tym 1 dla osób niepełnosprawnych Przebudowa ciągów komunikacyjnych i wyposażenie ich w pochylnię stalową oraz montaż schodołazu.	

1.9 Nazwa projektu		Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Istniejąca instalacja wewnętrzna wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania wymaga przebudowy i rozbudowy. Zły stan techniczny instalacji co jest nieekonomiczny. W wyniku realizacji przedsięwzięcia polepszone zostaną warunki pracy i nauki, zwiększy się oszczędność zużycia energii co ma wpływ na ograniczenie kosztów ogrzewania i wpłynie pozytywnie na jakość środowiska	
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa komfortu cieplnego w obiekcie. Oszczędność finansowa związana z utrzymaniem obiektu.	
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Wymiana części instalacji wody ciepłej, zimnej, cyrkulacyjnej i hydrantowej wraz z armaturą przynależną, b) Wymiana części instalacji kanalizacyjnej wraz z armaturą przynależną, c) Demontaż i montaż Instalacja gazowej wraz z armaturą przynależną, d) Budowa nowej instalacji centralnego ogrzewania wraz z niezbędną armaturą i grzejnikami 	

1.9 Nazwa projektu	Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach	
		e) Roboty remontowe w tym m.in. izolacja i ocieplenie zewnętrzne kotłowni, wyłożenie płytkami części pomieszczeń kotłowni,
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)		Ulica Krakowska, , 38-300 Gorlice
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)		700 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji		Wskaźniki produktu: wykonanie wewnętrznej instalacji Ocena: dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: ochrona środowiska – wymiana kotła Ocena: oszczędność energii

1.10 Nazwa projektu	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe	
Nazwa wnioskodawcy		Urząd Miejski w Gorlicach
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu		Miasto nie dysponuje wystarczającymi zasobami mieszkań socjalnych w odniesieniu do potrzeb mieszkańców. Pozytywny skutek: Zaspokojenie potrzeb na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe Możliwość dofinansowania - Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr 251, poz. 1844)
Cel ogólny (cele) projektu		Utworzenie pomieszczeń socjalnych oraz tymczasowych w budynkach zasobu mieszkaniowego miasta
Zakres realizowanego zadania		Przebudowa istniejących pomieszczeń na lokale socjalne w pełnym zakresie budowlanym wraz z instalacjami oraz podstawowym wyposażeniem
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)		Budynek przy ul Chopina 13 - adaptacja przestrzeni strychowej - 8 lokali Budynek w Moszczenicy - przebudowa budynku na pomieszczenia tymczasowe – 10 lokali Budynek przy ul Stawiska 3 - utworzenie 5 lokali 38-300 Gorlice
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)		1.000.000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji		W wyniku realizacji projektu utworzone zostanie 20 lokali socjalnych, tym samym poprawiając trudną sytuację życiową niektórych mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.11 Nazwa projektu		Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Brak mieszkań w odniesieniu do potrzeb Miasta Pozytywny skutek: Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodzin oczekujących na przydział lokalu. Możliwość dofinansowania do realizacji z BGK w wys. do 30% Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr 251, poz. 1844)	
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice poprzez wybudowanie i udostępnienie nowych lokali w budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego	
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu planowane są następujące działania: – Budynek mieszkalny wielorodzinny wyposażony w instalacje wewnętrzne, przyłącza, drogi i place, zagospodarowanie terenu / mała architektura/. Budynek o pow. użytkowej ~ 1000m ² , ilość mieszkań- 20	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Korczak KW nr NS1G0003176/5 działki nr 714/32 o pow. 0,5320 ha 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3.500.000 zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: budynek wielorodzinny Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Zasiedlenie 20 rodzin Ocena: Zmniejszenie liczby osób oczekujących na lokal komunalny	

1.12 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zły stan techniczny całego budynku w tym zły stan więźby dachowej z pokryciem, zły stan instalacji wewnętrznych zagraża bezpieczeństwu użytkowników. Brak izolacji termicznej budynku powoduje znaczne straty energetyczne tym samym negatywnie wpływając na sferę środowiskową.	
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej	
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana więźby dachowej wraz z pokryciem, – Kapitałny remont klatki schodowej, 	

1.12	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych
		<ul style="list-style-type: none"> – Przebudowa instalacji wewnętrznych, – Wykonanie termomodernizacji ścian stropu nad piwnicą oraz stropu ostatniej kondygnacji, – Wymiana stolarki budowlanej w całym obiekcie, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych.
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Stawiska 3, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	500 000zł
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 5 lokalach. Poprawa efektywności energetycznej budynku.

1.13	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych
	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zły stan techniczny całego budynku w tym zły stan więźby dachowej z pokryciem, zły stan instalacji wewnętrznych zagraża bezpieczeństwu użytkowników. Brak izolacji termicznej budynku powoduje znaczne straty energetyczne tym samym negatywnie wpływając na sferę środowiskową.
	Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i socjalnej
	Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana więźby dachowej wraz z pokryciem, – Kapitałny remont klatki schodowej, – Przebudowa instalacji wewnętrznych, – Wykonanie termomodernizacji ścian stropu nad piwnicą oraz stropu ostatniej kondygnacji, – Wymiana stolarki budowlanej w całym obiekcie, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych.
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Karwacjanów 1, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	350 000zł
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 1 lokalu mieszkalnym oraz 3 lokalach socjalnych. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku

1.14 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zły stan techniczny całego budynku w tym zły stan więźby dachowej z pokryciem, a przede wszystkim zły stan balkonów stanowiących ciąg komunikacyjny dla użytkowników budynku zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. Brak izolacji termicznej budynku powoduje znaczne straty energetyczne tym samym negatywnie wpływając na sferę środowiskową.	
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej	
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Remont konstrukcji dachowej, – Wymiana świetlika, – Wykonanie przyłącza c.o., – Wykonanie termomodernizacji budynku, – Remont kapitalny balkonów, – Wymiana instalacji wewnętrznych, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych. 	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Rynek 11, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	650 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 2 lokalach mieszkalnych oraz 5 lokalach użytkowych. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku	

1.15 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zły stan techniczny całego budynku w tym zły stan więźby dachowej z pokryciem oraz długotrwały brak remontów zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. Skromne zasoby mieszkaniowe Miasta dzięki realizacji projektu i nadbudowie piętra mogą zostać wzbogacone o dodatkowe lokale i tym samym pozytywnie wpłynąć na jakość życia mieszkańców.	
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej	
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Remont konstrukcji dachowej, • Wykonanie termomodernizacji budynku, • Przebudowa balkonów, • Izolacja przeciwwilgociowa ścian podpiwniczenia, • Wymiana instalacji wewnętrznych, • Wykonanie izolacji ścian fundamentowych 	

1.15	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
		<ul style="list-style-type: none"> Wymiana stolarki
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. 3 Maja 1, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	755 000zł
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 5 lokalach mieszkalnych oraz 1 lokalu użytkowym. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku.

1.16	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zły stan techniczny całego budynku w tym zły stan pokrycia dachu oraz długotrwały brak remontów zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. Realizacja projektu pozwoli na zachowanie w dobrym stanie technicznym obiektu, poprawi estetykę w centrum miasta oraz zachowa substancję mieszkaniową miasta tym samym pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców.
	Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej
	Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> Wymiana pokrycia dachowego, Termomodernizacja budynku, Kapitany remont klatek schodowych, Izolacja ścian fundamentowych, Wymian instalacji wewnętrznych.
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Mickiewicza 12, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	350 000zł
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 1 lokalu mieszkalnym oraz 1 lokalu użytkowym. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku.

1.17 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Brak izolacji ścian fundamentowych, brak docieplenia budynku, zużyta więźba dachowa, dach i poszycie z papy na skorodowanej blasze, suche ubikacje na korytarzu w złym stanie technicznym, oraz zły stan instalacji elektrycznych powodują dysfunkcjonalność budynku. Realizacja projektu pozwoli na utrzymanie w należytym stanie technicznym obiektu, poprawi jego parametry energetyczne oraz wizerunku miasta. Przeprowadzenie przewidzianych działań winno przynieść pozytywny skutek ekologiczny i ekonomiczny.	
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej	
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana pokrycia dachowego, – Termomodernizacja budynku, – Kapitany remont klatek schodowych i korytarzy, – Izolacja ścian fundamentowych, – Wymian instalacji wewnętrznych, – Remont ubikacji „suchych”, 	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Słowackiego 19, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	450 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 4 lokalach mieszkalnych, 1 lokalu socjalnym oraz jednym pomieszczeniu pobytu tymczasowego. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku pozytywnie wpłynie na sferę środowiskową i społeczną.	

1.18 Nazwa projektu		Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Istniejąca kanalizacja ogólnospławna wymaga rozdzielenia na kanalizację deszczową i kanalizację sanitarną. Wymaga to wybudowania kolektorów sanitarnych i części kolektorów wody opadowej oraz remontu części kanalizacji ogólnospławnej, która będzie po rozdzieleniu służyć jako kolektory wody opadowej. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wody opadowe zostaną przekierowane do odbiornika po podczyszczeniu z pominięciem ich zrzutu do kanalizacji sanitarnej. Takie zadziałanie wpłynie pozytywnie na jakość środowiska.	
Cel ogólny (cele) projektu	Zmniejszenie ilości zrzutu wód na oczyszczalnię co spowoduje oszczędności finansowe związana z kosztami oczyszczania ścieków.	
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu planowane są następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> a) Budowa części kolektorów kanalizacji deszczowej wraz z budową przyłączy, b) Budowa kolektorów kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, 	

1.18	Nazwa projektu	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach
		c) Roboty remontowe części istniejących kolektorów ogólnospławnych,
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Ulica Słoneczna, ulica Blich, ulica Nadbrzeżna, ulica Kopernika, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	5 000 000 zł
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: Wybudowanie kolektorów kanalizacji sanitarnej i części kolektorów wody deszczowej. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Ochrona środowiska – ograniczenie wielkości odprowadzenia ścieków na oczyszczalnię miejską Ocena: Efekt ekonomiczny

1.19	Nazwa projektu	Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach
	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obecny stan kanalizacji ogólnospławnej ulic, zły stan techniczny jezdni i chodników wymaga interwencji. W wyniku rozdziału kanalizacji poprawi się sytuacja wodno-ściekowa i wyeliminowane zostanie zalewania posesji. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia. Poprawa estetyki.
	Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych
	Zakres realizowanego zadania	Wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego wraz z rozdziałem kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Stróżowska, 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	1 500 000
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa układu komunikacyjnego Miasta

1.20 Nazwa projektu	Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice
Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miejski w Gorlicach
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Istniejące oprawy oświetleniowe w przeważającej części Miasta są sodowe tym samym generują znaczne koszty eksploatacji i negatywnie wpływają na sferę środowiskową. Pozytywnym skutkiem realizacji zadania będzie wymiana ok. 30 % opraw sodowe na LED. Opcjonalnie projekt będzie obejmować zabudowę reduktorów mocy oraz układów zdalnego sterowania.
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice poprzez zastosowanie energooszczędnych i proekologicznych rozwiązań oświetleniowych.
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu planowane są następujące działania: a) Wymiana opraw sodowe na LED b) Zabudowa reduktorów mocy c) Wprowadzenie systemu inteligentnego zarządzania poszczególnymi obwodami
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Ulice zlokalizowane na obszarze rewitalizacji
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	3 000 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: Liczba latarni objętych wymianą opraw Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Efekt ekologiczny - oszczędność energii Ocena: zmniejszenie zużycia energii elektrycznej ok. 30%

7.2 Projekty zgłoszone przez organizacje społeczne, mieszkańców i przedsiębiorców

2.1 Nazwa projektu		Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice.
Nazwa wnioskodawcy	Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna "Gorliczanin" ul. Biecka 9b, 38-300 Gorlice	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W związku z rosnącym zapotrzebowaniem społecznym na usługi dla seniorów a z drugiej strony niewystarczające zasoby kadrowe OPS-u istnieje potrzeba wypełnienia tego deficytu w ilości co najmniej 4 osób (4 etaty).	
Cel ogólny (cele) projektu	Celem zadania jest zapewnienie wystarczającej ilości usług opiekuńczych dla osób tego wymagających. Działanie ma na celu rozwiązanie problemu niedostatecznej liczby opiekunek środowiskowych dla osób wymagających opieki domowej. Równocześnie Spółdzielnia Socjalna "Gorliczanin" prowadzi od 2015r. Klub Seniora w Gorlicach realizując aktywizację i integrację osób starszych poprzez cykliczne wyprawy nordic walking i spotkania tematyczne. Chcemy poszerzyć usługi dla seniorów.	
Zakres realizowanego zadania	Remont pomieszczeń wraz z wyposażeniem do prowadzenia usług szkoleniowych i integracyjnych.	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Orzeszkowej 1, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	Rocznie zapewnienie szkoleń oraz etaty dla 4 opiekunek ok. 150 tys. zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rocznie, zapewnienie opieki osobom niesamodzielnym w podeszłym wieku i ograniczenie ilości osób umieszczanych w DPS. Dzięki realizacji zadania ok. 20 osób dziennie uzyskałoby codzienną pomoc w formie usług opiekuńczych i opieki specjalistycznej	

2.2 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.
Nazwa wnioskodawcy	Agnieszka Szukała przy współpracy Ewy Król i wsparciu Stowarzyszenia "Nasz Dom Gorlice"	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zdiagnozowane pogorszenie stanu funkcjonowania rodzin i związane z tym zaniedbania w profilaktyce i higienie zdrowia rodzin oraz wykluczenie społeczne, często związane z niepełnosprawnością ruchową, wymagają w pierwszej kolejności powstrzymania tych negatywnych zjawisk. Wyznaczony obszar rewitalizacji "Centrum" częściowo służy już świadczeniu usług zdrowotnych dla mieszkańców. Na tym obszarze brak jest jednak miejsc i obiektów przeznaczonych zapobieganiu w/w problemom.	
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja budynków związana z ich adaptacją i modernizacją na potrzeby zwalczania wskazanych w punkcie 5 problemów. Wymagać może to również ich przebudowy czy też rozbudowy. Warunki przestrzenne nie stoją temu na przeszkodzie, a co więcej przewidziana lokalizacja na terenie intensywnej zabudowy mieszkaniowej jest niezmiernie korzystna dla mieszkańców.	
Zakres realizowanego zadania	Projekt przewiduje adaptację infrastrukturalną obiektów, ich modernizację, pod kątem usług diagnostyki zdrowotnej i społecznej, rehabilitacji i wsparcia osób wykluczonych i niepełnosprawnych. Odrębną część zadania, związana z	

2.2 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.
		zdiagnozowanymi problemami dzieci i młodzieży konieczne będzie również pozyskanie specjalistycznego wyposażenia.
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Ogrodowa nr 3 i ul. Zygmunta Krasińskiego nr 10., 38-300 Gorlice
	Szacowana (orientacyjna) wartość projektu)	Pierwszy etap do 300 tys. zł. Szacowana wartość orientacyjna całego zadania uzależniona jest od kolejności realizacji dalszych jego części.
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Adaptacja budynku, przybliży mieszkańców zagrożonych zdiagnozowanymi problemami, do pomocy i wsparcia przy ich przezwyciężaniu. Większa dostępność pomocy zmniejsza koszt dla potrzebujących, co jest istotne w świetle ubożenia społeczności. Ponadto skróci czas potrzebny do udzielenia efektywnego wsparcia. Rozpoczęcie projektu pozytywnie powinno również wpłynąć na zapobieganie takim zjawiskom w przyszłości.</p> <p>Mając na uwadze, iż na obszarze rewitalizacji, infrastruktura o przeznaczeniu profilaktyki i diagnostyki zdrowotnej oraz społecznej ma charakter szczytkowy (wyjątek stanowi zdrowie psychiczne), projekt ma niewątpliwie wartość dodaną i zapewnia skokowy wzrost możliwości zwalczania problemów społecznych. Podobnie sprawa przedstawia się w zakresie wsparcia i doradztwa dla osób zagrożonych wykluczeniem. Uwzględniając planowaną powierzchnię modernizacji i rozbudowy obiektów, możliwości świadczenia opieki i wsparcia dziennego dla dzieci i opiekunów powinna wzrosnąć o ok. 50%.</p> <p>Adaptacja 2 obiektów budowlanych i powierzchni ok. 10 arów związanych z zabudową oraz możliwość adaptacji takiej samej powierzchni otwartej na cele placu zabaw, ćwiczeń i zajęć.</p> <p>Docelowo realizacja projektu umożliwi objęcie opieką dzienną ok. 30 dzieci (I etap) oraz zapewnienie rehabilitacji, diagnostyki i innego wsparcia dla nawet 50 osób dziennie.</p>

2.3 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice, Fundacja PRYZMAT, Krzysztof Szadkowski ul. Szpitalna 8
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Ma służyć podniesieniu niskiego statusu społecznego, redukcji ubóstwa i bezrobocia mieszkańców starówki. Zwiększyć dostępność osobą niepełnosprawnym do edukacji, kultury, aktywności fizycznej oraz zredukować negatywne zjawiska społeczne, które implikują niski poziom bezpieczeństwa w mieście.

2.3 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja budynku tzw. „Harcówki” poprzez utworzenie Centrum Aktywności Społecznej nada mu nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, gospodarczych i rekreacyjnych. Zakładanym długofalowym rezultatem rewitalizowanego obszaru jest zwiększona kulturalno-społeczna aktywność mieszkańców, osiągnięta poprzez zmianę ich postaw, co z kolei będzie oddziaływało na budowę pozytywnego wizerunku obszarów kryzysowych dzielnicy centrum.	
Zakres realizowanego zadania	Realizowane zadanie będzie polegało na budowie budynku czterokondygnacyjnego dostępnego dla osób niepełnosprawnych z parkingiem podziemnym, częścią noclegową, salą szkoleniową, punktem gastronomicznym, tarasem widokowym z częścią rekreacyjną oraz zakupie wyposażenia.	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Cicha 3, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 000 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Przeprowadzenie szkoleń, warsztatów i zajęć rekreacyjnych. Wyremontowany budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych. Przywrócenie ładu przestrzennego. Wprowadzenie nowych funkcji do centrum miasta. Utworzenie strony internetowej Przewiduje się zatrudnienie 2 osób bezrobotnych, 50 osób miesięcznie korzystających z obiektu dostępnego dla niepełnosprawnych, wyremontowanie i dostosowanie 1 budynku, utworzenie 12 miejsc parkingowych, przeprowadzenie minimum 6 szkoleń i warsztatów rocznie, utworzenie 600 m2 nowej powierzchni użytkowej, 0,04 ha powierzchni obszaru rewitalizowanego, powstanie nowej strony www.	

2.4 Nazwa projektu		Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.
Nazwa wnioskodawcy	Mieszkańcy obszaru Glinik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W obrębie planowanego zadania utrudniona jest komunikacja samochodowa ze względu na wymiary ulic uniemożliwiające mijanie się samochodów, a szczególnie jest to uciążliwe przy bramie wjazdowej na parking Kościelny. Ulica Dmowskiego stanowi drogę dojścia do szkoły podstawowej i średniej a młodzież nie ma zapewnionego bezpieczeństwa. Wymienione ulice są również drogami, na których odbywają się procesje z okazji różnych uroczystości i Świąt Kościelnych. Ulicami tymi poruszają się również grupy szkolne.	

2.4 Nazwa projektu	Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.	
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja dróg publicznych w trosce o jakość życia mieszkańców w tym poprawę bezpieczeństwa, integracja mieszkańców poprzez udział w zajęciach i uroczystościach organizowanych przez szkołę, grupy parafialne i Zarząd Osiedla.	
Zakres realizowanego zadania	Zmiana nawierzchni, poszerzenie drogi w miarę możliwości, przycięcie drzew we Wąwozie mające na celu lepsze oświetlenie drogi, remont zabytkowej kapliczki,	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Dmowskiego i ul. Andersa, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	900 000zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Zmodernizowana ulica dojazdowa do Kościoła Parafialnego, punktu widokowego oraz innych usług publicznych i społecznych, wyremontowana kapliczka. Planowane działania mają w znaczący sposób poprawić bezpieczeństwo oraz wzmocnić kapitał społeczny. Długość ulicy Dmowskiego 680mb, szerokość 5m + pobocza= 6,5 m. Długość ulicy Andersa 200mb, szerokość 5m + pobocza= 6,5 m	

2.5 Nazwa projektu	Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości	
Nazwa wnioskodawcy	TOP – MEBLE Jaracz sp,j	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Stworzenie miejsca i warunków do powstania nowych i rozwoju istniejących mikro, małych oraz średnich firm szczególnie z branży usługowej, bez ponoszenia znacznych inwestycji na organizację biura, również w pełni przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacja wspiera przedsiębiorczość, pobudza do działania, poprawia jakość życia społeczności lokalnej z terenów zdegradowanych.	
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja winna przywrócić funkcje gospodarczą budynku tak znaczącego w historii i układzie urbanistycznym Miasta, jednocześnie nada mu współczesny wymiar.	
Zakres realizowanego zadania	Adaptacja pomieszczeń w celu utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości, Przystosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych- instalacja windy, termomodernizacja budynku, adaptacja 1000 m2 pod salę konferencyjną, biura i zaplecze kuchenne-sanitarne	

2.5 Nazwa projektu	Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Michalusa 1, 38-300 Gorlice	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	Winda: 400 000,00 zł Docieplenie budynku 3 000 000 zł Adaptacja pomieszczeń wraz z wyposażeniem 1000 m2(sala konferencyjna, biura wraz z zapleczem i wyposażeniem) 400 000 zł Razem: 3 800 000 zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Powstanie nowoczesnego zaplecza biurowego dla nowych firm dzięki działaniu Inkubatora przy bardzo korzystnej niekomercyjnej stawce czynszu najmu wzmocni lokalnych przedsiębiorców i wpłynie pozytywnie na aktywność gospodarczą obszaru. Powstanie windy, sali konferencyjnej, 16 biur oraz 3 zaplecza sanitarne.	

7.3 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekty wyszczególnione na liście planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te są wynikiem pracy interesariuszy procesu rewitalizacji. Projekty były zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w otwartym naborze projektów i stanowią komplementarną całość. Nie przewiduje się innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych niż projekty opisane w rozdziałach 7.1 – 7.2. Przedsięwzięcia zawarte w GPR zostały zaplanowane do realizacji w latach 2016- 2023. W czasie tego okresu dokument będzie na bieżąco monitorowany i w przypadku konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych dokument będzie na bieżąco aktualizowany.

8. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Obok szczegółowych badań diagnostycznych i konsultacji społecznych istotnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest zapewnienie komplementarności, czyli sieci powiązań działań proponowanych w wyżej wymienionym dokumencie na różnych poziomach. W związku z tym w kolejnych akapitach zostanie zaprezentowana komplementarność w następujących aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i finansowym.

8.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 wyraża się przede wszystkim w doborze projektów, które przestrzennie zlokalizowane są na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie podobszarów rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na podobszarach rewitalizacji i są z nimi ściśle powiązane, jednocześnie stanowiąc odpowiedź na główne problemy tych terenów. Poprawna ich realizacja na obszarze rewitalizacji powinna przynieść pozytywne skutki także w innych częściach miasta. Biorąc pod uwagę problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, technicznej i środowiskowej interwencja wydaje się konieczna, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się tych zjawisk na pozostałe obszary miasta.

8.2 Komplementarność problemowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 uwzględnia także spójność w zakresie obszarów problemowych. Przedsięwzięcia proponowane w niniejszym dokumencie wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów, jednocześnie są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Działania infrastrukturalne w tym wypadku dopełniają działania społeczne lub umożliwiają ich prowadzenie (działania wzmacniające kapitał społeczny i gospodarczy, wspierające młodzież oraz seniorów). Poszczególne zadania zostały zaplanowane w taki sposób, by wpływać na różne funkcje podobszarów rewitalizacji. W szczególności działania inwestycyjne skupiają się w zdecydowanej mierze na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich, jednocześnie porządkując przestrzeń miejską, zwiększając ład przestrzenny i, co najistotniejsze, poprawiają jakość życia mieszkańców.

8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Operatorem rewitalizacji jest Urząd Miasta Gorlice, z kluczową rolą Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Miasta Gorlice Nr 111/2016. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

8.4 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 zwraca uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. Zgodnie z logiką interwencji społecznej, inwestycyjnej i infrastrukturalnej przedmiotowe opracowanie stanowi kontynuację Programu rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005 – 2006 oraz 2007 – 2015, aktualizację przyjęto uchwałą Rady Miasta Gorlice Nr 307/XXXII/2008r z dnia 29.12.2008 w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu Rewitalizacji dla miasta Gorlice na lata 2007-2015. Doświadczenia zdobyte podczas realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

8.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Kluczowe znaczenie z punktu widzenia skutecznej realizacji założeń rewitalizacyjnych są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Kluczowe inwestycje będą realizowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, na realizację wkładów zabezpieczono środki własne. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Projekty przewidziane do realizacji w ramach GPR będą korzystały z różnych form wsparcia zewnętrznego również w ramach Krajowych Programów Operacyjnych, a także grantów i dotacji.

8.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie kierunków działań. Związane jest to z patrzaniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując na rodzaj komplementarności je wiążącej.

Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
Nazwa projektu							
1.1 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego							
1.2 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury							
1.3 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego							
1.4 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne							

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic							
1.5 Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice							
1.6 Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego							
1.7 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice							
1.8 Przebudowa ze zmianą sposobu							

<p style="text-align: center;">Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa</p>							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.							
1.9 Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach							
1.10 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe							

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
1.11 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego							
1.12 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych							
1.13 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych							
1.14 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							
1.15 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							
1.16 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
1.17 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych							
1.18 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach							
1.19 Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach							
1.20 Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice							
2.1 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób							

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
starszych we współpracy z Miastem Gorlice.							
2.2 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.							
2.3 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej							
2.4 Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.							

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
2.5 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości							

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
Nazwa projektu								
1.1 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego								
1.2 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury								
1.3 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego								
1.4 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic								
1.5 Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice								
1.6 Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
1.7 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice								
1.8 Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.								
1.9 Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach								
1.10 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe								
1.11 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego								
1.12 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych								
1.13 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
1.14 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.15 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.16 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.17 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych								
1.18 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
osiedla Magdalena w Gorlicach								
1.19 Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach								
1.20 Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice								
2.1 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielných osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice.								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
2.2 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.								
2.3 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej								
2.4 Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.								

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.
2.5 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości								

Cel strategiczny 3 Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji			
Kierunek działania	Kierunek 3.1 Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej	Kierunek 3.2 Rozwijanie usług publicznych dla mieszkańców, w szczególności seniorów i osób niepełnosprawnych	Kierunek 3.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego
Nazwa projektu			
1.1 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego			
1.2 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury			
1.3 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego			
1.4 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic			
1.5 Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice			
1.6 Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego			
1.7 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice			
1.8 Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.			
1.9 Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach			
1.10 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe			
1.9 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego			
1.10 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych			

Cel strategiczny 3 Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji			
Kierunek działania	Kierunek 3.1 Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej	Kierunek 3.2 Rozwijanie usług publicznych dla mieszkańców, w szczególności seniorów i osób niepełnosprawnych	Kierunek 3.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego
1.11 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych			
1.14 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			
1.15 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			
1.16 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			
1.17 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych			
1.18 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach			
1.19 Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach			
1.20 Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice			
2.1 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnich osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice.			
2.2 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.			
2.3 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej			
2.4 Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.			
2.5 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości			

8.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań wymienionych w Gminnym Programie Rewitalizacji jest istotnym elementem programu rewitalizacji, głównie ze względu na skuteczne osiąganie celów. Integrowanie poszczególnych projektów polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji projektów/przedsięwzięć jest przesłanka, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględniał takie mechanizmy jak:
  - a) konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR;
  - b) nabór projektów do GPR – otwarty nabór projektów przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji projektów z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji;

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. **Integracja na poziomie naboru projektów** – mechanizm ten został wdrożony poprzez realizację warsztatów dla wszystkich grup interesariuszy w dniu 16.12.2016 polegających na wnikliwym przedstawieniu czym jest rewitalizacja oraz przygotowaniu i zachęceniu osób uczestniczących do składania projektów rewitalizacyjnych. Na dalszym etapie prac poszczególne projekty były dostosowywane do wymogów przedmiotowego dokumentu.
3. **Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR** – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:
  - a) powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji;
  - b) współpraca z organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami przedsiębiorców – jako ciałem doradczym;
  - c) konsultacja działań z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi UM Gorlice

d) dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. **Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem** – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 10. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023, obejmują zadania o zróżnicowanym charakterze, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych miasta oraz stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych projektów. W tym kontekście przedmiotowy plan finansowy ma charakter indykacyjny i obejmuje wszystkie zidentyfikowane projekty.

W rozdziałach 7.1-7.2 przedstawiono zaplanowane wydatki dla poszczególnych projektów. Wskazano jednocześnie podmioty, które wniosowały o uwzględnienie działań w niniejszym dokumencie. W związku z czym w przedmiotowym rozdziale zaprezentowano wyłącznie łączny budżet zaplanowanych przedsięwzięć, dodatkowo wskazując poziom wydatków dla poszczególnych grup projektów

łączna wartość projektów zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą 65 171 340zł, w tym wartość przedsięwzięć realizowanych przez podmioty samorządowe to 58 021 340zł, a przez pozostałe podmioty zewnętrzne 7 150 000 zł. W ramach poszczególnych grup projektów wydatki kształtują się na poziomie przedstawionym w poniższej tabeli.

Nr projektu	Nazwa projektu	Potencjalne źródło finansowania	Kwota [zł]
Projekty samorządowe			
1.1	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego	RPO WM 2014-2020, środki własne	4 200 000
1.2	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	6 000 000
1.3	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	755 000
1.4	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic	RPO WM 2014-2020, środki własne	12 600 000
1.5	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice	RPO WM 2014-2020, środki własne	12 500 000
1.6	Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego	RPO WM 2014-2020, środki własne	2 009 840
1.7	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice	RPO WM 2014-2020, środki własne	1 868 500
1.8	Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.	RPO WM 2014-2020, środki własne	333 000
1.9	Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach	RPO WM 2014-2020, środki własne	700 000

Nr projektu	Nazwa projektu	Potencjalne źródło finansowania	Kwota [zł]
1.10	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe	RPO WM 2014-2020, środki własne	1 000 000
1.11	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego	RPO WM 2014-2020, środki własne	3 500 000
1.12	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych	RPO WM 2014-2020, środki własne	500 000
1.13	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych	RPO WM 2014-2020, środki własne	350 000
1.14	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	650 000
1.15	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	755 000
1.16	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	350 000
1.17	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	450 000
1.18	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	5 000 000
1.19	Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	1 500 000
1.20	Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice	RPO WM 2014-2020, środki własne	3 000 000
			Suma 58 021 340zł
Projekty zgłoszone przez organizacje społeczne, mieszkańców i przedsiębiorców			
2.1	Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice.	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	150 000
2.2	Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	300 000
2.3	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	2 000 000
2.4	Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	900 000
2.5	Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości	RPO WM 2014-2020, PO WER, środki własne	3 800 000
			suma 7 150 000 zł
suma wszystkich projektów			49 216 340 zł

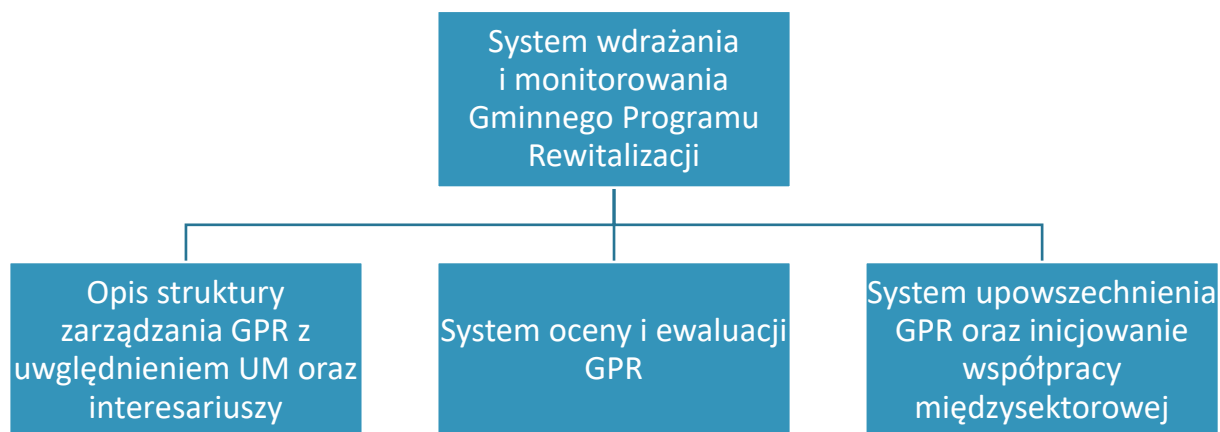
10. Struktura zarządzania

Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest odpowiedzialny Burmistrz Miasta Gorlice we współpracy z:

- 1) Radą Miasta Gorlice;
- 2) Urzędem Miasta w Gorlicach;
- 3) Zespołem ds. Rewitalizacji
- 4) Komitetem ds. Rewitalizacji;
- 5) Miejskimi Jednostkami organizacyjnymi (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gorlickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Zakład Usług Komunalnych oraz instytucje edukacyjne, które podlegają Burmistrzowi Miasta Gorlice;
- 6) Gorlicką Radą Seniorów;
- 7) Młodzieżową Radą Miasta;

Zaprezentowany poniżej system zarządzania zapewni sprawne wykorzystanie GPR jako programu pozwalającego na koordynację procesu rewitalizacji, jednocześnie zapewniając wysoki poziom partycypacji społecznej w procesie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji.

Grafika 22 Struktura zarządzania GPR

Źródło: Opracowanie własne

10.1 Opis struktury zarządzania i wdrażania GPR

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 powierza się Burmistrzowi Miasta poprzez Urząd Miasta Gorlice i Wydział Inwestycji i Rozwoju – operatora rewitalizacji.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie programem. Ponadto kluczowymi z punktu widzenia wdrażania projektów wskazanych w GPR będą jednostki organizacyjne miasta takie jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gorlickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Zakład Usług Komunalnych oraz instytucje edukacyjne.

Wszystkie projekty miejskie będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta Gorlice Wieloletnią Prognozą Finansową (Uchwała Nr 169/XVI/2015 Rady Miasta Gorlice z dnia 29.12.2015 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gorlice na lata 2016 - 2024 wraz z późniejszymi zmianami) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych ww. planie projektów.

W przypadku projektów planowanych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej działania będą podejmowane zgodnie z obowiązującą w UM Gorlice procedurą pozyskiwania środków pomocowych. Pracownik Wydziału Inwestycji i Rozwoju jest zobowiązany do ciągłego zbierania informacji o dostępnych środkach pomocowych, które mogą być wykorzystane przez UM i informuje o tym inne wydziały lub miejskie jednostki organizacyjne. Następnie na podstawie dokumentów planistycznych oraz informacji od naczelników wydziałów oraz dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych Burmistrz Miasta podejmuje decyzję o rozpoczęciu procedury aplikacyjnej. Opracowanie wniosku i niezbędnych załączników, jak również terminowe złożenie dokumentacji aplikacyjnej realizowane jest w zakresie wniosków UM przez Wydział Inwestycji i Rozwoju. W przypadku miejskich jednostek organizacyjnych ww. czynności są w gestii kierownika miejskiej jednostki organizacyjnej. Realizacja inwestycji prowadzona jest przez właściwy wydział merytoryczny lub miejską jednostkę organizacyjną. Wykonanie musi uwzględniać niezbędne elementy, które określone są w procedurach, regulujących prowadzenie inwestycji. Informacje dot. budżetu, rachunkowości i finansów są opracowywane przez Wydział Księgowości Finansowo-Podatkowej oraz Biuro Planowania i Realizacji Budżetu Urzędu Miasta Gorlice. Za koordynację realizacji projektu pod kątem wymogów programu, w ramach którego zadanie uzyskało dofinansowanie oraz za rozliczenie środków pomocowych odpowiedzialni będą Naczelnicy Wydziałów realizujących zadania lub kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie projektów realizowanych przez Miasto Gorlice.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Burmistrz Miasta może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Realizacja zadań ujętych w GPR, przedstawionych przez jednostki zewnętrzne tj. przedsiębiorców lub organizacje pozarządowe należy w całości do wnioskodawców projektów.

Istotnym elementem systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jest zbudowanie mechanizmów uspołecznienia procesu rewitalizacji. Ze względu na szeroki i międzysektorowy charakter planowanych działań, konieczne jest nawiązanie współpracy ze społecznością lokalną na rzecz skutecznego przeobrażenia obszarów przewidzianych do rewitalizacji. W związku z aktywnym uczestnictwem organizacji pozarządowych oraz mieszkańców zakłada się wykorzystanie mechanizmów związanych z kontrolą obywatelską i współdecydowaniem.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice jest dokumentem otwartym i będzie podlegać aktualizacji zgodnie z nowo pojawiającymi się problemami, w oparciu o zasadę partnerstwa we współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji, Komitetem ds. Rewitalizacji oraz z lokalnymi partnerami: mieszkańcami, wspólnotami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, kościołami i związkami wyznaniowymi i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi.

Jednym z elementów współpracy z partnerami będą działania Miasta Gorlice, która będzie uczestniczyć w inicjatywach mieszkańców i innych podmiotów, w szczególności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, realizujących działania na obszarze rewitalizowanym.

Aktywności powinny obejmować:

- akcje informacyjno-promocyjne z wykorzystaniem strony internetowej www.gorlice.pl,
- przygotowanie publikacji w prasie lokalnej i współpracę z mediami,
- współudział i uczestnictwo w organizowanych przez mieszkańców, NGO, i inne podmioty wydarzeniach
- podawanie do publicznej wiadomości, poprzez stronę internetową raportu z realizacji GPR,
- prowadzenie ankiet internetowych, poprzez stronę internetową, oceniających podejmowane działania i umożliwiające zgłoszenie nowych propozycji działań rewitalizacyjnych.

Powyższe działania zapewnią transparentność procesu odnowy, rzeczywistą kontrolę obywatelską i umożliwią wpływanie na kształt zaplanowanych procesów rewitalizacyjnych w mieście.

11. System monitoringu i ewaluacji

11.1 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów realizacji Programu.

Opracowanie dobrze funkcjonującego monitoringu i ewaluacji działań umożliwi dobre zarządzanie projektem oraz polityką miejską. Podstawowym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Stały monitoring pozwoli także na korygowanie działań, a co za tym idzie podniesienie efektywności polityk publicznych.

Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów. System monitoringu będzie obejmował nadzór nad poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz kontrolę realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023.

Operator rewitalizacji pozyskuje informacje na temat zrealizowanych projektów w danym roku kalendarzowym od jednostek odpowiedzialnych za ich realizację. Raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice m.in.: okres realizacji zadania/projektu, opis zadania/projektu, cele, podjęte działania, wartość zadania/projektu oraz źródła finansowania oraz wskaźniki wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami zadania/projektu. Następnie raport przekazywany jest Burmistrzowi do zatwierdzenia. Zatwierdzony raport Burmistrz przekazuje Komitetowi ds. Rewitalizacji, który ma możliwość zgłoszenia uwag i zaleceń. Burmistrz po uzyskaniu opinii Komitetu ds. Rewitalizacji przekazuje go Radzie Miasta. Szczegółowe regulacje dotyczące terminów i cezur czasowych realizacji powyższej procedury określa Burmistrz na podstawie zarządzenia.

11.2 Wskaźniki

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki monitorowania, których wartość powinna być badana co najmniej raz w roku. Dostarczają one informacji dotyczących wskaźników rezultatu, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów GPR, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupił się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych. W związku z tym wskazać należy:

Tabela 24 Wskaźniki monitoringu

Cel/kierunek działania	Wskaźnik	Źródło danych	Tendencja wskaźnika
CEL REWITALIZACJI 1. DOSTOSOWANIE OBIEKTÓW ORAZ PRZESTRZENI MIEJSKIEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI TERENU I POTRZEB MIESZKAŃCÓW W DBAŁOŚCI O ICH ESTETYKĘ, FUNKCJONALNOŚĆ I ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KIERUNKI: PRZEBUDOWA I ADAPTACJA BUDYNKÓW NA POTRZEBY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH I SPOŁECZNYCH DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I OBIEKTÓW DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb instytucji publicznych i społecznych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
CEL REWITALIZACJI 2. WZMOCNIENIE PROCESÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI UWZGLĘDNIAJĄC POTRZEBY OSÓB ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ KIERUNKI: POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY NA RZECZ GOSPODARKI I BIZNESU, POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Stosunek nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
CEL REWITALIZACJI 3. OGRANICZENIE WYSTĘPOWANIA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH O CHARAKTERZE KRYZYSOWYM NA OBSZARZE REWITALIZACJI KIERUNKI: DĄŻENIE DO USAMODZIELNIENIA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG POMOCY SPOŁECZNEJ POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO			
Liczba klientów MOPS		MOPS Gorlice	spadek
Liczba przestępstw popełnianych przez nieletnich		KP Gorlice	spadek

Źródło opracowanie własne

11.3 Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu Gminnego Programu Rewitalizacji

Ewaluacja ex post jest dokumentem, który posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Programem. Za wykonanie Ewaluacji odpowiedzialny będzie operator rewitalizacji. Raport ten powinien zawierać zestawienie najważniejszych działań, inicjatyw podejmowanych na obszarze rewitalizowanym.

Dodatkowo ewaluacja powinna obejmować badania społeczno-ekonomiczne np. w formie ankiet internetowych, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane w niemniejszym dokumencie problemy. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej

interwencji. Raport zostanie przekazany Burmistrzowi oraz Komitetowi Rewitalizacji a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Gorlice.

11.4 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem monitoringu, ewaluacji i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w monitorowaniu realizacji GPR odbywać się będzie:

1. Pośrednio – poprzez informowanie przy wykorzystaniu strony internetowej miasta, w publikacjach i broszurach promocyjnych i informacyjnych, lokalnej prasie;
2. Bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

Interesariuszami, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby bezrobotne itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Wykorzystanie i wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto w ramach uspołecznienia monitoringu i ewaluacji przewiduje się aktywną rolę Komitetu ds. Rewitalizacji, który zostanie powołany w późniejszym terminie zarządzeniem Burmistrza.

12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

W związku z prowadzonymi pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023, podjęto szereg inicjatyw zmierzających do włączenia w ten proces społeczności lokalnej, w tym w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców i organizacje pozarządowe.

Pierwsze działania przygotowawcze do sporządzenia GPR miały miejsce 1 czerwca 2016 roku i polegały na powołaniu Zespołu ds. Rewitalizacji (Zarządzenie Nr 111/2016 Burmistrza Miasta Gorlice w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji. Zadaniem zespołu jest:

- a) koordynacja prac przy opracowywaniu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2016-2023”,
- b) udział w konsultacjach społecznych, spotkaniach i warsztatach związanych z opracowaniem GPR,
- c) współpraca z organizacjami prowadzącymi działalność na terenie miasta Gorlice i mieszkańcami Gorlic,
- d) udzielanie informacji niezbędnych do opracowywania GPR,
- e) opiniowanie i redagowanie poszczególnych części projektu GPR,
- f) opiniowanie najważniejszych przedsięwzięć planowanych do umieszczenia w GPR,
- g) promocja działań rewitalizacyjnych,
- h) monitorowanie działań rewitalizacyjnych na obszarze objętym „Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2016-2023”,
- i) współpraca z Powiatem Gorlickim, Województwem Małopolskim, administracją rządową oraz innymi podmiotami realizującymi na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zespół ma także za zadanie ściłą współpracę z powołanym w późniejszym terminie Komitetem ds. Rewitalizacji.

Szeroko prowadzone prace diagnostyczne obejmowały także ankietyzację mieszkańców, która odbyła się w dniach od 6 września do 16 września. Celem badania było zapoznanie się z problemami dotyczącymi mieszkańców.

Spotkanie otwarte dla wszystkich interesariuszy odbyło się 22 września 2016 roku. Jego przedmiotem było poinformowanie uczestników o wstępnych wynikach diagnozy przeprowadzonej w ramach tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji oraz szczegółowo przedstawiono kolejne etapy prac. Informacje o spotkaniu były prezentowane za pośrednictwem strony Urzędu Miasta www.gorlice.pl oraz na portalu społecznościowym.

Kolejnym krokiem było ogłoszenie konsultacji społecznych (w trybie obwieszczenia, dostępne na stronie <https://bip.malopolska.pl/umgorlice,a,1239116,konsultacje-spoeczne-szanowni-panstwo-uprzejmie->

[informujemy-ze-od-dnia-23-wrzesnia-do-dnia-24-pazdz.html](#) oraz stronie internetowej www.gorlice.pl), których celem było ustalenie obszarów zdegradowanych na terenie Miasta Gorlice. Ten etap zakończono 24 października 2016 roku. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- a) spotkanie otwarte dla mieszkańców, które odbyło się 5 października 2016 r. o godz. 16.00 w Domu Polsko-Słowackim, Rynek 1 w Gorlicach. (Podczas spotkania zaprezentowano wyniki ankiet oraz dyskutowano nad szczególnie zagrożonymi problemami społecznymi obszarami miasta)
- b) zbieraniem uwag w postaci papierowej lub elektronicznej przez wypełnienie formularza dostępnego w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Gorlicach lub na stronie www.gorlice.pl oraz złożenie go w Urzędzie Miejskim w Gorlicach na Biurze Obsługi Klienta lub wysłanie na e-mail: barbaras@um.gorlice.pl
- c) przez elektroniczny formularz dostępny na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gorlicach oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ponadto 27 października 2016 roku odbyło się spotkanie z Radnymi Rady Miasta Gorlice wprowadzające w szczególności zagadnienia diagnostyczne przed podjęciem uchwały o wyznaczeniu obszarów rewitalizacji.

Następnym elementem procesu włączania społeczności lokalnej w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 było ogłoszenie otwartego naboru projektów, który trwał od 6 grudnia do 20 grudnia. Interesariusze mogli składać swoje propozycje projektów rewitalizacyjnych w formie elektronicznej na stronie internetowej www.deltapartner.pl/ankiety/projekty-gorlice/. Wydarzeniem uzupełniającym nabór projektów było przeprowadzenie warsztatów strategicznych związanych z określeniem potrzeb realizacji projektów społecznych na obszarze rewitalizacji Miasta Gorlice: „Centrum” i „Glinik”, Spotkanie odbyło się 16 grudnia w Domu Polsko-Słowackim. Informacje o spotkaniu zamieszczono na stronie internetowej www.gorlice.pl oraz profilu miasta na portalu społecznościowym.

Ostatnim etapem uspołecznienia tworzenia dokumentu było wyłożenie dokumentu do publicznego wglądu w dniach 27.01 do 21.02.2017 roku i rozpoczęcie konsultacji społecznych na podstawie Zarządzenia Burmistrza Nr 36/2017 z dnia 19.01.2017 roku w sprawie przystąpienia do konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Gorlice w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023. Wszystkie zainteresowane strony mogły zgłaszać uwagi do dokumentu zarówno w formie elektronicznej jak i papierowej.

Spis grafik

<i>Grafika 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców.....</i>	<i>17</i>
<i>Grafika 2 Długotrwale bezrobotni na 100 mieszkańców .....</i>	<i>18</i>
<i>Grafika 3 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców .....</i>	<i>20</i>
<i>Grafika 4 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców .....</i>	<i>21</i>
<i>Grafika 5 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców.....</i>	<i>23</i>
<i>Grafika 6 Udział liczby przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem .....</i>	<i>24</i>
<i>Grafika 7 Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem.....</i>	<i>25</i>
<i>Grafika 8 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku. ....</i>	<i>27</i>
<i>Grafika 9 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty .....</i>	<i>28</i>
<i>Grafika 10 Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru .....</i>	<i>31</i>
<i>Grafika 11 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw.....</i>	<i>32</i>
<i>Grafika 12 Poziom hałasu w mieście Gorlice.....</i>	<i>33</i>
<i>Grafika 13 Jakość powietrza w mieście Gorlice.....</i>	<i>34</i>
<i>Grafika 14 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych .....</i>	<i>36</i>
<i>Grafika 15 Dostępność usług publicznych w mieście Gorlice .....</i>	<i>38</i>
<i>Grafika 16 Dostęp do przestrzeni zielonych w mieście Gorlice.....</i>	<i>39</i>
<i>Grafika 17 Dostępność komunikacyjna .....</i>	<i>40</i>
<i>Grafika 18 Poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu .....</i>	<i>42</i>
<i>Grafika 19 Poziom degradacji technicznej w mieście Gorlice.....</i>	<i>43</i>
<i>Grafika 20 Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej .....</i>	<i>44</i>
<i>Grafika 21 Obszary rewitalizacji w mieście Gorlice.....</i>	<i>48</i>
<i>Grafika 22 Struktura zarządzania GPR.....</i>	<i>128</i>

Spis tabel

<i>Tabela 1 Jednostki statystyczne w mieście Gorlice .....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2 Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych – czynniki społeczne.....</i>	<i>15</i>
<i>Tabela 3 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 roku na tle powiatu i województwa.....</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 4 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice .....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 5 Analiza porównawcza wskaźników .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 6 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizacji w mieście Gorlice .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 7 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru Centrum .....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 8 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 9 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 10 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>52</i>

<i>Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 13 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 14 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice .....</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 15 Wskaźniki obligatoryjne obszaru Glinik.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 16 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Glinik i miasta Gorlice .....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 17 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 18 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Glinik i miasta Gorlice .....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 19 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice .....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice .....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 22 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice .....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 23 Analiza SWOT .....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 24 Wskaźniki monitoringu.....</i>	<i>133</i>